Четвер, 20 березня 2003 року. № 54 (3054)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

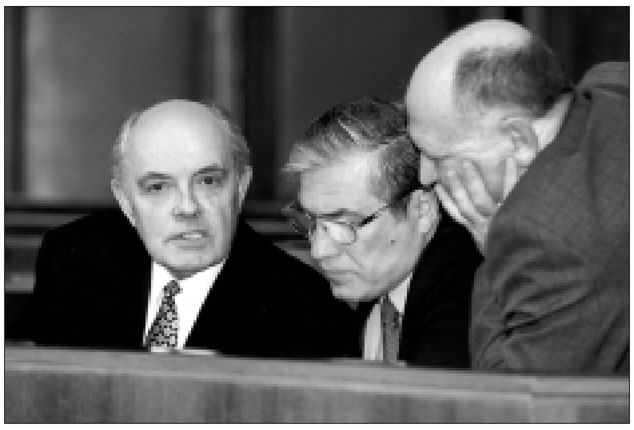

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Замість концепції дайте... приймач

Ранкове і денне засідання 19 березня

Одний специфічний темі було присвячено більшість виголошених заяв парламентаріїв. Представники опозиційних фракцій гостро критикували ініціативу Президента України про направлення батальйону хімзахисту в район збройного конфлікту. Їх лейтмотив — відправлення батальйону суперечить і законам України, і національним інтересам держави.

(Закінчення на 3-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Нас цікавить досвід Швейцарії

Україна і Швейцарія близькі до підписання двостороннього протоколу в рамках вступу нашої держави до СОТ. Про це, **повідомляє УНІАН,** заявив Президент Швейцарської Конфедерації Паскаль Купшен після зустрічі з Прем`єр-міністром України Віктором Януковичем, який перебував у цій країні з офіційним візитом. На думку П. Купшена, двосторонні україно-швейцарські відносини мають великий потенціал для розвитку. У свою чергу, В. Янукович зазначив, що Україні дуже цікавий досвід Швейцарії щодо побудови відносин з Євросоюзом. Він підкреслив, що під час переговорів із президентом Єврокомісії Романо Проді українська сторона звернула його увагу на те, що Швейцарія достатньо успішно вирішує питання співпраці з ЄС, не будучи його членом.

У КОМІТЕТАХ ВР

Зниження прибуткового податку

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності погодив єдину ставку оподаткування доходів фізичних осіб. Комітет рекомендує парламенту прийняти у другому читанні проект закону про податок на доходи фізичних осіб, у якому єдина ставка оподаткування доходів фізичних осіб встановлюється до 2007 року в розмірі 13 відсотків, а після 2007 року — 15 відсотків, повідомляє Інформуправління ВР.

Досі не узгоджені статті закону депутати пропонують винести на третє читання — зокрема, щодо неоподатковуваного мінімуму, оподаткування подарунків, спадкового майна і доходів від операцій з майном, податкових соціальних пільг тощо. Після погодження цих питань народні обранці визначаться й з терміном введення в дію цього закону.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Ювілейна плавка,

присвячена випуску 20-мільйонної тонни феросплавів, проведена у четвертому плавильному цеху ВАТ «Запорізький завод феросплавів».

Сьогодні тут виплавляється кожна третя тонна українських феросплавів. У жовтні колектив підприємства відзначатиме 70 років з дня пуску першої плавильної печі. До цієї знаменної дати в історії заводу запорізькі феросплавники мають намір збільшити обсяги виробництва на 11 відсотків, що дозволить не лише продовжити технічне переоснащення, а й розширити спектр соціальних програм, на виконання яких цього року планується виділити понад 4 мільйона гривень. Зокрема, згідно з колдоговором, передбачено підвищити мінімальну зарплату працівників підприємства до 70 відсотків від рівня споживчого кошика, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

Академія медичних наук зберегла, розвинула і примножила науковий та духовний потенціал держави

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на Загальних зборах Академії медичних наук України 18 березня 2003 року

Мені приємно вітати ваш високоповажний форум і всю медичну громадськість країни з важливою віхою в історії Академії медичних наук України — десятиріччям від дня її заснування.

Роблю це з особливим почуттям через дві обставини. Перша — на відміну від інших академій, у вашій менше домінування чоловіків. А друга причина в тому, що парламент був біля самих витоків Академії медичних наук. Як усі ми пам'ятаємо, у прийнятих ним Основах законодавства України про охорону здоров'я вперше прозвучала її назва з визначенням, що вона — вища наукова медична установа нашої держави.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВІЙНА?

Фото Рейтер.

Сьогодні може розпочатися війна в Іраку: закінчується термін ультиматуму, що його президент США Джордж Буш оголосив Саддаму Хусейну та його синам.

(Продовження теми читайте на 25-й стор.)

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Марш миру на вулицях Києва

У НОМЕР

Інтернаціональний вояж відміняється

Правоохоронці Волині затримали у Володимир-Волинському районі чисельну інтернаціональну групу нелегальних мігрантів з Азії. Шукачі кращої долі готувалися до «штурму» україно-польського кордону.

Десять іранців, п'ятеро індійців, четверо пакистанців і один в'єтнамець переховувалися в хаті 75-річного мешканця села Людмильпіль. Сюди їх привіз онук пенсіонера. Імовірно, саме він планував потаємними стежками провести нелегалів до Польщі. Примітно те, що міліцію попередили про непроханих гостей односельці підприємливого «Сусаніна». Відтак уже втретє поспіль волинські правоохоронці затримують гурти нелегалів ще на підступах до кордону, **повідомляє наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.**

Запасатися бензином ще рано

В Україні, можливо, підвищаться ціни на нафтопродукти. Це пов'язано з напруженою ситуацією довкола Іраку, а також унаслідок підвищення Росією з 1 квітня експортного мита на нафту. За словами директора департаменту з питань нафтогазової і нафтопереробної промисловості Михайла Кальченка, зростання цін не буде значним. Хоча точніше спрогнозувати ситуацію неможливо, оскільки Україна імпортує близько 80 відсотків нафти. Усе залежить від того, якою буде ціна на «чорне золото» в Росії і світі. А також від того, чи буде дефіцит нафти, чого, втім, на думку фахівців, не станеться, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

В Україні не зареєстровано жодного випадку небезпечної для життя «азіатської» пневмонії

Академія медичних наук зберегла, розвинула і примножила науковий та духовний потенціал держави

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на загальних зборах Академії медичних наук України 18 березня 2003 року

(Початок на 1-й стор.).

Розвитку академічної науки приділялася значна увага й наступними роками. Зокрема, вагому законодавчу підтримку вона отримала з прийняттям 1 грудня 1998 року нової редакції Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність». В ньому поряд з додатковим закріпленням особливого правового статусу академій наук було врегульовано такі надзвичайно важливі для працівників науки питання, як оплата їх праці та пенсійне забезпечення, що має сприяти підвищенню соціального престижу професійної наукової діяльності.

Нині ставиться за мету відчутно підвищити розмір винагород за звання дійсного члена та члена-кореспондента Національної і галузевих академій наук. А якщо конкретніше, то вийти в цьому на рівень, співставний з Росією.

Час, що минув, не поскупився для вас, як і для всього українського суспільства, на проблеми, труднощі й випробування. Але це були і роки зростання та змужніння, вибору пріоритетів та орієнтирів і окреслення перспектив. Є всі підстави для висновку, що за непростих і нелегких умов перехідного періоду Академія медичних наук, як і інші, справилася з основними завданнями, заради яких її створено — зберегти, розвинути і примножити науковий та духовний потенціал держави.

І водночас зростала, ставала на ноги, організаційно міцнішала сама.

Вам добре відомі темпи і параметри цього зростання, тому зайвий раз про них нагадувати не буду. Хоча такі цифри як 36 наукових установ, об'єднаних у складі академії, понад 20 тисяч людей, які в них працюють, говорять самі за себе.

Інститути з найкращими клінічними базами, де лікуються хворі з найтяжчою патологією, — це справді безцінне надбання. Треба не тільки ним дорожити, а й постійно і наполегливо його примножувати.

Учора довелося подивитися телевізійний сюжет про пересадку печінки, коли донором виступала мати хворої. Просто важко спокійно таке сприймати. А це ваше життя, повсякденна робота...

Я підтримую думку, що всі клінічні установи академії — безперечно, за належної державної підтримки — можуть і повинні стати еталоном у справі надання медичної допомоги населенню.

Суспільний авторитет та впливовість академії очевидні й приростають з кожним роком.

Від імені Верховної Ради складаю вам глибоку вдячність за подвижницьку працю, яка здобула визнання та високу і заслужену оцінку. І хочу повідомити, що до ювілею академії групу кращих її представників відзначено почесними грамотами та грамотами Верховної Ради України.

Багато про що свідчить і активна підтримка народними депутатами надання державним академіям, у тому числі вашій, прав головних розпорядників бюджетних коштів. Ця пропозиція дістала так звану конституційну більшість голосів, тобто понад дві третини депутатського корпусу. Скажу, що зробити це було непросто, адже довелося долати опір наших найзавзятіших ринковиків — які, слава Богу, мають міцне здоров'я.

Це сприятиме ефективнішому використанню ресурсів, що виділяються державою на розвиток наукових досліджень, на створення і запровадження у практику високих технологій, новітніх методів діагностики, лікування та профілактики захворювань.

Говорячи про авангардну, піонерну роль наукових установ, хотів би особливо підкреслити в цьому розумінні, можна сказати, подвійну значущість діяльності Академії медичних наук.

По-перше, ви самі, кращі представники теоретичної і клінічної медицини, уособлюєте значну непересічну й неординарну частину інтелектуального, духовного потенціалу нашого суспільства. Тобто невід'ємну складову того чинника, який — і тільки він — здатний забезпечити Україні потужні темпи і якісні прориви у всіх сферах і на всіх напрямах суспільного прогресу, гідне місце у сім'ї розвинених цивілізованих держав.

Ви знаєте, як гостро і недвозначно порушувалися такі питання на недавньому Інтелектуальному форумі України. А стосовно медичної науки ці питання на порядок актуалізуються тим, що вона цілком замикається на здійсненні найголовнішого, наймасштабнішого і найблагороднішого завдання — працювати на людину, на фізичне і моральне здоров'я нації.

Це по-друге, але це — найголовніше.

Нехай усенародна шана і вдячність додають вам сил, енергії й оптимізму в реалізації цієї високої місії!

Якщо залишаються глибоко слушними відомі слова Фарадея про те, що наука виграє, коли крила її розкуті фантазією, то вони удвічі правильніші стосовно науки медичної.

Наочний і неспростовний доказ того — пройдений нею шлях.

Необов'язково надто заглиблюватися у минуле, що сяє сузір'ями славетних імен. Немало таких імен і в новітній вітчизняній історії та сьогоденні.

Навіть людям, далеким від медицини, добре відомі імена і наукові школи академіків Миколи Амосова, Олександра Возіанова, Василя Комісаренка, Андрія Ромоданова, Володимира Фролькіса, Любові Малої, Олександри Лук'янової, Юрія Кундієва, Дмитра Чеботарьова, Олександра Шалімова, Юрія Зозулі.

Заслуга фундаторів та керманичів цих шкіл не тільки у вершинних особистих здобутках і досягненнях їхніх учнів та послідовників, а й у тому, що всі вони — у тому числі й ті, хто вже відійшов у вічність — є високим прикладом служіння Вітчизні і науці, відданості професійному та громадянському обов'язку. Саме їхній досвід і приклад зміцнюють вічно живе дерево науки.

Цей благотворний процес, грунтований на багатих і славних традиціях, стимулювало надання академіям статусу самоврядних установ, незалежних у визначенні пріоритетів та розробці напрямів наукового пошуку.

Можна навести чимало фактів умілого й ефективного використання цих зрослих можливостей. Хоча, і ми це теж добре знаємо, сувора проза життя ще досить часто вносить свої корективи у плани, задуми та результати їх реалізації.

Віддаючи належне ентузіазму науковців академії, все ж слід визнати, що й він не безмежний і досить часто наражається на перепони різного характеру. А насамперед — фінансового. Напрями, масштаби й алгоритми проведення досліджень не завжди співвідносяться з науковими ідеями, нерідко визначаються не логікою розвитку науки, а обсягами бюджетного фінансування.

У мене і моїх колег-депутатів є розуміння усієї гостроти та болісності даної проблеми. Верховна Рада послідовно добиватиметься посилення державної підтримки української науки загалом і медичної зокрема й особливо. Орієнтири в її фінансуванні мають бути, на моє переконання, не менш як 1,5—2 відсотки видаткової частини Державного бюджету.

Нинішньої п'ятниці у парламенті слухатиметься питання про мінімальну заробітну плату з акцентом на міжтарифних співвідношеннях.

Сподіватимемося, що з розширенням економічних та фінансових можливостей держави проблему фінансування поступово буде розв'язано у максимально доступних межах.

Водночас слід пам'ятати, що повне, стовідсоткове фінансове забезпечення всіх потреб та побажань академічної науки, в тому числі й тієї, що перебуває у віданні Академії медичних наук, навряд чи буде колись можливе взагалі. Це важко навіть для найбагатших та економічно розвинених країн світу.

Реальний вихід в іншому: треба навчитися якомога ефективніше працювати за умов обмеженого фінансування, вміло використовуючи наявний ресурс і збільшуючи віддачу справді потужного кадрового та матеріально-технічного потенціалу.

А це саме і передбачає правильне визначення пріоритетів.

Щоправда, нам потрібно мати і загальнодержавні пріоритети. Кажу це з огляду на подання Кабінетом Міністрів до Верховної Ради проекту Програми своєї діяльності.

У сфері фундаментальних наукових досліджень за обмеженості ресурсів мова повинна йти насамперед, а то й виключно про ті їх напрями, де українська медична наука має певні напрацювання та доробки, може претендувати на першість і де є гарантії того, що наука жодної іншої держави найближчим часом досягти тут позитивних результатів не зможе. За інших підходів кошти розпорошуватимуться і марнуватимуться.

Під час планування прикладних наукових розробок необхідно враховувати їх реальну практичну цінність і новизну. Вони повинні враховувати найнагальніші потреби суспільства, що диктуються специфікою захворюваності та смертності населення, його демографічною структурою, основними причинами, що зумовлюють незадовільний стан здоров'я людей, тощо.

Разом з тим слід враховувати й те, що вже зроблено в інших країнах і може бути з успіхом застосоване у нас без надмірних додаткових інвестицій.

Шановне товариство!

Нині, коли процес становлення Академії медичних наук в основному завершено і вона вступає у своє друге десятиліття зі значним творчим потенціалом, необхідно ще раз уважно і відповідально співвіднести нові можливості із завданнями, які висуває час.

Ці завдання пов'язані з такими гострими проблемами охорони здоров'я, як серцево-судинні хвороби та їх ускладнення, онкологічні захворювання, цукровий діабет, хвороби нервової системи. Україна потерпає від епідемії туберкульозу, стрімко зростає захворюваність на СНІД, вірусні гепатити. На здоров'я наших співвітчизників впливають шкідливі умови праці, забруднення навколишнього середовища, неповноцінне харчування.

Зрештою, спеціальну проблематику ви знаєте краще від будь-кого. Хотілося б лише додати про виняткову важливість створення і застосування передових медичних технологій, а також участі науковців академії у запровадженні в Україні страхової медицини, зокрема розробці відповідних стандартів.

Мені вже не раз доводилося говорити, і хочу повторити це ще раз, про необхідність докорінного перевороту —у тому числі психологічного — в самих поглядах на медицину, хвороби та лікування.

Якщо конкретніше, то маю на увазі таке: раніше хворіти було, якщо так можна висловитися, вигідно. Люди ходили за бюлетенями, домагалися груп інвалідності і таке інше.

Тепер ці підходи треба ламати — щоб вигідно було не хворіти, а бути здоровим, працездатним і, за можливості, багатим. Що, звичайно, передбачає забезпечення цілого комплексу чинників — від якісного, ефективного та надійного медичного обслуговування до продуктивної зайнятості населення.

За великим рахунком, ми повинні мати паспорт здоров'я української нації.

Зараз мені доводиться багато їздити, спілкуватися з людьми, відповідати на їхні запитання. Чи не на першому місці в будь-якій аудиторії —проблеми здоров'я, лікування і всього, що з цим пов'язано.

На завершення дві відомі цифри.

Ми знаємо, що здоров'я людини на десять відсотків залежить від стану медицини і на 60 — від умов і способу життя та впливу довкілля.

Як мені здається, ми спільно боремося за найдорожче — здоров'я людини. Тож об'єднаймо зусилля: медики — у своїй сфері, а Верховна Рада — у прийнятті таких законів, які поліпшували б життя людей та його умови.

І, мабуть, не варто ділити ці відсотки на «свої» і «чиїсь». У парламенті, його комітетах завжди радо і з увагою зустрінуть пропозиції Академії медичних наук до законів, продиктованих турботою про основу основ нашого буття.

Бажаю і вам, і нам успіхів на цьому шляху і ще раз вітаю з ювілеєм академії.

Фінансування незадовільне, але внесок вагомий

Розповідати про ювілейні події завжди складно. Від цифр нікуди не дітися. Та інколи вони промовистіші від слів. У конференц-залі Інституту педіатрії, акушерства і гінекології, де відбулися загальні збори Академії медичних наук України, ніде було яблуку впасти. Пояснювалося це тим, що збори ювілейні — академії виповнилося десять років. З грунтовною доповіддю виступив її президент академік Олександр Возіанов. Він розповів про пройдений шлях установою, що об'єднує 36 науково-дослідних закладів, у яких працюють 36 дійсних членів академії, 48 членів-кореспондентів та 2900 науковців. Вражає така статистика: за цей час у власних поліклініках, що їх мають науково-дослідні інститути, обстежено 3,5 мільйона громадян, стаціонарно проліковано 400 тисяч хворих. Щодоби сюди звертаються 5,5 тисячі людей, які потребують медичного огляду. Якщо взяти до уваги, що допомогу надають фахівці найвищої кваліфікації, світила медичної науки, то слів багато не треба.

Олександр Возіанов наголосив, що головним завданням академії є координація наукових робіт, визначення головних напрямів наукових пошуків. І, незважаючи на вкрай незадовільне фінансування, академія зробила вагомий внесок у досягнення світової медицини.

Виступаючи на зборах з промовою, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин назвав працю медиків найважливішою для держави і щиро подякував їм за щоденну самопожертву.

Привітання від Президента Леоніда Кучми зачитав Міністр охорони здоров'я Андрій Підаєв.

Президентом Академії медичних наук України вдруге переобрано академіка Олександра Возіанова.

Анатолій КАРАСЬ.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

На знімку (зліва—направо): У загальних зборах Академії медичних наук України взяли участь Голова Верховної Ради Володимир Литвин, президент академії Олександр Возіанов, народний депутат Станіслав Ніколаєнко, Міністр охорони здоров'я Андрій Підаєв.

Замість концепції дайте... приймач

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 19 березня

(Початок на 1-й стор.).

Перед тим, як натиснути на кнопки під час голосування, парламентарії закликали колег замислитися, у що це може обійтися державі, а тим, хто підтримає президентську ініціативу, рекомендували самому поїхати в гарячу точку, прихопивши з собою дорослих дітей. Окрім того, Іван Бокий звернув увагу, що, за його даними, вперше в історії українського парламентаризму з реєстрації знято законопроект групи депутатів, що передбачає направлення в зону конфлікту батальйону на чолі з «командиром» Л. Кучмою та «замполітом» Д. Табачником. Це тим паче незрозуміло, сказав депутат, що самі ці високопосадовці не заперечували привселюдно виконати таку місію.

Представники фракції комуністів закликали до ще радикальнішого заходу — вийти на антивоєнну демонстрацію у Києві, а в день голосування пікетувати Верховну Раду.

На «тотальний одобрям-с» на місцях ініціатив глави держави з приводу конституційної реформи звернув увагу депутат Олександр Бановський. Мовляв, усе це робиться під тиском влади, насамперед за рахунок студентських колективів. А голова парламентського Комітету з питань свободи слова Микола Томенко на підтримку цього зауваження, що так схвалюють на місцях документ, якого ще ніхто не читав і альтернативних думок майже не чути.

У цьому розрізі досить актуальним виявився законопроект про концепцію національної інформаційної політики України, представлений головою Держкомінформу Іваном Чижем. Вочевидь, депутатів підкупили закладені в концепції практичні рекомендації усім суб'єктам інформпростору, наголос на створенні засад саме української інформаційної політики, вільного доступу до ЗМІ всіх політичних сил, в тому числі й опозиційних, недопущення цензури тощо.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Щоправда, голова профільного комітету Микола Томенко такого оптимізму не поділяє. Він сказав, що змушений був погоджуватися на концепцію, щоб перевести дискусію у практичну площину. А на його переконання, як і багатьох колег, котрі взяли участь у обговоренні, зараз не так актуальна сама концепція, як виконання чинних законів, що регулюють наш інформпростір. А нині кілька кланів (сімей), як наголошували парламентарії, протиправно монополізували засоби масової інформації, насамперед телеканали — і фінансово, і з допомогою владних «темників». Звертали увагу і на елементарне — цілі райони України не мають можливості приймати радіо- і телесигнали, а тому виборці просять не концепцій, а звичайних радіоприймачів.

Ще одній — антимонопольній — темі було присвячено розгляд законопроекту про засади державної регуляторної політики у сфері підприємницької діяльності та низки інших документів.

Анатолій БЕНЬ.

Де взяти землю

Денне і вечірнє засідання 18 березня

Таке запитання під час обговорення «земельних» законопроектів лунало постійно.

Найбільше дискусій точилося навколо надання ділянок працівникам культури, освіти та охорони здоров'я, котрі проживають у сільській місцевості й свого часу були позбавлені права на отримання паю. За словами Богдана Губського («Народовладдя»), відповідним документом передбачено «зрівняти в правах» працівників соціальної сфери з працівниками сільськогосподарських підприємств під час проведення приватизації землі. Лідер фракції переконаний, що надання інтелігенції права на земельну ділянку сприятиме поверненню молоді в села. Голова підкомітету Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Володимир Лещенко, депутати Михайло Мельничук (СПУ) і Іван Бастрига («Регіони України») закликали колег «коректно» підійти до підготовки цього документа, оскільки запаси землі обмежені, а в деяких регіонах їх і зовсім нема. Крім того, голова підкомітету і «нашоукраїнці» Юрій Кармазін та Рефат Чубаров запропонували «поновити справедливість» і включити до переліку інших мешканців сільської місцевості, зокрема чорнобильців, депортованих, працівників торгівлі, пошти, дитячих садків. З цим не погодилися урядовці, які не підтримали документ, оскільки вважають недоцільним змінювати правила приватизації земель, розширюючи коло осіб, які можуть мати право на паї.

Законопроект про фермерське господарство, який підтримали профільний комітет і Міністерство аграрної політики, на відміну від раніше прийнятого документа передбачає нові поняття і правовий статус фермерського господарства. За словами голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Івана Томича, воно може бути створено одним громадянином як індивідуальне, або групою з родинними стосунками як сімейне. Землекористувачі, які мають земельні ділянки розміром від двох гектарів, можуть самі визначатися, яке господарювання вони збираються створити — особисте чи фермерське. Якщо ж площа сільгоспугідь становить 20 і більше гектарів, то таке господарство набуває статусу фермерського. Депутати неодноразово наголошували на тому, що господарства треба фінансово підтримувати. А на переконання Олега Лукашука (СДПУ(о)), документ звужує права громадян, які не перебувають у родинних стосунках.

Далі депутати розглянули законопроекти про акцизний збір, захист прав покупців сільськогосподарських машин та про внесення змін до Митного тарифу, який спрямований на законодавче закріплення домовленостей, досягнутих на переговорах стосовно вступу України до СОТ щодо ставок ввізного мита на окремі види продукції (текстиля та мескаль). Парламентарії також обговорили законопроекти про внесення змін до деяких законів України стосовно митних тарифів, до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо штрафів, до Закону України «Про участь України в міжнародних миротворчих операціях», законопроект «Про захист суспільної моралі від продукції, що пропагує порнографію» та інші.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Біле рабство і чорний капітал

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

За останні 12 років близько 5—7 мільйонів українців регулярно виїжджає за кордон у пошуках роботи. З них понад два мільйони — жінки віком до 30 років. Велика частина заробітчан, чоловіків, жінок, дітей, стає жертвами економічного рабства, запровадженого транснаціональними злочинними угрупованнями з торгівлі людьми. Ці дані було наведено на парламентських слуханнях «Вдосконалення українського законодавства щодо протидії торгівлі людьми», які відбулися у Комітеті Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією. І класифікувалися їх учасниками як «загрозливий чинник національній безпеці України».

Голова комітету Володимир Стретович назвав Україну лідером за експортом людського ресурсу. Тільки за останні кілька років понад 100 тисяч українських жінок виїхало за кордон у пошуках роботи і потрапили до рук постачальників «живого товару». У 1998 році лише у Стамбулі та його провінції примусово займалися проституцією 2,5 тисячі жінок, вивезених з України. За оцінками міжнародних організацій, понад 25 відсотків повій в Ізраїлі, Голландії, Туреччині є громадянками України.

За даними Головного управління з боротьби з організованою злочинністю МВС України, в період з 1996 по 1998 рік 50 жінок Луганська було продано у Грецію в сексуальне рабство. Аналогічні випадки діяльності злочинних груп із торгівлі людьми виявлено також у Херсонській, Одеській, Миколаївській, Черкаській областях.

Через загострення економічної ситуації та поглиблення бідності в Україні нині зростає відтік працездатних людей у пошуках поповнення свого бюджету за кордон. Паралельно з цим глобалізуються масштаби міжнародного ринку торгівлі людьми.

Масовий виїзд людей, у тому числі на «чорну» роботу, завдає великої шкоди українському суспільству, а також міжнародному авторитетові нашої держави, котра прагне посісти гідне місце у європейській спільноті. Про це йшлося у виступах Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України Ніни Карпачової, голови підкомітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення боротьби з тероризмом та міжнародною організованою злочинністю Георгія Буйка, судді Верховного Суду України Євгена Стрекалова, представників МВС, недержавних організацій. Важливим кроком у боротьбі проти злочинних угруповань стало ухвалення нового Кримінального кодексу України, в якому збережено статтю про кримінальну відповідальність за торгівлю людьми. За цією статтею протягом останніх трьох років порушено 125 карних справ.

Наступним важливим кроком стане вдосконалення українського законодавства щодо протидії торгівлі людьми — зокрема, ратифікація українським парламентом Палермської Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності.

Лідія ТИТАРЕНКО.

ЗАКОНоДАВець

Один день до відпустки — також свято

Нова норма: Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно відпусток».

Це означає, що по-новому врегульовано низку положень законодавства про відпустки. Так, Кодекс законів про працю України (далі —КЗпП) доповнено новою статтею 78-1, якою визначено, що святкові і неробочі дні при визначенні тривалості щорічних відпусток не враховуються. Нагадаємо, що відповідно до ст. 73 КЗпП святковими визнаються 1 січня (Новий рік), 7 січня (Різдво Христове), 8 Березня (Міжнародний жіночий день), 1 і 2 Травня (День міжнародної солідарності трудящих), 9 Травня (День Перемоги), 28 червня (День Конституції України), 24 серпня (День незалежності України), а неробочими — 7 січня (Різдво Христове), один день (неділя) —Пасха (Великдень), один день (неділя) — Трійця.

Віднині власника або уповноваженого ним органу, з якими працівник узгоджує конкретний період щорічної відпустки, зобов'язано письмово повідомляти працівника про дату початку відпустки не пізніше як за два тижні до встановленого графіком терміну. Така форма повідомлення важлива з огляду на можливість перенесення щорічної відпустки на вимогу працівника на інший період.

Уточнено і порядок оплати праці працівника у разі відкликання з відпустки — це робитиметься з урахуванням суми, нарахованої на оплату невикористаної частини відпустки.

Дещо змінено порядок нарахування стажу роботи в частині невикористаної відпустки у разі переведення працівника на роботу на інше підприємство, в установу чи організацію. До стажу, який дає право на щорічні основну та додаткові відпустки, час, за який працівник не використав ці відпустки на попередньому місці роботи, зараховуватиметься лише тоді, коли він не тільки повністю або частково не використав відпустки, а й не одержав за них грошову компенсацію.

Змінено правила надання невикористаної частини щорічної відпустки, яку на прохання працівника було поділено на певні частини. Закон «Про відпустки» встановлював, що невикористана частина відпустки надається з дня тижня, що є наступним за днем закінчення попередньої використаної її частини (скажімо, якщо використана частина відпустки закінчилася в четвер, то невикористана могла початися лише з п'ятниці). Новим законом це положення скасовано, що дозволяє почати невикористану частину відпустки з будь-якого дня тижня.

Зі ст. 84 КЗпП виключено положення про те, що, згідно з визначеним колективним договором порядком, власник або уповноважений ним орган у разі простою підприємства, установи, організації з не залежних від працівників причин може надавати відпустку без збереження заробітної плати або з частковим її збереженням.

Звертаємо увагу, що новим законом істотно змінено законодавче регулювання надання додаткових оплачуваних відпусток працівникам, які мають дітей чи навчаються у вузах.

Якщо раніше відповідно до ст. 182-1 КЗпП щорічну додаткову оплачувану «материнську» відпустку могли отримувати лише жінки з двома або більше дітьми віком до 15 років або з дитиною-інвалідом, то за новим законом таке право набули три нові категорії осіб:

1) жінка, яка всиновила дитину;

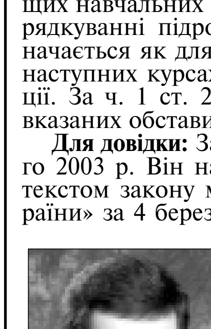
2) батько, який виховує дитину без матері (у т. ч. і в разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі);

3) особа, яка взяла дитину під опіку.

Причому тривалість такої відпустки збільшено з 5 до 7 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів. Крім того, встановлено, що за наявності кількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість може бути й більша — до 14 календарних днів.

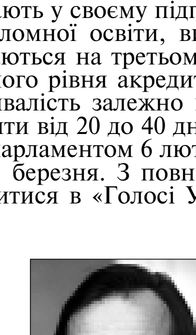
А стосовно працівників — студентів вищих навчальних закладів, то ухваленим законом встановлено, що тривалість додаткових оплачуваних відпусток працівникам, які здобувають другу (наступну) вищу освіту за заочною або вечірньою формою навчання у навчальних закладах післядипломної освіти та вищих навчальних закладах, що мають у своєму підпорядкуванні підрозділи післядипломної освіти, визначається як для осіб, які навчаються на третьому і наступних курсах вузу відповідного рівня акредитації. За ч. 1 ст. 216 КЗпП її тривалість залежно від вказаних обставин може становити від 20 до 40 днів.

Для довідки: Закон ухвалено парламентом 6 лютого 2003 р. Він набув чинності 1 березня. З повним текстом закону можна ознайомитися в «Голосі України» за 4 березня 2003 р.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Повені й підтоплення: динаміка

АКТУАЛЬНО

Ще кілька днів тому в низці областей було підтоплено понад 500 будинків, з них більш як 200 — у Львівській і майже 200 — у Херсонській. Довелося тимчасово відселяти кількасот мешканців. За станом на 19 березня підтоплено: у Дніпропетровській області більш як 100 дворів, у Черкаській — 28, у Херсонській — 24. За попередню добу рятувальники і пожежники Міністерства з питань надзвичайних ситуацій відкачали і відвели воду від понад 50 житлових будинків. Проте найближчим часом можуть бути підтоплені грунтовими водами понад 300 населених пунктів на площі більш як 2000 кв. метрів, де проживає 98 тисяч населення, а також 6 міст і 21 район у Дніпропетровській області.

Для відведення талої та дощової води повсюдно розчищають водопропускні отвори, підмостові створи, канави і труби. А три буксири ламають лід і очищають акваторію Дніпра в районі Дніпропетровська. Всі 10 основних мостів області вже звільнено від криги, а решта 153 — перебувають під контролем. На найбільш повененебезпечних річках у регіоні функціонує 14 спостережних пунктів.

Повінь поки що ніде, навіть на Закарпатті, не створила реальної загрози, про що повідомлялося у вчорашньому номері нашої газети. Проте невпинно піднімається рівень води у Волинській області. І якщо настане різке потепління, можлива велика повінь у кількох районах. Її готуються зустріти: укріплюють дамби, заготовляють мішки з піском. Водночас у цьому краї знищують ще й загати з величезних колод, штахетів і металевих щитів, скручених дротами, котрими браконьєри перегородили русла річок. Ці рукотворні перешкоди уповільнюють течію, змушують воду виходити з берегів на кількасот метрів. На річках Прип'ять і Стохід уже знищено понад півтори тисячі цих хитромудрих конструкцій.

За повідомленнями МНС і наших кореспондентів в областях підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ФОТОФАКТ

У XV традиційній виставці-ярмарку «Київські торги — весна 2003», яка відкрилася вчора в столичному Українському домі, взяли участь понад 250 підприємств легкої промисловості.

На знімку: відкривають експозицію заступник директора департаменту Управління легкої промисловості Міністерства промислової політики Юрій Черній та директор центру моди «Екста» Тетяна Піскарьова.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

На сході качали права. На ризики

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Одразу після колегії в Мінпаливенерго, на якій остаточно стало відомо про намір уряду залишити замість 18 державних вугільних холдингів, семи виробничих об'єднань і майже двох сотень підприємств 21 акціонерне товариство, підприємствами гірничо-металургійного комплексу прокотилася хвиля протестів.

Головне гасло протестуючих, як і слід було очікувати, мало яскраво виявлений економічний зміст: «Ні — приватизації Укррудпрому!». І перші його здійняли у Дніпропетровську та Кривому Розі підприємства, які входять до складу потужної фінансово-промислової групи «Інтерпайп». Вимоги про невідкладне погашення 19-мільйонного боргу в заробітних платах на Дніпродзержинському металургійному комбінаті або протести проти волюнтаристського звільнення з роботи на Нікопольському південнотрубному вказували на те, що їх менеджмент вже має справу з активною стадією розвитку капіталізму в окремо взятому регіоні. Але навіть ці вимоги були тлом заперечення приватизації на шахтах Західного Донбасу. Втім, імовірно, що до теперішнього сплеску протестів доклали руку і власники цих підприємств. Вони розуміють, що соціальний фактор (політика стосовно найманих робітників) відігравати-ме не останню роль у тому, хто і в який спосіб після приватизації контролюватиме видобуток такого важливого для країни ресурсу, як вугілля та залізна руда. Чи варто нагадувати, що рік розпочався з того, що найпотужніші металургійні комбінати фактично простоювали через брак коксу та залізної руди.

Зрозуміла й логіка авторів приватизації вугільної галузі, які прагнуть позбутися монополії нинішніх господарів на видобуток вугілля, особливо коксівного. До речі, значною мірою саме така монополія призвела до критичного стану запасів вугілля в енергетиці і змусила металургів серйозно взятися за сировинні проблеми. Коментуючи урядову ініціативу щодо створення національної комісії з балансів у гірничо-металургійному комплексі (ГМК), народний депутат України Геннадій Горлов зауважив, що потреба в ній назріла давно. На його думку, найголовніше, щоб ця комісія мала реальні важелі впливу на ситуацію з поставками сировини, без чого вона ризикує «перетворитися на свого роду мильну бульбашку, а металурги знову залишаться сам-на-сам зі своїми проблемами». Можливо, тепер і розробка спеціальної Національної програми розвитку підприємств ГМК до 2010 року проходитиме швидше. Так, Геннадій Горлов повідомив, що її обговорення Комітет ВР з питань промислової політики та підприємництва планує провести у квітні в Маріуполі. А її невідкладний характер він проілюстрував сумною статистикою: від початку року на шахтах України вже сталося 10 аварій з груповими нещасними випадками — 31 поранений, 14 загиблих. Звісно, будь-яка політична сила або новий власник підприємства постануть перед величезним ризиком, якщо візьмуть на себе відповідальність за шахтарські життя. Безпечних шахт у країні немає, а звинуваченого у катастрофі можуть поставити навіть перед фактом націоналізації шахти. Але, з другого боку, якщо шахти не увійдуть до складу потужних вертикально інтегрованих фінансово-промислових груп на кшталт «Індустріального союзу Донбасу», а від'ємна собівартість вуглевидобутку не покриватиметься за рахунок прибутку від реалізації кінцевої продукції, вони приречені на вимирання. Протести на підприємствах «Інтерпайпу» — перший тривожний дзвіночок. Не сьогодні-завтра люди качатимуть вже свої права не від уряду, а від роботодавців.

Сергій ВЛАД.

КОНФЕРЕНЦІЯ

Муніципальний менеджмент — вимога часу

Товариство науковців зі сприяння муніципальній реформі спільно з Асоціацією міст України, Інститутом економіки та права «КРОК» та Академією муніципального управління за сприяння Посольства Королівства Нідерланди в Україні провели науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми викладання муніципального менеджменту у вузах України».

Учасники конференції наголошували на потребі створення нормативно-правового забезпечення організації муніципальної служби в Україні, застосуванні сценарного планування під час розробки стратегії розвитку міст. У доповідях провідних фахівців Юрія Мальчина, Тетяни Іванової, Віктора Кравченка структура муніципального менеджменту розглядалася як навчальна дисципліна, а також було детально обгрунтувано доцільність впровадження модульної системи навчання фахівців для органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

На конференції проаналізовано досвід Академії муніципального управління з підготовки кадрів для органів державного управління та місцевого самоврядування, обговорено питання оптимізації організаційної структури виконавчих органів міської ради. Йшлося про правові гарантії діяльності сільських, селищних та міських голів, а також питання організаційного, кадрового та навчально-методичного забезпечення викладання навчальної дисципліни «Муніципальний менеджмент», яку незабаром буде введено в навчальні програми більшості українських вузів.

Наталія ХОМЕНКО.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Молодим — дорога, старим — допомога

Новокраматорський машинобудівний завод у цьому році витратить 295 мільйонів гривень на забезпечення життєдіяльності підприємства і його соціальної сфери, на соціальний захист робітників і ветеранів. Таке рішення прийняла днями конференція трудового колективу, яка затвердила новий колективний договір. Виконання 187 заходів, передбачених таким договором торік, стало заводу у 248 мільйонів гривень.

Підприємство залишається єдиним у місті, яке утримує за рахунок власного прибутку дитячі садки, палац культури і техніки, стадіон, бази відпочинку, бібліотеки та інші об'єкти.

Ліна КУЩ.

ФОТОФАКТ

Особливою гордістю ВАТ «Перемога», що в Лохвицькому районі на Полтавщині, є красені коні вагової та рисистої порід.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

Тролейбус у комі

РЕПОРТЕР

Крапку у справі про банкрутство Кримського державного виробничого підприємства «Кримтролейбус» буде поставлено 25 липня.

Нині це обговорюють неабияк активно. У розпал курортного сезону кримчанам та гостям півострова доведеться розпрощатися зі зручним і найдешевшим видом транспорту. «Крименерго» з допомогою господарського суду вимагає повернення боргу у 6,6 мільйона гривень за вже спожиту електроенергію. На думку транспортників, це загрожує повною зупинкою руху електромашин, ліквідацією підприємства.

Свій ресурс відпрацювали 96 відсотків машин. Щоб уже днями не зупинився тролейбусний рух, потрібно бодай 300 шин, замінити 250 кілометрів дротів.

Про зарплату тролейбусників годі й казати. Відбуваються масові звільнення.

Крах почався тоді, коли ввели безплатний пільговий проїзд у тролейбусах, а стовідсоткову компенсацію за це не передбачили. За вісім років держава мала перерахувати понад 180 млн. грн., а надійшло менш ніж 50.

Уряд півострова планує відмовитися від тролейбусних парків і «подарувати» їх Алушті, Сімферополю та Ялті. А ті взяти у власність «добро» фактично збанкрутілого підприємства категорично відмовляються — не потягне бюджет. А міжміські лінії хочуть віддати у концесію Саратовському заводу, який має намір пустити свій рухомий склад. І це замість планового оновлення кримських ліній уже апробованими тут дніпропетровськими тролейбусами.

Кримські електротранспортники готові на крайні заходи. Хоча й усвідомлюють — пікети, страйки, перекриття центральних трас спрацюють проти «Кримтролейбусу», а заручниками будуть кримчани і гості півострова.

Тож профспілки транспортників просять-вимагають повно і вчасно компенсувати проїзд пільговиків, передбачити в бюджеті кошти на погашення заборгованості за спожиту електроенергію, почати реконструкцію, дати гроші хоча б на 30 кілометрів аварійної контактної мережі. Та, схоже, навіть такі найскромніші умови не будуть виконані. Тож з кримським тролейбусом доведеться розпрощатися? Тоді дістатися берега моря в Криму можна буде вже не за п'ять гривень, а, в кращому разі, за десять і більше доларів.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ПРОБЛЕМА

«Маски-шоу» підуть в історію

Вивести підприємницький капіталообіг з тіні — найперше завдання податкових органів. На цьому наголосив керівник Державної податкової адміністрації Юрій Кравченко під час робочої поїздки до Харкова. Настав час покласти край захопленням офісів підприємців співробітниками податкової міліції в масках, з автоматами і наказами «Обличчям до стіни!», що завершувалися вилученням документів, з якими потім зазвичай ніхто не знає, що робити. Глава податкового відомства також зазначив, що найрішучіше потрібно вести наступ на всілякі пільги, що їх надає держава різним категоріям підприємств і громадян. Саме невиправдані пільги загнали економіку країни в глухий кут. І жоден новий податковий кодекс не виправить стану справ, якщо не поставити коня попереду воза, наголосив Юрій Кравченко.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Колектив газети «Голос України» висловлює глибоке співчуття колезі — оглядачу Дмитренку Івану Дмитровичу у зв'язку зі смертю матері **Оксани Василівни.**

ДЕРЖАВА І ПРАВО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання

Цей Закон регулює діяльність, пов'язану з державним контролем за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання, з метою забезпечення захисту національних інтересів України, дотримання нею міжнародних зобов'язань щодо нерозповсюдження зброї масового знищення, засобів її доставки, обмеження передач звичайних видів озброєння, а також здійснення заходів щодо недопущення використання зазначених товарів у терористичних та інших протиправних цілях.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

міжнародні передачі товарів — експорт, імпорт, реекспорт товарів, їх тимчасове вивезення за межі України або тимчасове ввезення на її територію, транзит товарів територією України, а також будь-які інші передачі товарів, що здійснюються за межами України, за умови участі в них суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів;

експорт — продаж або передача на інших законних підставах товарів іноземним суб'єктам господарської та іншої діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів за межі митного кордону України, включаючи реекспорт товарів, у тому числі:

продаж або передача товарів в Україні посольству чи представнику будь-якої юридичної особи іноземної держави, іноземцю чи особі без громадянства;

продаж або передача в Україні чи за її межами права управління (контролю) товарами відповідно юридичній особі іноземної держави чи її представнику, іноземцю чи особі без громадянства, у тому числі через засоби зв'язку;

розкриття технології іноземцю чи особі без громадянства;

фактичне відвантаження товарів з метою подальшої їх передачі або переміщення за межі України;

ембарго (повне або часткове) — заборона чи обмеження експорту товарів до держав, визначених міжнародними організаціями, членом яких є Україна, або до держав, щодо яких проводиться відповідна національна політика;

імпорт — купівля або отримання на інших законних підставах від іноземних суб'єктів господарської та іншої діяльності товарів із ввезенням або без ввезення цих товарів в Україну, включаючи їх купівлю для власного споживання філіями та представництвами установ і організацій України, що знаходяться за її межами, а також дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном;

реекспорт — продаж або передача на інших законних підставах іноземним суб'єктам господарської та іншої діяльності з вивезенням або без вивезення за межі України товарів, раніше імпортованих в Україну;

транзит — перевезення товарів з однієї до іншої іноземної держави територією України між двома пунктами або в межах одного пункту пропуску через державний кордон України, за винятком випадків, коли право власності чи право володіння та користування товаром у разі такого перевезення на території України в установленому порядку переходить від однієї до іншої особи;

тимчасове вивезення товарів — вивезення товарів з України до іноземної держави з наступним їх поверненням в Україну;

тимчасове ввезення товарів — ввезення товарів в Україну з іноземної держави з наступним їх вивезенням за межі України;

товари — товари військового призначення та подвійного використання;

товари військового призначення в сукупності чи окремо — це:

вироби військового призначення — озброєння, боєприпаси, військова та спеціальна техніка, спеціальні комплектуючі вироби для їх виробництва, вибухові речовини, а також матеріали та обладнання, спеціально призначені для розроблення, виробництва або використання зазначених виробів;

послуги військового призначення — надання іноземним юридичним чи фізичним особам в Україні або за її межами послуг, у тому числі посередницьких (брокерських), у сфері розроблення, виробництва, будівництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, демілітаризації, знищення, збуту, зберігання, виявлення, ідентифікації, придбання або використання виробів чи технологій військового призначення, а також надання зазначеним юридичним особам іноземної держави чи її представникам або іноземцям послуг з фінансування таких робіт;

технології військового призначення — спеціальна інформація в будь-якій формі (за винятком загальнодоступної інформації), необхідна для розроблення, виробництва або використання виробів військового призначення та надання послуг військового призначення. Ця інформація може надаватися у формі технічних даних або технічної допомоги:

технічні дані — проекти, плани, креслення, схеми, діаграми, моделі, формули, специфікації, програмне забезпечення, посібники та інструкції, розміщені на папері або інших, у тому числі й електронних, носіях інформації;

технічна допомога — проведення інструктажів, надання консультацій, здійснення заходів з метою підвищення кваліфікації, навчання, практичного освоєння методів роботи;

базові технології — технології, які визначають принцип роботи і використання техніки, та елементи технологій, без яких військова техніка не може бути створена і використана;

товари подвійного використання — окремі види виробів, обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій, спеціально не призначені для військового використання, а також роботи і послуги, пов'язані з ними, які, крім цивільного призначення, можуть бути використані у військових або терористичних цілях чи для розроблення, виробництва, використання товарів військового призначення, зброї масового знищення, засобів доставки зазначеної зброї чи ядерних вибухових пристроїв, у тому числі окремі види ядерних матеріалів, хімічних речовин, бактеріологічних, біологічних та токсичних препаратів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

кінцеві споживачі — суб'єкти підприємницької діяльності України, державні органи України, Збройні Сили України та інші військові формування, правоохоронні органи, іноземні суб'єкти господарської та іншої діяльності, які безпосередньо є споживачами товарів, відповідно імпортованих в Україну або експортованих з України;

військове кінцеве використання — використання будь-яких товарів з метою розроблення, виробництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, зберігання, виявлення, ідентифікації, придбання виробів військового призначення, у тому числі:

використання виробничого, випробувального або технологічного обладнання та його компонентів;

використання будь-яких складових частин зазначених товарів, а також обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій чи надання будь-яких послуг;

включення таких товарів до складу виробів військового призначення;

суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів — зареєстрований спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю суб'єкт підприємницької діяльності України, який має намір здійснювати або здійснює міжнародні передачі товарів, включаючи посередницьку (брокерську) діяльність;

дозвіл — документ, виданий спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який надає суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів право на експорт чи імпорт товарів. Дозвіл може бути разовим, генеральним або відкритим;

висновок — документ, виданий спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який надає суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів право на тимчасове ввезення або вивезення товарів чи їх транзит, проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про міжнародні передачі товарів військового призначення або про експорт товарів подвійного використання та інших товарів до держав, стосовно яких установлено часткове ембарго на поставки таких товарів. Висновок може бути разовим, генеральним або відкритим;

разовий дозвіл чи висновок — дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для проведення відповідних переговорів або здійснення конкретної міжнародної передачі товарів визначеному кінцевому споживачу із зазначенням їх найменування, кількості, вартості, особливих умов поставки, назви іноземного суб'єкта господарської або іншої діяльності, держави призначення або походження товарів та їх кінцевого споживача;

генеральний дозвіл чи висновок — дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для неодноразового проведення відповідних переговорів чи здійснення міжнародних передач товарів визначеному кінцевому споживачу із зазначенням їх найменування, особливих умов поставки, назви іноземного суб'єкта господарської або іншої діяльності, держави призначення або походження товарів та їх кінцевого споживача;

відкритий дозвіл чи висновок — дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для неодноразового проведення відповідних переговорів чи здійснення міжнародних передач товарів із зазначенням тільки їх найменування, особливих умов поставки та назви держави призначення або походження товарів;

державний експортний контроль — комплекс заходів з контролю за міжнародними передачами товарів, їх використанням юридичною чи фізичною особою, що здійснюється спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю та іншими державними органами з метою забезпечення захисту інтересів національної безпеки та відповідно до міжнародних зобов'язань України;

система внутрішньофірмового експортного контролю — комплекс заходів організаційного, правового, інформаційного та іншого характеру, що виконується суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів з метою дотримання ним та підпорядкованими йому структурними підрозділами вимог законодавства в галузі експортного контролю;

посередницька (брокерська) діяльність — будь-які дії суб'єкта підприємницької діяльності України, що сприяють здійсненню міжнародних передач товарів військового призначення, включаючи дії з фінансування, транспортування чи експедирування вантажів, незалежно від походження таких товарів і території, на якій провадиться зазначена діяльність;

документ про гарантію — документ, який містить письмове зобов'язання (підтвердження) уповноваженого на це державного органу України або іноземної держави щодо використання в заявлених цілях товарів і видається у формі міжнародного імпортного сертифіката, сертифіката підтвердження доставки чи іншого документа, що містить таке зобов'язання (підтвердження), а також документ, який містить письмове зобов'язання кінцевого споживача, що видається у формі сертифіката кінцевого споживача;

міжнародний імпортний сертифікат — документ, виданий уповноваженим на це державним органом держави-імпортера, який підтверджує зобов'язання імпортера імпортувати товари до своєї держави, а якщо товари не будуть до неї імпортовані, то не відправляти їх в інше місце без дозволу зазначеного державного органу;

сертифікат підтвердження доставки — документ, виданий уповноваженим на це державним органом держави-імпортера, який підтверджує, що зазначені в ньому товари доставлено до цієї держави;

сертифікат кінцевого споживача — документ, яким кінцевий споживач визначає місце та мету кінцевого використання (встановлення) товарів і гарантує, що ці товари не будуть використані в інших цілях, ніж зазначені в сертифікаті, не будуть передані іншому суб'єкту підпри-

(Продовження на 6—8-й стор.).

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Закону України «Про державні нагороди України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Статтю 7 Закону України «Про державні нагороди України» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 21, ст. 162) доповнити абзацом такого змісту:

«орден Данила Галицького — для нагородження військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також державних службовців за значний особистий внесок у розбудову України, сумлінне та бездоганне служіння Українському народу».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 лютого 2003 року.
№ 580-IV.

У НОМЕР

Помилки треба виправляти

На засіданні робочої групи з питань фальсифікації державного бюджету на 2003 рік не прийнято остаточного рішення. Про це журналістам повідомили Перший заступник Голови Верховної Ради України Геннадій Васильєв та перший заступник голови профільного комітету Валерій Коновалюк.

Геннадій Васильєв переконаний: говорити про «фальсифікації» передчасно, а йдеться, насамперед, про деякі розбіжності. Які саме — Перший заступник Голови Верховної Ради відмовився конкретизувати. «Ситуація, що склалася, не додає авторитету парламенту, — поділився він. — Але і закривати очі на це ми не можемо». Геннадій Васильєв зазначив, що скандал навколо бюджету має бути «повчанням, щоб такого не було і надалі». А нині, за його словами, треба казати про мотиви, «чому це сталося».

А голова Комітету ВР з питань бюджету Петро Порошенко переконаний: «ситуацію буде вирішено якнайшвидше», хоча і є «проблеми з організацією роботи» робочої групи. За його словами, група дійшла висновку, що додаток № 4 до бюджету, який стосується розподілу міжбюджетних трансфертів, не має розбіжності із затвердженим у другому читанні проектом основного фінансового документа. Водночас учасники засідання визнали, що мають місце розбіжності, які базуються на поправках, внесених під час прийняття бюджету в третьому читанні. Проте цифри, які в ньому є, за словами голови профільного комітету, — це предмет компромісу.

Валерій Коновалюк наголосив, що заяви лідерів фракцій стосовно фальсифікації бюджету були «не без підстав», оскільки є прецеденти, коли окремі округи, пов'язані з прізвищами конкретних депутатів, отримували збільшене фінансування. Отже, за його словами, треба до кінця розібратися, де «технічні проблеми, а де ті моменти, які потрапили до бюджету проти рішення комітету». На думку народного депутата, його комітету потрібно ініціювати внесення поправок і змін до бюджету на 2003 рік, зокрема привести у відповідність субвенції, котрі спрямовуються в регіони. Крім того, треба визнати, що «справді були помилки».

Продуманою акцією на дискредитацію «Нашої України», Петра Порошенка, членів комітету, дистабілізацію українського парламенту назвав «непорозуміння» навколо бюджету лідер «Нашої України» Віктор Ющенко. Він упевнений, що комусь вигідно «тримати грудневу ситуацію, бо, очевидно, багато політичних дивідендів на цьому є».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Уточнити статус територіальних громад

Конгрес місцевих властей України вважає запропоновані Президентом України Леонідом Кучмою зміни до Конституції у сфері місцевого самоврядування актуальними, але недостатніми, повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна». Як зазначено в рішенні Моніторингової комісії конгресу, ухваленому на її першому робочому засіданні в Києві, у запропонованих змінах потрібно, зокрема, уточнити статус територіальних громад.

Запропонований Президентом України на розгляд парламенту законопроект про внесення змін до Конституції пропонує низку новацій у сфері місцевого самоврядування: додати до переліку місцевих рад, окрім сільських, селищних і міських, також районні та обласні; змінити термін обрання депутатів з 4-річного на 5-річний; міські голови і депутати, обрані на позачергових або повторних виборах, обиратимуться на термін, що залишився до проведення чергових виборів. ▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання

(Початок на 5-й стор.).

ємницької діяльності на території держави призначення або реекспортовані без дозволу відповідного державного органу, а також бере на себе інші гарантії (зобов'язання) щодо імпортованих товарів, передбачені умовами зовнішньоекономічного договору (контракту) чи вимогами держави — експортера товару.

Стаття 2. Сфера застосування Закону

Дія цього Закону поширюється на діяльність, пов'язану з міжнародними передачами товарів, включаючи надання посередницьких (брокерських) послуг, виробниче, науково-технічне та інше кооперування, демонстрування товарів як експонатів на міжнародних виставках та ярмарках з метою рекламування, проведення випробувань, торгівлю та операції з обміну ними, що виконуються в установленому порядку суб'єктами здійснення міжнародних передач товарів.

Дія цього Закону не поширюється на:

переміщення товарів у зв'язку із заходами, що проводяться Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями України за її межами або військовими формуваннями іноземних держав на території України в рамках міжнародних договорів, що передбачають відповідні механізми державного контролю за переміщенням товарів;

міжнародні передачі газової, спортивної чи мисливської зброї, її складових частин, патронів до газової та боєприпасів до спортивної чи мисливської зброї, а також на вивезення, ввезення згідно з міжнародними договорами табельної та службово-штатної зброї, що належить військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, іншим особам, які відповідно до законодавства мають право на носіння такої зброї.

Стаття 3. Правова основа державного експортного контролю

Правову основу державного експортного контролю становлять Конституція України, цей та інші закони України, акти Президента України і Кабінету Міністрів України, інші нормативно-правові акти, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 4. Принципи державної політики в галузі державного експортного контролю

Державна політика в галузі державного експортного контролю формується відповідно до таких основних принципів:

пріоритетність національних інтересів України — політичних, економічних та військових, захист яких є необхідним для забезпечення національної безпеки;

обов'язковість виконання міжнародних зобов'язань України щодо нерозповсюдження зброї масового знищення, засобів її доставки та встановлення державного контролю за здійсненням міжнародних передач товарів військового призначення і подвійного використання, а також забезпечення здійснення заходів щодо недопущення використання зазначених товарів у терористичних та інших протиправних цілях;

законність;

здійснення експортного контролю тільки тією мірою, що необхідна для досягнення його цілей;

узгодження процедур і правил державного експортного контролю з міжнародно-правовими нормами та практикою;

забезпечення взаємодії з міжнародними організаціями та іноземними державами в галузі державного експортного контролю з метою зміцнення міжнародної безпеки і стабільності, у тому числі з метою запобігання розповсюдженню зброї масового знищення та засобів її доставки.

Стаття 5. Методи здійснення державного експортного контролю

Методами здійснення державного експортного контролю є:

ідентифікація товарів, що передбачає встановлення відповідності конкретних товарів, які є об'єктами міжнародних передач, найменуванню та опису товарів, внесених до списків товарів, що підлягають державному експортному контролю;

надання дозволів чи висновків на здійснення міжнародних передач товарів або проведення переговорів щодо здійснення таких передач;

здійснення митного контролю та митного оформлення товарів відповідно до законодавства;

застосування санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які порушили порядок здійснення таких передач, установлений цим Законом та іншими актами законодавства в галузі експортного контролю.

Стаття 6. Повноваження органів державної влади в галузі державного експортного контролю

Законодавчі основи державної політики в галузі державного експортного контролю визначає Верховна Рада України.

Загальне керівництво державною політикою в галузі державного експортного контролю відповідно до Конституції України здійснює Президент України.

Рада національної безпеки і оборони України координує діяльність та здійснює контроль за діями органів виконавчої влади в галузі державного експортного контролю.

Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення державної політики в галузі державного експортного контролю.

Реалізацію державної політики в галузі державного експортного контролю забезпечують спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю, а також міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, уповноважені згідно із законодавством здійснювати заходи в галузі державного експортного контролю. Зазначені органи виконавчої влади можуть також залучати до участі в здійсненні заходів державного експортного контролю інші центральні органи виконавчої влади, представництва України за кордоном та юридичних осіб, діяльність яких безпосередньо не пов'язана з державним експортним контролем, за згодою їх керівників.

Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю безпосередньо або спільно з іншими центральними органами виконавчої влади сприяє здійсненню діяльності, пов'язаної з міжнародною передачею товарів, коли це відповідає національним інтересам, передусім завдяки створенню нових і збереженню існуючих робочих місць у галузі високих технологій, або обмежує чи забороняє провадження такої діяльності в разі, коли це суперечить національним інтересам України, її міжнародним зобов'язанням, цілям боротьби з тероризмом, а також у разі, коли є підстави вважати, що зазначені товари належать до зброї масового знищення чи призначені для створення такої зброї, засобів її доставки, або за відсутності належних гарантій (зобов'язань) щодо кінцевого використання товарів.

Стаття 7. Обмін інформацією у процесі здійснення державного експортного контролю

Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю має право отримувати безоплатно від інших органів виконавчої влади, суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів інформацію, необхідну для здійснення повноважень у галузі державного експортного контролю, використовувати її та здійснювати міжнародний обмін цією інформацією.

Інформація про міжнародні передачі товарів, отримана органами, що здійснюють державний експортний контроль, від органів виконавчої влади, суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів та в рамках міжнародного обміну такою інформацією, використовується виключно в цілях експортного контролю і захисту національних інтересів.

Обмін інформацією, пов'язаною з міжнародними передачами товарів, з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями не повинен суперечити законодавству України, її національним інтересам.

Розділ II
ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ

Стаття 8. Порядок здійснення контролю за міжнародними передачами товарів

Порядок здійснення контролю за міжнародними передачами товарів установлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до цього та інших законів України, актів Президента України залежно від конкретних груп товарів.

Стаття 9. Списки товарів, що підлягають державному експортному контролю

Найменування та опис товарів, міжнародні передачі яких підлягають державному експортному контролю, вносяться до списків товарів, що підлягають державному експортному контролю (далі — списки).

Списки складаються за відповідними групами товарів спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю із залученням заінтересованих центральних органів виконавчої влади. До складання списків можуть також залучатися представники підприємств, наукових установ, організацій, а також їх об'єднань.

Списки затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Застосування процедур державного експортного контролю з метою запобігання розповсюдженню зброї масового знищення, засобів її доставки та звичайних озброєнь

При отриманні центральними органами виконавчої влади, що здійснюють державний експортний контроль, інформації про наміри або можливість використання будь-яких товарів, не внесених до списків, у державах, що є їх кінцевими споживачами, для розроблення, виробництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, зберігання, виявлення, ідентифікації або для розповсюдження зброї масового знищення чи засобів її доставки зазначені органи зобов'язані поінформувати про це спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який має право у зв'язку з цим застосовувати до таких товарів процедури державного експортного контролю.

Державний експортний контроль здійснюється також і стосовно експорту або тимчасового вивезення товарів, не внесених до списків, у разі, коли:

такі товари ввозяться на територію України з наданням міжнародного імпортного сертифіката на вимогу держави-експортера;

експорт або тимчасове вивезення таких товарів за межі України здійснюється до держав, стосовно яких резолюціями Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій, членом яких є Україна, чи національним законодавством установлене повне або часткове ембарго на постачання таких товарів.

Якщо будь-якому суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності повідомлено спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю або йому стало відомо іншим шляхом про можливість повного чи часткового використання будь-яких товарів, що передбачаються для експорту або тимчасового вивезення до інших держав, для розроблення, виробництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, зберігання, виявлення, ідентифікації або для розповсюдження зброї масового знищення чи засобів її доставки, або для військового кінцевого використання у державах, стосовно яких резолюціями Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій, членом яких є Україна, чи національним законодавством установлене повне або часткове ембарго на постачання товарів військового призначення, цей суб'єкт зобов'язаний звернутися до спеціально уповноваженого органу з питань державного експортного контролю за отриманням дозволу на право здійснення експорту цих товарів незалежно від того, зазначені вони у списках чи ні.

Стаття 11. Експертиза в галузі державного експортного контролю

Експертиза в галузі державного експортного контролю проводиться спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю для вирішення питання про можливість надання суб'єктам здійснення міжнародних передач товарів відповідних дозволів, висновків чи міжнародних імпортних сертифікатів, можливість проведення реєстрації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у спеціально уповноваженому органі виконавчої влади з питань державного експортного контролю як суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів або надання таким суб'єктам повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю.

Основними завданнями експертизи в галузі державного експортного контролю є:

оцінка стану забезпечення захисту інтересів національної безпеки, дотримання міжнародних зобов'язань України, пов'язаних з нерозповсюдженням зброї масового знищення, засобів її доставки та обмеженням передач звичайних озброєнь, а також заходів щодо недопущення використання зазначених товарів у терористичних та інших протиправних цілях;

оцінка значення експорту товарів з точки зору можливості створення в державі, яка є кінцевим споживачем цих товарів, зброї масового знищення або засобів її доставки, звичайних видів озброєння та військової техніки або придбання будь-яких товарів, що можуть бути використані у створенні зброї масового знищення чи засобів її доставки;

визначення належності найменувань та описів товарів, поданих на експертизу, до найменувань та описів товарів, внесених до відповідних списків товарів, що підлягають державному експортному контролю;

визначення походження товарів;

перевірка наявності гарантій щодо доставки товарів заявленому кінцевому споживачу та їх використання у заявлених цілях;

оцінка стану додержання суб'єктами здійснення міжнародних передач товарів законодавства в галузі державного експортного контролю, встановлення наявності в них відповідних систем внутрішньофірмового експортного контролю та організаційних документів, які регламентують роботу цих систем;

визначення можливості видачі суб'єктам здійснення міжнародних передач товарів дозволів на право експорту, імпорту товарів чи висновків на право транзиту товарів або проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) на здійснення міжнародних передач товарів, а також доцільності скасування або зупинення дії цих дозволів (висновків) у разі порушення такими суб'єктами законодавства в галузі державного експортного контролю;

визначення можливості надання суб'єктам здійснення міжнародних передач товарів імпортних сертифікатів, а також доцільності скасування або зупинення дії цих документів у разі порушення такими суб'єктами законодавства в галузі державного експортного контролю;

визначення можливості проведення реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності, які мають намір здійснювати міжнародні передачі товарів, у тому числі реєстрації юридичних чи фізичних осіб України, що мають намір провадити посередницьку (брокерську) діяльність, пов'язану з міжнародними передачами товарів військового призначення, у спеціально уповноваженому органі виконавчої влади з питань державного експортного контролю;

визначення можливості внесення до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо надання ним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю;

визначення належності товарів до матеріальних носіїв інформації, що становлять державну таємницю, та ступеня секретності цих товарів;

визначення інших чинників, які можуть сприяти обґрунтованому прийняттю рішень у галузі державного експортного контролю.

Експертами не можуть призначатися представники фірм чи організацій, заінтересованих у висновках експертизи. Тривалість експертизи не повинна перевищувати 30 днів з дня подачі усіх необхідних документів до спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю, а в разі, коли потрібне додаткове міжвідомче узгодження, — після завершення такого узгодження.

Порядок проведення експертизи в галузі експортного контролю визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Реєстрація суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів

Суб'єкти підприємницької діяльності України, які мають намір здійснювати міжнародні передачі товарів, у тому числі проводити посередницьку (брокерську) діяльність, пов'язану з міжнародними передачами товарів військового призначення, попередньо реєструються як суб'єкти здійснення міжнародних передач товарів спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю. З цією метою зазначені суб'єкти подають відомості та документи, необхідні для проведення попередньої експертизи товарів, до спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю. За підсумками експертизи спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю ідентифікує товари, визначає умови здійснення їх міжнародних передач до конкретних держав та видає зазначеним суб'єктам посвідчення про їх реєстрацію як суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів разом з відповідними роз'ясненнями про особливості здійснення таких передач.

Попередня ідентифікація товарів, а також здійснення необхідних заходів, пов'язаних з отриманням дозвільних документів на здійснення міжнародних передач таких товарів або висновків на їх вивезення з України без дозвільних документів, є обов'язком суб'єкта підприємницької діяльності.

Суб'єкт підприємницької діяльності має право доручити проведення попередньої ідентифікації товарів організації, яка отримала в установленому порядку повноваження на здійснення діяльності щодо попередньої ідентифікації товарів.

Порядок надання таких повноважень визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Повноваження на право здійснення міжнародних передач товарів

Для здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності повинні отримати від Кабінету Міністрів України відповідні повноваження.

Порядок отримання та скасування повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Система внутрішньофірмового експортного контролю

З метою забезпечення виконання вимог законодавства в галузі державного експортного контролю на всіх етапах здійснення міжнарод-

Закон друкується з комп'ютерного набору Укрінформу

них передач товарів суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів створює систему внутрішньофірмового експортного контролю згідно з рекомендаціями спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який сприяє створенню такої системи і надає цьому суб'єкту інформаційно-методичну допомогу.

Створення системи внутрішньофірмового експортного контролю є обов'язковим для суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів, який має намір отримати від Кабінету Міністрів України повноваження на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, або в разі, коли цей суб'єкт має намір отримати генеральний чи відкритий дозвіл або висновок.

Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю здійснює атестацію систем внутрішньофірмового експортного контролю, створених суб'єктами здійснення міжнародних передач товарів, та видає таким суб'єктам відповідні свідоцтва про таку атестацію.

Порядок здійснення атестації визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Дозвіл та висновок

Дозвіл чи висновок оформляється спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю як разовий, генеральний чи відкритий.

Разовий дозвіл чи висновок надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для проведення переговорів, пов'язаних з укладанням конкретних зовнішньоекономічних договорів (контрактів) на здійснення міжнародних передач товарів, або для здійснення конкретних передач товарів згідно із зазначеними договорами (контрактами) і є дійсним протягом установленого строку, але не більш як протягом одного року. Цей строк може бути продовжено спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю на підставі обґрунтованого звернення суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів, але не більш як на строк дії зовнішньоекономічного договору (контракту).

Генеральний дозвіл чи висновок може надаватися суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів у разі, коли передбачається неодноразове проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), або неодноразове здійснення таких передач конкретним кінцевим споживачам за зовнішньоекономічними договорами (контрактами), що укладаються протягом дії дозволу чи висновку і є дійсними протягом установленого строку, але не більш як три роки.

Відкритий дозвіл чи висновок може надаватися суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів відповідно в разі, коли передбачається неодноразове проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), або неодноразове здійснення таких передач різним кінцевим споживачам конкретної держави призначення за такими договорами (контрактами), що укладаються протягом строку дії такого дозволу чи висновку в рамках відповідних міжнародних договорів, або в разі здійснення таких передач з державами, які є учасниками міжнародних режимів експортного контролю чи стосовно яких здійснюється відповідна державна політика, і є дійсним протягом установленого строку, але не більш як три роки.

Обов'язковими умовами надання суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів генерального та відкритого дозволу чи висновку є створення в цього суб'єкта системи внутрішньофірмового експортного контролю, яка забезпечує виконання вимог державного експортного контролю у процесі здійснення конкретних міжнародних передач товарів, забезпечення належного зберігання документів, пов'язаних з такими передачами, та подання спеціально уповноваженому органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю звітності про фактичне використання зазначеного дозволу чи висновку.

Строк розгляду заяв у разі, коли питання про надання дозволів або висновків не потребує додаткового міжвідомчого узгодження, встановлюється залежно від категорії товарів, але не може перевищувати з дня надходження всіх необхідних документів:

45 днів — щодо експорту (реекспорту) товарів військового призначення;

30 днів — щодо експорту (реекспорту) товарів подвійного використання та тимчасового вивезення (ввезення) будь-яких товарів;

15 днів — щодо імпорту та транзиту товарів, а також тимчасового вивезення або ввезення товарів для демонстрування на виставках, ярмарках, з метою реклами, проведення випробувань та з іншою подібною метою, якщо це не передбачає передачу права власності на товар.

До строку розгляду заяв не зараховується час, необхідний для одержання від суб'єкта здійснення міжнародних передач додаткової інформації.

У разі, коли додаткова інформація протягом двох місяців не надійшла, заява вважається відхиленою і розгляду не підлягає.

У разі необхідності продовження терміну розгляду заяви порядок його продовження встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 16. Отримання дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката

Рішення про надання дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката приймається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю за результатами експертизи в галузі експортного контролю.

Для отримання дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів чи іноземний суб'єкт господарської або іншої діяльності повинен звернутися з письмовою заявою до спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю і подати документи, необхідні для проведення експертизи та прийняття рішення по суті заяви. Ці документи повинні містити достовірні відомості про суб'єктів, що беруть участь у здійсненні міжнародних передач товарів, про товари та порядок їх міжнародної передачі. Разом із заявою подаються оригінали документів про гарантію.

Розгляд заяв про надання дозволів, висновків чи міжнародних імпортних сертифікатів проводиться спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю із залученням у разі потреби інших державних органів, а також підприємств, установ та організацій будь-якої форми власності за згодою їх керівників під час розгляду питань, що належать до їх компетенції.

Заява про надання дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката залишається без розгляду в разі, коли:

вона подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень;

документи подано не в повному обсязі або оформлено з порушенням вимог цієї статті.

Про залишення заяви щодо надання дозволу, висновку, міжнародного імпортного сертифіката без розгляду або у разі прийняття рішення про відмову в його наданні спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю повідомляє заявника та центральний орган виконавчої влади, якщо заявник належить до сфери його управління, протягом трьох днів після прийняття відповідного рішення з обґрунтуванням причин.

Дозвіл, висновок чи міжнародний імпортний сертифікат може бути скасовано або його дію може бути зупинено спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю в разі:

виникнення потреби в забезпеченні національних інтересів чи додержанні міжнародних зобов'язань України;

припинення в установленому законодавством порядку діяльності юридичної особи — суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів;

визнання в установленому законодавством порядку банкрутом суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів;

необхідності проведення спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю додаткової експертизи документів, наданих суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів для отримання дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката;

порушення суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів законодавства, у тому числі допущення порушень, передбачених статтею 24 цього Закону.

Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю забезпечує зберігання заяв суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів чи іноземних суб'єктів господарської або іншої діяльності та пов'язаних з ними документів протягом п'яти років з дня надання дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката або з дня прийняття рішення про відмову в наданні такого документа.

Стаття 17. Зовнішньоекономічні договори (контракти) про здійснення міжнародних передач товарів

Зовнішньоекономічні договори (контракти) стосовно міжнародних передач товарів укладаються суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності відповідно до законодавства з урахуванням вимог щодо здійснення таких передач, установлених Кабінетом Міністрів України.

Суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності України забороняється укладати зовнішньоекономічні договори (контракти) стосовно міжнародних передач будь-яких товарів або брати участь у їх виконанні в будь-який інший спосіб, ніж це передбачено цим Законом, якщо їм стало відомо, що такі товари можуть бути використані іноземною державою або іноземним суб'єктом господарської діяльності з метою створення зброї масового знищення чи засобів її доставки.

Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності зобов'язаний відмовитися від виконання зовнішньоекономічного договору (контракту) стосовно здійснення міжнародної передачі будь-якого товару, якщо йому стало відомо, що товар буде використано в інших цілях або іншим кінцевим споживачем, ніж це було визначено в такому договорі (контракті) чи пов'язаних з ним документах, на підставі яких отримано дозвіл, висновок або міжнародний імпортний сертифікат.

Розділ III
ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ З МІЖНАРОДНИМИ ПЕРЕДАЧАМИ ТОВАРІВ

Стаття 18. Державний експортний контроль за проведенням переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів)

З іноземним суб'єктом господарської або іншої діяльності проводити переговори, пов'язані з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) щодо здійснення експорту товарів військового призначення, а також щодо експорту товарів подвійного використання, на поставки яких до відповідної іноземної держави встановлено часткове ембарго, суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності може тільки за умови отримання ним позитивного висновку спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю про можливість їх проведення.

Порядок державного експортного контролю за проведенням переговорів, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 19. Державний експортний контроль за кінцевим використанням товарів

Суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів зобов'язаний надати спеціально уповноваженому органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю повну та достовірну інформацію про відоме йому кінцеве використання товарів, міжнародну передачу яких планується здійснити, а також оригінали документів про гарантії, які підтверджують використання товарів виключно в заявлених ним або іншим кінцевим споживачем цілях.

Суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів повинен вживати заходів для проведення перевірки доставки та кінцевого використання товарів у разі їх експорту і надавати про це інформацію спеціально уповноваженому органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю, а також сприяти уповноваженим на це державним органам України в проведенні ними таких перевірок.

Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю та уповноважені на це інші державні органи України мають право проводити в порядку, передбаченому частинами четвертою — шостою цієї статті, перевірку доставки чи кінцевого використання товарів на будь-якому етапі їх міжнародної передачі та після фактичної доставки товарів кінцевому споживачеві.

Державний експортний контроль за виконанням кінцевими споживачами в Україні зобов'язань щодо використання у заявлених цілях імпортованих товарів здійснюється на підставі результатів аналізу звітів суб'єктів підприємницької діяльності — кінцевих споживачів про фактичне застосування товарів, а також шляхом проведення планових вибіркових перевірок фактичного використання товарів за призначенням їх кінцевими споживачами. Такі перевірки можуть проводитися уповноваженими посадовими особами спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю або утвореними ним з цією метою міжвідомчими контрольними комісіями.

Перевірка за участю представників іноземних ек-

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про реструктуризацію заборгованості з квартирної плати, плати за житлово-комунальні послуги, спожиті газ та електроенергію

Стаття 1. Заборгованість з квартирної плати (плати за утримання житла) та плати за комунальні послуги (водо-, тепло-, газопостачання, послуги водовідведення, електроенергія, вивезення побутового сміття та рідких нечистот) (далі — житлово-комунальні послуги) наймачів жилих приміщень та власників жилих будинків або квартир (далі — громадяни), яка склалася на дату набрання чинності цим Законом перед надавачами житлово-комунальних послуг, реструктуризується на термін до 60 місяців залежно від суми боргу та рівня доходів громадян на дату реструктуризації.

Для реструктуризації заборгованості громадяни укладають з підприємствами — надавачами житлово-комунальних послуг договори про щомісячне рівномірне погашення реструктуризованої заборгованості та своєчасну сплату поточних платежів за житлово-комунальні послуги (далі — договір про реструктуризацію заборгованості).

Установити, що на період погашення реструктуризованої заборгованості загальна сума платежів, що вносяться громадянами на оплату поточних платежів та платежів по погашенню реструктуризованої заборгованості, не повинна перевищувати 25 відсотків доходів, що визначаються при нарахуванні субсидій для працюючих громадян, і 20 відсотків — для пенсіонерів та інших осіб, які отримують будь-які види соціальної допомоги.

За умови, якщо доходів громадян, які уклали договори про реструктуризацію заборгованості, не вистачить на повне погашення цієї заборгованості, термін дії договору продовжується до повного її погашення.

Стаття 2. Установити, що на громадян, які уклали договір відповідно до статті 1 цього Закону, поширюється діючий порядок нарахування субсидій на оплату житлово-комунальних послуг для оплати поточних платежів.

Стаття 3. Установити, що пеня за несвоєчасне внесення плати за житлово-комунальні послуги в розмірі, визначеному в договорі про реструктуризацію заборгованості, нараховується за кожний день прострочення, але не більше 100 відсотків загальної суми боргу, за умови відсутності заборгованості з виплати заробітної плати, пенсії, стипендії тощо.

Цей порядок не поширюється на громадян, які уклали договір про реструктуризацію заборгованості відповідно до статті 1 цього Закону та вчасно здійснюють її погашення і оплату поточних платежів.

Стаття 4. Заборгованість громадян, які не уклали договір про реструктуризацію заборгованості та не сплачують поточних платежів, стягується житлово-комунальними підприємствами за рішенням суду.

Стаття 5. На суму реструктуризованої заборгованості не нараховується пеня житлово-комунальним підприємствам на їх заборгованість перед постачальниками енергоносіїв, інших матеріальних цінностей, що використовуються для надання послуг.

На суму реструктуризованої заборгованості не нараховується пеня житлово-комунальним підприємствам, енергогенеруючим компаніям та підприємствам Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» на їх недоїмку з платежів до бюджетів усіх рівнів.

Стаття 6. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 липня 2003 року.

2. Кабінету Міністрів України:

забезпечити широке інформування населення про механізм реструктуризації заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг та про своєчасну сплату поточних платежів за житлово-комунальні послуги;

у двомісячний термін з дня опублікування цього Закону затвердити порядок та типову форму договору про щомісячне рівномірне погашення реструктуризованої заборгованості та своєчасну сплату поточних платежів за житлово-комунальні послуги;

привести свої рішення у відповідність із цим Законом.

3. Місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування рекомендувати створити місцеві постійно діючі комісії з реструктуризації заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг.

Контроль за правильністю реструктуризації заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг покласти на місцеві постійно діючі комісії з реструктуризації цієї заборгованості.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 554-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання

спортерів та/або компетентних державних органів держави-експортера фактичного використання кінцевими споживачами в Україні товарів, які були імпортовані з наданням державних гарантій щодо їх використання у заявлених цілях, може проводитися тільки у випадках, передбачених зовнішньоекономічними договорами (контрактами), або коли це обумовлено міжнародними договорами, учасниками яких є держава експортера та Україна.

Перевірка державними органами України використання іноземними кінцевими споживачами товарів, імпортованих з України з наданням письмових державних гарантій уповноваженими на це державними органами іноземної держави щодо їх використання у заявлених цілях, може проводитися в разі, коли це передбачено зовнішньоекономічними договорами (контрактами), згідно з якими товари імпортовано з України, або якщо це обумовлено міжнародними договорами, учасниками яких є відповідна держава та Україна.

Порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю, у тому числі видачі міжнародних імпортних сертифікатів і сертифікатів підтвердження доставки, установлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Процедура державного експортного контролю при здійсненні міжнародних передач товарів у рамках міжнародних договорів України

Якщо міжнародна передача товарів (у тому числі надання послуг з розробки або створення технологій) виконується в рамках міждержавних або міжурядових договорів України, які передбачають таку передачу, то спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю застосовує спрощену процедуру розгляду документів про надання відповідного дозволу або висновку.

Підставою для застосування такої процедури є визначення в міждержавному або міжурядовому договорі конкретних найменувань товарів, а також їх експортерів та кінцевих споживачів.

Рішення про надання дозволу або висновку на здійснення міжнародної передачі приймається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю у термін до 15 днів з дня отримання відповідних документів від суб'єкта здійснення міжнародних передач.

Стаття 21. Митний контроль

Митне оформлення та митний контроль товарів здійснюються в порядку, передбаченому Митним кодексом України.

На запит імпортера товарів митні органи України видають сертифікат підтвердження доставки, яким засвідчують факт надходження в Україну товарів, визначених у зазначеному сертифікаті.

Стаття 22. Державний контроль за використанням дозволів, висновків чи міжнародних імпортних сертифікатів

Суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів, який отримав дозвіл, висновок чи міжнародний імпортний сертифікат, подає до спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю письмові звіти про фактично здійснені міжнародні передачі товарів, визначених у цих документах, та про використання цих товарів у заявлених цілях. Форма звіту та строки його подання визначаються спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю.

Суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів зобов'язаний надати на вимогу спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю документи та інформацію, необхідні для здійснення ним заходів у галузі експортного контролю, у тому числі документи про гарантії, технічні довідки та інші документи, пов'язані з укладанням і виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про здійснення міжнародних передач товарів, а також забезпечити зберігання документів, пов'язаних з укладанням та виконанням зазначених договорів (контрактів), на підставі яких були отримані дозволи, висновки чи міжнародні імпортні сертифікати, протягом п'яти років з дня закінчення процесу здійснення міжнародної передачі товарів.

Розділ IV ЗАПОБІГАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ГАЛУЗІ ДЕРЖАВНОГО ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ

Стаття 23. Запобігання правопорушенням у галузі державного експортного контролю

З метою запобігання правопорушенням у галузі державного експортного контролю спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю, а також центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень мають право проводити розслідування, пов'язані з порушеннями законодавства в галузі державного експортного контролю, у тому числі перевірки доставки до кінцевих споживачів товарів, відповідності їх фактичного використання заявленим цілям та відповідності законодавству документації, на підставі якої здійснено міжнародну передачу товарів.

У разі виявлення порушень законодавства в галузі державного експортного контролю, передбачених статтею 24 цього Закону, зазначені центральні органи виконавчої влади інформують про це спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю.

За наявності достатньої інформації про намір вчинення або про вчинення встановленими чи невстановленими особами злочинів, предметом яких є товари, що підлягають державному експортному контролю, спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю інформує про це відповідні органи дізнання та досудового слідства.

Стаття 24. Порушення вимог законодавства в галузі державного експортного контролю

Порушеннями вимог законодавства в галузі державного експортного контролю є:

проведення діяльності, пов'язаної з міжнародними передачами товарів, без отримання в установленому порядку дозволу, висновку чи документа про гарантії;

здійснення міжнародних передач товарів на підставі дозволів, висновків чи документів про гарантії, отриманих шляхом подання підроблених документів або документів, що містять недостовірні відомості;

укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно міжнародних передач будь-яких товарів або участь у їх виконанні в будь-який інший спосіб, ніж передбачений цим Законом, якщо суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності стало відомо, що такі товари можуть бути використані іноземною державою або іноземним суб'єктом господарської діяльності з метою створення зброї масового знищення чи засобів її доставки;

здійснення міжнародної передачі товару, незважаючи на те, що суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності стало відомо, що товар буде використано в інших цілях або іншим кінцевим споживачем, ніж це було визначено в зовнішньоекономічному договорі (контракті) чи пов'язаних з ним документах, на підставі яких було отримано дозвіл, висновок або міжнародний імпортний сертифікат;

навмисне приховання відомостей, які мають значення для вирішення питання про надання дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката;

здійснення міжнародних передач товарів з порушеннями умов, визначених у дозволах, висновках чи міжнародних імпортних сертифікатах, у тому числі після внесення без погодження із спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю змін до зовнішньоекономічного договору (контракту), що стосуються найменувань та реквізитів експортерів, імпортерів, посередників та кінцевих споживачів, а також найменувань товарів, зобов'язань про їх кінцеве використання та надання відповідних документів про гарантії;

проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно здійснення експорту товарів військового призначення, а також товарів подвійного використання, на поставки яких до відповідної іноземної держави встановлено часткове ембарго, без отримання відповідного позитивного висновку спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю;

неподання або несвоєчасне подання спеціально уповноваженому органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю звітів та відповідних документів про підсумки проведення переговорів, зазначених у абзаці восьмому цієї статті, а також про фактично здійснені міжнародні передачі товарів військового призначення та подвійного використання на підставі отриманих дозволів чи висновків, а також про використання цих товарів у заявлених цілях;

створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю та інших державних органів, що здійснюють державний експортний контроль, під час виконання ними своїх службових зобов'язань або невиконання законних вимог цих осіб;

безпідставна відмова в наданні інформації та документів, які вимагаються спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю або іншим державним органом, що здійснює державний експортний контроль у межах своїх повноважень, їх навмисне викривлення або приховування;

навмисне знищення документів, пов'язаних з укладанням та виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно здійснення міжнародних передач товарів, на підставі яких були отримані дозволи, висновки чи міжнародні імпортні сертифікати, до закінчення строку їх зберігання, передбаченого статтею 22 цього Закону.

Стаття 25. Відповідальність суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів — юридичних осіб за порушення вимог законодавства в галузі експортного контролю

Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю накладає на суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів — юридичних осіб штрафи:

за порушення, передбачені абзацами другим, третім та четвертим статті 24 цього Закону, — в розмірі 150 відсотків вартості товарів, які були об'єктом відповідної міжнародної передачі;

за порушення, передбачені абзацами п'ятим, шостим та сьомим статті 24 цього Закону, — в розмірі 100 відсотків вартості товарів, які були об'єктом відповідної міжнародної передачі;

за порушення, передбачені абзацами восьмим та дванадцятим статті 24 цього Закону, — в розмірі 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за порушення, передбачені абзацом дев'ятим статті 24 цього Закону, —в розмірі 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за порушення, передбачені абзацами десятим та одинадцятим статті 24 цього Закону, — в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Крім накладання штрафів, зазначених у цій статті, спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю може скасовувати або зупиняти дію відповідно дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката, який він надав такому суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності, або скасовувати його реєстрацію в цьому органі як суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів.

У разі вчинення суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів —юридичною особою, яка має повноваження на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення або товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, правопорушень, передбачених абзацами другим — сьомим статті 24 цього Закону, або у разі, коли внаслідок таких правопорушень завдано значної шкоди політичним або економічним інтересам держави, національній безпеці або обороні держави, Кабінет Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю може скасувати раніше надані такій особі зазначені повноваження.

Рішення спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю про накладання штрафів, скасування або зупинення дії дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката або скасування реєстрації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності в цьому органі як суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів може бути оскаржено в суді.

Держава не несе перед суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів — юридичною особою відповідальності за збитки, яких вона може зазнати внаслідок скасування або зупинення дії дозволу, висновку чи міжнародного імпортного сертифіката, а також скасування повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення або товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, якщо така особа вчинила порушення законодавства, визначені статтею 24 цього Закону, або у разі, коли такі дії випливають із необхідності забезпечення захисту національних інтересів чи дотримання міжнародних зобов'язань України щодо нерозповсюдження зброї масового знищення, засобів її доставки та обмеження передач звичайних видів товарів військового призначення.

Стаття 26. Накладання штрафів за порушення вимог законодавства в галузі державного експортного контролю

Штрафи, передбачені статтею 25 цього Закону, від імені спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю накладаються керівником спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю чи його заступником.

Про вчинення правопорушення, зазначеного у статті 24 цього Закону, уповноваженою посадовою особою спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю, що його виявила, складається протокол, який разом з поясненнями керівника, іншої відповідальної посадової особи та документами, що стосуються справи, протягом трьох днів надається посадовим особам, зазначеним у частині першій цієї статті.

Керівник чи заступник керівника спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю приймає рішення про накладення штрафу протягом десяти днів після отримання документів, зазначених у частині другій цієї статті.

Рішення керівника чи заступника керівника спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю про накладення штрафу оформляється постановою про накладення на суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності — юридичну особу штрафу за порушення у сфері державного експортного контролю відповідно до цього Закону.

Постанова про накладення штрафу складається у трьох примірниках. Перший примірник постанови в триденний термін після її прийняття вручається під розписку керівнику або уповноваженому представнику суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності — юридичної особи чи надсилається поштою, про що робиться запис у справі. Другий і третій примірники залишаються в спеціально уповноваженому органі виконавчої влади з питань державного експортного контролю, який наклав штраф.

Форми протоколу та постанови затверджує спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань державного експортного контролю.

Штраф підлягає сплаті суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності —юридичною особою в п'ятнадцятиденний термін з дня його накладення. У разі несплати штрафу в зазначений термін він стягується державним виконавцем у порядку, визначеному законодавством.

Рішення про накладення штрафу в справах про порушення, передбачені цим Законом, може бути оскаржено в суді. При цьому виконання постанови про накладення штрафу зупиняється до прийняття відповідного рішення суду.

Стаття 27. Відповідальність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності — фізичних осіб за порушення вимог законодавства в галузі державного експортного контролю

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності — фізичні особи, які порушують законодавство в галузі державного експортного контролю, несуть адміністративну, кримінальну та цивільно-правову відповідальність, передбачену законом.

Стаття 28. Відповідальність посадових осіб органів виконавчої влади за порушення вимог законодавства в галузі державного експортного контролю

Посадові особи спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань державного експортного контролю та інших органів виконавчої влади, залучених до прийняття рішень у сфері експортного контролю, у разі порушення законодавства в цій сфері несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну та цивільно-правову відповідальність, передбачену законом.

Розділ V ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ

Стаття 29. Фінансування заходів, пов'язаних із здійсненням державного експортного контролю

Фінансування заходів, пов'язаних із здійсненням державного експортного контролю, провадиться за рахунок і в межах коштів, передбачених Державним бюджетом України на утримання відповідних державних органів.

Стаття 30. Справляння плати за оформлення та видачу документів у галузі державного експортного контролю

За видачу документів про реєстрацію суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів, видачу дозволів, висновків, міжнародних імпортних сертифікатів чи сертифікатів підтвердження доставки справляється плата, кошти від якої зараховуються до Державного бюджету України. За видачу зазначених документів не справляється плата з центральних органів виконавчої влади.

Розмір плати, зазначеної в частині першій цієї статті, визначається Кабінетом Міністрів України залежно від вартості контракту, але не повинен перевищувати 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розділ VI ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців після набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 549-IV.

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

Закон України

Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України «Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Декрету Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1993 року № 30—93 «Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 23, ст. 247; 1995 р., № 29, ст. 219; 1998 р., № 2, ст. 13; 2000 р., № 27, ст. 213; 2001 р., № 31, ст. 151) такі зміни:

1. У статті 1:

1) в абзаці другому слова «органів державної виконавчої влади» замінити словами «органів виконавчої влади»;

2) абзаци третій, п'ятий і восьмий виключити;

3) доповнити частиною другою такого змісту:

«Терміни «продукція», «підтвердження відповідності», «технічний регламент з підтвердження відповідності», «декларація про відповідність», «сертифікат відповідності», «національний знак відповідності» вживаються в цьому Декреті у значеннях, визначених Законом України «Про підтвердження відповідності», а терміни «стандарт», «технічний регламент» — у значеннях, визначених Законом України «Про стандартизацію».

2. Абзац перший пункту 1 статті 2 викласти в такій редакції:

«1. Державний нагляд за додержанням технічних регламентів з підтвердження відповідності, технічних регламентів, стандартів, норм і правил, станом засобів вимірювання, а також інших вимог, пов'язаних з якістю продукції (далі — стандарти, норми і правила), здійснюють центральний орган виконавчої влади у сфері технічного регулювання та споживчої політики і його територіальні органи — державні центри стандартизації, метрології та сертифікації (далі — органи державного нагляду), а також інші спеціально уповноважені органи».

3. У статті 3:

1) пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) продукція експортна, що набувається за державні кошти, — на відповідність стандартам, нормам і правилам або окремим вимогам, обумовленим договором (контрактом), якщо відповідним договором (контрактом) не передбачено інше»;

2) пункт 4 виключити.

4. Абзаци перший та другий частини першої статті 4 викласти в такій редакції:

«Державний нагляд здійснюється за планами органів державного нагляду або на вмотивовану вимогу інших органів виконавчої влади, виконавчих органів місцевих рад, прокуратури, або за зверненнями громадян у формі перевірки додержання:

стандартів, норм і правил, крім будівельних, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних і ветеринарних норм і правил, при розробленні, виробництві, випуску, зберіганні, транспортуванні, використанні, експлуатації, реалізації та утилізації продукції підприємцями, в тому числі оптовими торговельними організаціями, за винятком реалізації товарів у сфері роздрібної та оптово-роздрібної торгівлі, випуску і реалізації продукції на підприємствах громадського харчування та надання послуг громадянам як споживачам, шляхом проведення періодичних або постійних перевірок з вибірковим або суцільним контролем».

5. У пункті 7 статті 5 слова «органам державної виконавчої влади, органам місцевого і регіонального самоврядування» замінити словами «органам виконавчої влади та виконавчим органам місцевих рад».

6. У статті 6:

1) у пункті 1:

а) в абзаці першому слова «органів державної виконавчої влади» замінити словами «органів виконавчої влади»;

б) в абзаці другому:

підпункт 3 викласти в такій редакції:

«3) відбирати зразки продукції у підприємців (у тому числі в оптових торговельних організацій) для перевірки на відповідність її стандартам, нормам і правилам. Вартість випробувань відібраних зразків продукції, їх транспортування, а також вартість зразків, які внаслідок випробувань стали непридатними для подальшого використання за прямим призначенням, відноситься до витрат підприємця, що перевіряється. Збитки, завдані підприємцю внаслідок неправомірних або некваліфікованих дій державних інспекторів, підлягають відшкодуванню органами державного нагляду в порядку, встановленому законом»;

підпункт 8 після слів «у встановлені строки» доповнити словами «або підлягає іншій обов'язковій процедурі з підтвердження відповідності, але щодо якої немає відповідного документа про відповідність»;

підпункт 11 доповнити словами «а також у разі створення підприємцем перешкод при здійсненні державного нагляду звертатися до органів внутрішніх справ для забезпечення усунення цих перешкод»;

2) у пункті 6 слова «органами державної виконавчої влади, органами місцевого і регіонального самоврядування» замінити словами «органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевих рад».

7. У статті 8:

1) підпункт 5 пункту 1 після слів «але не пройшла обов'язкової сертифікації» доповнити словами «або за реалізацію продукції, яка підлягає іншій обов'язковій процедурі з підтвердження відповідності, але щодо якої немає відповідного документа про відповідність, а також за застосування щодо такої продукції національного знака відповідності»;

2) у пункті 4:

абзац перший викласти в такій редакції:

«4. На підставі акта перевірки, оформленого у встановленому порядку, за наявності порушень, передбачених пунктом 1 цієї статті, підприємцю видається обов'язкове для виконання рішення (далі — постанова) про сплату штрафів за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері технічного регулювання та споживчої політики»;

абзаци третій і четвертий викласти в такій редакції:

«У разі невиконання порушником постанови протягом 15 днів з дня її отримання вона підлягає примусовому виконанню в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

У разі відсутності відповідних документів, передбачених законодавством щодо митного оформлення імпортних товарів (обладнання, комплектуючих виробів, матеріалів і сировини, які використовуються під час виробництва продукції) акт перевірки надсилається до правоохоронних органів»;

3) в абзаці третьому пункту 7 слова «органу державної виконавчої влади» замінити словами «органу виконавчої влади».

8. У тексті Декрету слова «Держстандарт України» в усіх відмінках замінити словами «центральний орган виконавчої влади у сфері технічного регулювання та споживчої політики» у відповідних відмінках.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів, а також нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 544-IV.

Закон України

Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження ліцензування певних видів господарської діяльності у племінній справі в тваринництві

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. Статтю 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299, № 45, ст. 377; 2001 р., № 11, ст. 45, № 16, ст. 76, № 22, ст. 105, № 49, ст. 259; 2002 р., № 17, ст. 121) доповнити пунктом 66 такого змісту:

«66) виробництво, зберігання і реалізація племінних (генетичних) ресурсів, проведення генетичної експертизи походження та аномалій тварин».

2. У Законі України «Про племінну справу у тваринництві» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 6—7, ст. 37):

1) в абзаці четвертому статті 5 слова «фізичні особи» замінити словами «фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності»;

2) абзац другий частини першої статті 7 викласти у такій редакції:

«провадити певні види господарської діяльності у племінній справі в тваринництві відповідно до законодавства»;

3) у статті 9:

частину першу викласти у такій редакції:

«Господарська діяльність у племінній справі в тваринництві, пов'язана з виробництвом, зберіганням і реалізацією племінних (генетичних) ресурсів, проведенням генетичної експертизи походження та аномалій тварин, підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства»;

частину другу виключити;

4) у частині першій статті 14 слова «які мають дозвіл на виконання цих робіт» виключити;

5) абзац одинадцятий статті 17 виключити;

6) у частині першій статті 19:

в абзаці третьому слова «фізичних осіб» замінити словами «фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності»;

в абзаці четвертому слова «та фізичним особам» замінити словами «особам та фізичним особам — суб'єктам підприємницької діяльності»;

7) пункт 4 розділу VII «Прикінцеві положення» виключити.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

подати до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 546-IV

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 12 Закону України «Про зв'язок»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до статті 12 Закону України «Про зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 20, ст. 143) такі зміни:

1. Частину другу доповнити реченням такого змісту: «Підприємствам і об'єднанням зв'язку всіх форм власності забороняється встановлювати плату за вхідні телефонні сигнали для усіх видів телефонного зв'язку».

2. Після частини третьої доповнити двома новими частинами такого змісту:

«У разі використання абонентами лічильників обліку тривалості послуг електрозв'язку (далі — лічильник), що встановлюються на абонентських пристроях для перевірки правильності нарахування підприємствами електрозв'язку плати за надані послуги електрозв'язку, абоненти зобов'язані:

використовувати лічильники, які мають сертифікат відповідності згідно із законодавством України;

періодично здійснювати метрологічну повірку лічильників як засобів вимірювальної техніки в порядку, визначеному законодавством України.

Порядок встановлення лічильників, їх реєстрації, контролю за точністю показів лічильників, а також порядок здійснення технічної експертизи у разі розбіжностей у показах тривалості послуг електрозв'язку лічильників абонентів та підприємств зв'язку встановлюються Кабінетом Міністрів України».

У зв'язку з цим частини четверту і п'яту вважати відповідно частинами шостою і сьомою.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

видати нормативно-правові акти на виконання цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 листопада 2002 року.
№ 230-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів» Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Статтю 427 Цивільного процесуального кодексу України викласти в такій редакції:

«Стаття 427. Визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів і арбітражів

Порядок визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів і арбітражів визначається міжнародними договорами України про надання правової допомоги, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, іншими міжнародними двосторонніми або багатосторонніми договорами за участю України, якими передбачається визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів, і законами України».

2. Друге речення статті 84 Закону України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 24, ст. 207) виключити.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 542-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про зв'язок»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Статтю 12 Закону України «Про зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 20, ст. 143) доповнити частиною такого змісту:

«У разі, якщо оператор зв'язку встановлює плату за послуги зв'язку згідно з часовими тарифами, то при розрахунках із споживачами він зобов'язаний враховувати лише повні тарифні одиниці часу».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону забезпечити приведення центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 556-IV.

Яких змін у Конституції прагне пан Кучма і чим це загрожує державі

З точки зору народного депутата

Схоже, у нинішню весну Україна вступила з новим загостренням політичної ситуації. Як знаємо, початок березня президент Л. Кучма «освятив» своїми черговими «ініціативами» з так званого реформування політичної структури держави. Опозиція відповіла потужною демонстрацією своїх дедалі зростаючих сил в регіонах та у центрі столиці, побіля пам'ятника Тарасові Шевченку.

Зазначу, що акції протесту в день народження Кобзаря були мирними і невойовничими. Узгодивши заздалегідь із владою маршрути руху колон, соціалісти, комуністи, блок Юлії Тимошенко та партії об'єднання «Наша Україна» йшли до пам'ятника різними шляхами. Але думку в підніжжя монумента бунтівному Тарасові висловили одну: владу Л. Кучми називали антинародною і закликали всіх до нещадної боротьби з кривавим режимом. За різними даними, участь в акції протесту взяли понад два мільйони чоловік, а лише в Києві від 140 до 150 тисяч громадян. Такого велелюддя на київських вулицях в пору проведення виступів опозиції ще не було. Так що до заповітних 200 тисяч чоловік, які лідери українського опору мріють поставити в один день під свої політичні знамена і повести їх під вікна адміністрації президента, залишилося уже не так і багато.

Найбільше досягнення останнього виступу опозиції — консолідація політичних сил на рівні громадян. Об'єднавчі процеси, які з травня минулого року, початку роботи парламенту нового скликання, іноді вдало, іноді не зовсім тривали у Верховній Раді, завершилися 9 березня, коли лідери чотирьох опозиційних фракцій на чолі колон своїх прихильників зійшлися для поклону Кобзареві. Коли всі вони в один голос перед Тарасом заявили, що запорукою нової України має стати консолідація опозиційних сил проти бандитсько-олігархічного клану Кучми. Це добра заявка на здійснення завершального етапу очищення України від ненависного режиму казнокрадів і різних мастей розтягаїв, що перетворили країну в єдину корупційно-мафіозну структуру.

А що влада? Чим відповідає вона?

В одному з видань, яким керують із адміністрації президента, я прочитав днями, що Л. Кучма, виявляється, є визнаним менеджером з розв'язання... кризових ситуацій. Мається на увазі тих, які складалися в державі останнім часом. Коли на майдані Незалежності і Хрещатику з'являлися «території, вільні від Кучми». Коли велика група народних депутатів восени минулого року проривалася на прийом до президента і була заблокована на ніч у коридорах владного палацу на Банковій, 11. Чи ось тепер, коли на вулиці в одному пориві ненависті до «гаранта Конституції» і його чиновників вийшло не менше 150 тисяч чоловік.

А я ось читаю цей висновок придворних політологів і думаю: чи успіх це великого менеджера? Що це є насправді, коли люди виходять на вулиці, не маючи змоги далі терпіти ненависну владу, яка одібрала у них все — і достаток, і впевненість у завтрашньому дні, а їхній «керманич», показавши всім дулю в кишені, геть тікає зі столиці? Цього разу він, приміром, чкурнув аж у Словаччину. Прем'єр-міністр і собі терміново заспішив у відрядження. Подалі від бурхливого Києва. І таке, до речі, стало правилом, відбувається повсякчас. Люди — на майдан і площі столиці, Л. Кучма, його найближче оточення геть покидає владний олімп на печорських пагорбах міста над Дніпром, знаходячи для себе якісь службові справи подалі від виступів опозиції.

Складається враження, що вони наче цим кажуть: ви водіть там Києвом свої опозиційні хороводи, випускайте пару на мітингах і різного роду спектаклях зі спалюванням опудал, а нам своє робить. Через день-два ми знову повертаємось до своїх службових кабінетів і продовжимо далі «курс реформ Кучми». Цим самим влада провокує опозицію до більш радикальних дій. Таким чином виходить, що не опозиція є детонатором неспокою в суспільстві, а Л. Кучма та його оточення. І в даному випадку демократичним силам не залишається нічого іншого, як рішучіше повести наступ — закликати громадян до всеукраїнського страйку. До речі, це вже прозвучало 13 березня ц. р. на потужному мітингу опозиції в Житомирі.

Справжню руйнівну роль влади давно відчули на власній шкірі і долі, зрозуміли всі в Україні. Але, виявляється, реформи по-кучмівськи ще не завершилися. На черзі її новий, я б сказав драконівський, етап. Леонід Данилович, як відомо, нещодавно виступив з ініціативою провести ряд конституційних змін, які, м'яко кажучи, дадуть змогу створити в Україні справжній диктаторський режим, заглушити всі паростки демократії. 6 березня до Верховної Ради уже надійшов законопроект президента України «Про внесення змін до Конституції України». І це вельми тривожно.

По-перше, ігри влади з людьми, яких усе більше й більше стає під прапори опозиції, термінові відрядження зі столиці в день виступів народних мас є не що інше, як прояв ганебного цинізму «гаранта Конституції» і його чваньковитого оточення, які просто-таки бояться тих, про кого вони піклуються з допомогою указів і розпоряджень. Усе це лише посилює почуття відрази до тремтячих боягузів, які слід за їх патроном раз по раз вискакують пересидіти непевну добу-другу в чиїхось кущах. Іншими словами, влада, передусім керівники держави, бояться відкритої зустрічі з опозицією, відвертого діалогу. Між народом і зграйкою тремтячих боягузів, які захопили владні структури, вимуштрувано бастіон із 320 тисяч міліціонерів з кийками. Але це не китайська стіна, і він ось-ось рухне, як і весь кривавий режим.

■ ■ ■

Таким чином, верхня палата буде фактично керувати парламентом. А нею — адміністрація президента.

■

По-друге, внесення змін до Конституції України, як те пропонує президент Л. Кучма, відвертий і упереджений наступ на всі попередні завоювання демократії в нашій державі. Зверніть увагу. Нинішня влада нині має найнижчий авторитет, чи, точніше б сказати, підтримку в народу. Глава держави особисто має майже нульовий рейтинг популярності в масах. За таких обставин Леоніду Даниловичу тихенько б піти у відставку та замолювати гріхи. Аж ні, давай йому нових повноважень, нової влади. Наш «менеджер» хоче ще поуправляти, але з новими повноваженнями. Робиться спроба обманути всіх. Пан Кучма заявляє про перетворення України в парламентсько-президентську республіку, насправді ж робиться крок до посилення саме президентської вертикалі управління державі.

Почну з того, що, як заявив у своєму зверненні до народу глава держави, він виступає за те, що вибори парламенту і місцевих органів самоврядування, а також президента мають відбуватися в один і той же рік. Це означає, що або парламентські вибори, які мають відбутися в 2006 році, потрібно проводити достроково, в 2004-му, разом із президентськими, або вибори президента, які планувалися на 2004 рік, перенести на 2006-й і провести разом із парламентськими. Добре знаючи хворобливий потяг пана Кучми до влади, навряд чи можна й припустити, щоб він згодився на перший варіант. Леонід Данилович явно лукавить і прагне такою ось комбінацією здобути ще два роки для «царювання». Я переконаний, що президент, звертаючись до народу, мав на увазі саме те, що ще на два роки такими змінами до Конституції він пролонгує своє перебування при владі до 2006 року.

Звертаю вашу увагу, друзі, і на те, що й у самій цій моделі також закладено перевагу для глави держави. Спершу обирається парламент, а потім президент. Кому не зрозуміло, що в рік виборів адміністрація президента стає центральною виборчою комісією? А той, що є ЦВК на чолі з паном М. Рябцем тільки банального контролю з затвердження тих рішень з «голосування», які «випікаються» на Банковій, 11. Обравши ручний парламент, усіх своїх людей до органів місцевого самоврядування, глава держави може сміливо йти на чергове своє переобрання. Хоч і на третій чи на четвертий строк. Одне слово, політична реформа буде замінена декорацією... Певне, для того, щоб ніяких змін не робити...

Викликає дуже багато роздумів і тривог запропонована Л. Кучмою конструкція двопалатного парламенту. Питається: чи ми вже монархія, чи ми вже федерація? Чи, може, вже щось третє, яке бачить тільки сам глава держави?

Пригадуєте, цей парадоксальний проект у Леоніда Даниловича народився ще тоді, коли головою Верховної Ради працював Олександр Мороз? Самобутній і неординарний політичний лідер, людина, яка вела незалежну від адміністрації президента політику, всіма своїми діями вказуючи на те, що в демократичній державі законодавча гілка влади не може підкорятися виконавчій вертикалі влади. Як те на ділі прагнув закріпити Л. Кучма. Ще тоді Леонід Данилович і заспівав: треба створити двопалатний парламент. Не секрет, для того, щоб розмити роль законодавчого органу влади, роздробити його повноваження. Пан Кучма панічно боїться політичних конкурентів, і ця його пропозиція тому явний доказ.

Далі. Президент вирішив вищий законодавчий орган розділити на верхню і нижню палати. Так ось, нижню (у проекті Л. Кучми вона названа Державними зборами), за його баченням, мають складати народні депутати, яких обиратимуть громадяни на пропорційній основі. Їх буде не 450, як тепер, а лише триста. А ось сенаторами, в верхній палаті (названій Палатою регіонів), працюватимуть люди, які начебто представлятимуть області. Як правило, глави обласних адміністрацій, їхні протеже. Склад Палати регіонів начебто і обиратиметься в кожній області, але ми добре обізнані з тим, як команда Л. Кучми проводить вибори — підкупом, шантажем, залякуванням виборців. Таким чином у верхній палаті виявляться призначені президентом «свої люди».

Вони й мають ревізувати закони, котрі напрацьовуватимуть депутати з нижньої палати. Як б рішення не прийняли народні депутати, останнє слово буде за верхньою палатою. Але коли і верхня пропустить через своє сито більш-менш радикальний закон, то й президент тут же може накласти на нього вето. Таким чином упроваджується подвійний контроль над вищим законодавчим органом влади з боку президента.

Така ось суворо підконтрольна демократія по-кучмівськи.

Хіба ж це не зрозуміло, що подібна витівка — драконівська диктатура? Що завдяки цьому ходу тільки зміцниться диктатура кланів, що законодавча гілка влади стане абсолютно підконтрольною адміністрації президента? Адже над народними депутатами буде в вісімдесят пар очей наглядовий орган у вигляді верхньої палати парламенту, яка ніде і ніким не обирається, а виключно призначається главою держави. За вірнопідданство, за служіння режимові. Таким чином, верхня палата буде фактично керувати парламентом. А нею — адміністрація президента. Чи не правда чудова новація? Було б смішно, якби не було так гірко. Адже глава держави у такий спосіб намагається придушити нинішні прояви вільнодумства в парламенті, свободи слова і демократії.

Якщо пан Кучма говорить про перехід до парламентсько-президентської форми правління в Україні, і ці зміни в Конституції, які він пропонує, нібито якраз спрямовані на це, то де тут конкретно, дозвольте запитати, урізання повноважень президента і розширення функцій парламенту? І під мікроскопом їх не видно. Все робиться якраз навпаки. Президент зі своїми людьми стає над укороченим кількісно парламентом.

Давайте ж не забувати, що влада є суспільний політичний інститут. А він повинен бути прогнозованим, залежним від суспільства і виконувати його волю. Чию ж тоді волю виконуватиме законодавча влада держави? Звісно, що не народу, як те б потрібно було відповідно до Конституції і вимог демократії, а президента. Бо над парламентом він ставить своїх наглядачів. А над тими наглядачами у нього є ще одні сторожі — з адміністрації президента. Одне слово, для демократії — западня.

У законопроекті президента вказується, що політичні сили, які утворили більшість у Державних зборах, мають право формувати уряд. Агресивно-послушна більшість Верховної Ради вхопилася за цю тезу, як дід за ріпку, а баба за діда і т. д. Мовляв, глава держави у такий спосіб демократизує процес формування Кабінету Міністрів. Даруйте, але глава держави, як і сьогодні, залишає за собою право рекомендувати на затвердження парламентом прем'єр-міністра. За президентом призначення восьми основних міністрів. Тобто, ключові питання в створенні уряду знову ж таки за президентом, хоча, як стверджує Л. Кучма, політична реформа дасть змогу створити вже парламентсько-президентську форму правління в державі. То де тут зміни? В чому вони полягають, коли все фактично залишається як є на сьогодні, а зветься реформами? Погодьтеся: абсурд.

■ ■ ■

Складається враження, що вони наче цим кажуть: ви водіть там Києвом свої опозиційні хороводи, випускайте пару на мітингах і різного роду спектаклях зі спалюванням опудал, а нам своє робить.

■

Зміни лише в тому, що президент нарешті оволодіє давно ним омріяним правом достроково розпускати парламент. Причому, розпускати лише нижню палату, яку обирає народ. То це послаблення чи посилення його ролі?

Крім того, президент залишає в своїх руках усі без винятку силові структури, тобто він призначає міністрів-силовиків, він їх і знімає з посад за власним бажанням. І це в парламентсько-президентській державі! Чи не правда, дивний парадокс!? Де ж тут гармонія і баланс у розподілі повноважень між гілками влади?

В запропонованому президентом законопроекті чітко виписано, що нинішня головна функція парламенту, наприклад, у затвердженні суддів, генерального прокурора, голови Національного банку, уповноваженого з прав людини, керівника Рахункової палати відтак перекочує до рук безпосередньо адміністрації президента. Я так упевнено про це кажу тому, що цю функцію паном Л. Кучмою запропоновано здійснювати Палаті регіонів, яку складають призначені президентом люди. Ось вам іще одне «посилення» парламентаризму в Україні. Смішно, але факт.

Загалом верхня палата буде здійснювати 17 подібних функцій з питань кадрових призначень, а нижня, яку обиратиме народ (!), — лише чотири. Та й то здебільшого декоративних.

Пропонуючи перехід до парламентсько-президентської форми правління через зміни в Конституції, глава держави прагне не скорочувати свої права, а, навпаки, розширювати. В запропонованому законопроекті передбачається зокрема, що президент буде призначати половину складу Конституційного суду. Нині він призначає лише третину суддів. (!) Президент перебирає на себе всі функції зі створення і ліквідації судів, визначення кількості суддів у судах, призначення голів судів у визначеному законом порядку. Фактично глава держави підминає під себе всю судову гілку влади. І це називається скорочує свої повноваження?

Іншими словами, Л. Кучма стає над усіма гілками влади. З цього проекту випливає, що пан Кучма президентом України може бути вічно. Яким суб'єктом права є глава держави, взагалі незрозуміло. Він начебто над усіма. Так і хочеться запитати: він узагалі-то перебуває на землі чи десь під небесами?

Глибоко проаналізувавши законопроект Л. Кучми, я прийшов до висновку, що дві третини його присвячено безпосередньо діяльності Верховної Ради. А це означає, що в документі президента мова йде не стільки про реорганізацію політичної системи влади в державі, скільки про реформування самого лише парламенту, який за роки правління Леоніда Даниловича добряче йому набрид. Схоже, панові президенту за всяку ціну хочеться применшити роль Верховної Ради, передусім опозиції в ній, її впливу на життя держави. Маю авторитетно заявити: пани реформатори, не вдасться!

Однак політична реформа в Україні справді назріла. Оскільки влада в державі перейшла до рук олігархічних кланів і корумпованих ділків. Але провести її за сценарієм Л. Кучми означає свідомо штовхнути суспільство в прірву дрімучого беззаконня. Бо запропонований законопроект це насправді перехід до щонайреакційнішої диктатури. І я переконаний, що він не пройде. Навіть під тиском адміністрація президента не знайде в сесійному залі 301 ворога майбутнього своїм дітям.

Хочу сказати, що в парламенті є ряд законопроектів, які пропонують перехід від президентської до парламентської форми правління. Один із них належить перу лідера Соціалістичної партії України Олександра Мороза. Скажу, що з ним ознайомилося вже багато народних депутатів. Окремі з них подали свої пропозиції. Надійшло й чимало схвальних відгуків на цей документ. За визначенням відомих юристів, це серйозний підхід до змін у Конституції.

Колишній заступник Голови Верховної Ради Степан Гавриш, доктор юридичних наук, якого не запідозриш у симпатіях до опозиції, цими днями у прямому ефірі радіо «Свобода», порівнюючи проекти президента і О. Мороза, заявив: «Сама організація парламентсько-президентської системи, яка виписана в законопроекті Мороза, є більш європейською з точки зору розуміння адаптації цієї системи влади до європейських традицій: коли парламент реально створює політично-урядову коаліцію...»

Висновок тут один. Україна прийшла до того етапу, про який давно в своїх програмних засадах говорили соціалісти: треба змінювати систему влади. Добре те, що це зрозумів навіть Л. Кучма. Однак його законопроект — повна утопія. Ми маємо все зробити для того, щоб зміни в Конституції принесли розквіт парламентаризму, демократії, свободи слова, а не подальшу узурпацію влади в руках клану Л. Кучми і ним породжених олігархів.

Олександр БАРАНІВСЬКИЙ, народний депутат України, член фракції Соціалістичної партії України.

Відкритий лист

Президентові України Леоніду КУЧМІ
Голові Верховної Ради Володимиру ЛИТВИНУ
Голові Кабінету Міністрів Віктору ЯНУКОВИЧУ
Міністру промислової політики Анатолію М'ЯЛИЦІ
Міністру транспорту Георгію КІРПІ

Цей лист гідний вашої уваги і всілякого сприяння.

Ми стоїмо на порозі нової доби в житті України —доби інновацій.

Успіх у цьому житті нашої країни дуже багато в чому залежить від вашої енергії, цілеспрямованості, бажання добробуту і процвітання українському народові.

Але інноваційна політика матиме силу, коли вона грунтуватиметься на фундаменті інтелектуальної діяльності творців науково-технічного прогресу.

І в жодному разі не можна віддавати перевагу індивідуальній або колективній творчій діяльності, що ними одержано високі результати.

Я — винахідник суто індивідуальний. І не моя провина в тому, що так склалися обставини. Це моя біда.

Однак мені вдалося створити комплекс винаходів, який не зміг розробити жоден колектив: монорейкові системи Попова — «МСП», кращий у світі новий вид швидкісного монорейкового транспорту: наземного та підземного, який не має аналогів у світовій практиці.

Зокрема:

— «Монорейкова система» — патент України № 1107;

— «Монорейкова транспортна система» — патент України № 3660;

— «Вагон монорейкової системи» — патент України № 1106;

— «Стрілочний перевід монорейкової системи» — патент України №3661;

— «Підвісна монорейкова система Попова» — патент України № 25877;

— «Підземна монорейкова система Попова» — патент України № 25878;

— «Візок вагона монорейкових систем Попова» — патент № 25880;

— «Стрілочний перевід монорейкових систем Попова» — патент № 34495;

— «Механізм повороту вагона монорейкової системи Попова» — патент України № 39120 А;

— «Метро Попова» (однотунельне для двостороннього зустрічного руху потягів) — рег. № 2001085994;

— «Асиметрична підвіска вагона монорейкових систем Попова» — рег. № 2002054376;

— «Саморозвантажувальний вагон монорейкових систем Попова» — рег. № 20028978.

Ці види транспорту є однобалкові, однотунельні для зустрічного руху окремих вагонів та потягів.

Однотунельність «Метро Попова» дає змогу заощаджувати на одному кілометрі будівництва його порівняно з двотунельним сучасним метро більш як 45 мільйонів гривень, не знижуючи його провізної спроможності.

Вагони для всіх монорейкових систем Попова і метро Попова однотипні з тягою від лінійних електродвигунів невеликої потужності.

Всім системам нового виду монорейкового транспорту притаманна універсальність комплексного застосування залежно від архітектурно-будівельних умов міста: або над землею на висоті від 3 до 20 метрів, або під землею з дрібним чи глибоким закладенням.

Одні й ті самі вагони можуть переходити з надземної у підземну шляхову структуру і назад, навіть у цілком автоматизованому режимі експлуатації, не порушуючи міського пейзажу і архітектурної забудови вулиць, майданів, парків.

Монорейкові системи, особливо підвісна, можуть успішно забезпечувати міжміські перевезення та обслуговувати великі виставкові центри.

Простота конструкції, виняткова дешевина у виготовленні, експлуатації та ремонті, висока провізна спроможність, економічність у витрачанні електроенергії та матеріалів надають монорейковим системам Попова особливого іміджу для широкого застосування і громадського пасажирського виду транспорту, і вантажних саморозвантажувальних вагонів у єдиній шляховій структурі, збільшуючи напруженість її завантаження.

Діюче макетування, дослідно-конструкторське проектування, техніко-економічне обгрунтування (ТЕО) та численні позитивні експертні висновки (один з яких при цьому додається). Золоті медалі та дипломи 1-го ступеня підтверджують необхідність створення дослідно-експлуатаційної дільниці Підвісної монорейкової системи Попова на трикілометровій трасі Київ—Вишневе (інноваційний проект я вже розробив), щоб на прикладі довести найвищу техніко-економічну ефективність, конкурентоспроможність та рентабельність цього нового виду транспорту, створити йому рекламу для широкого ринку збуту і застосування, використовувати більше прибутку від їх експлуатації для розвитку та відтворення цього найефективнішого виду пасажирського та вантажного швидкісного транспорту, що відкриє найширшу можливість завоювання конкурентоспроможності застосування як такого, котрий не має аналогів у світі за своїми масштабами екологічної чистоти, малошумності, високої провізної спроможності, комфортності, величезної техніко-економічної ефективності, простоти конструкції, надійності, відмінної технологічності з 40—60 відсотків ресурсо- та енергозбережними технологіями, здатністю долати водні перешкоди, спуски, підйоми, повороти до $150^{o}/oo$ у будь-яких кліматичних і метеорологічних умовах року і доби, з надійним укриттям ходової частини та електрообладнання від атмосферних опадів усередині балкового шляху (коли не страшні будь-які снігові замети і повені).

Тяга вагонів — це лінійні електродвигуни невеликої потужності з мінімальним зазором між індуктором та реактивною смугою до 3—4 мм, внаслідок чого питома потужність такого електродвигуна втричі—вчетверо вища, ніж у поширених у світі із зазором 15—20 мм. У цьому разі немає потреби застосовувати надзвичайно дорогі та масивні (одна тонна) перетворювачі частоти струму, що вдвічі знижує вартість вагона.

Як визначено в постанові Верховної Ради України «Про інформацію Кабінету Міністрів України «Про діяльність Кабінету Міністрів України з розробки державної стратегії відродження та підтримки вітчизняного виробництва транспортних засобів», монорейкові системи Попова є одним з об'єктів промислового комплексу, розвиток якого забезпечить випуск транспортних засобів найвищої конкурентоспроможності, рентабельності, з технологіями світового класу, виробництво яких здатне створити в Україні індустрію, рівну, а то й вищу, автомобілебудуванню, літакобудуванню, бо поки що в цьому виді транспорту у світі немає гідних конкурентів.

Але деякі з країн — Китай, Росія, Білорусь, Велика Британія — вже виявляють жвавий інтерес до монорейкового комплексу.

І в України вже немає часу на розкачку.

Євген ПОПОВ,
винахідник комплексу «Монорейкові системи Попова», володар патентів на винаходи.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

Параметри	Монор. система підвісна	Система Попова підземна	Швидкісний трамвай	Тролейбус	Метро 2-тунельне	РАДАН Антонова	Іноземн. монорейк. дороги Альвег	Іноземн. монорейк. дороги САФЕЖЕ
Вартість 1 км колії млн. дол. США	1,9	4,9 1	2,5	3,1	24,8	13,8	13,4	14,5
Термін будівництва місяців 1 км колії	3	8	6	3	12	8	6	6
Кільк. вагон. у потязі	10	10	3	1	5	3	3	3
Кільк пасаж. у вагоні	70	70	125	62	225	135	130	130
Маса вагона тонн	5	5	22	12	35	18	16	18
Провізна спроможність тис. пас. на годину в один кінець	40	40	20	8	50	20	20	20
Вартість вагона млн. дол. США	0,09	0,09	0,25	0,25	0,50	0,35	0,30	0,30
Питома потужність на 1 пас. кВт	1,83	1,83	3,44	2,95	3,05	2,80	2,36	2,67

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

Право вето визнано конституційним

Конституційний Суд оприлюднив рішення у справі за конституційним поданням 73 народних депутатів України про відповідність Конституції нашої держави здійсненого Президентом України права вето стосовно контролю Рахунковою палатою за формуванням і виконанням Державного бюджету України та місцевих бюджетів. Своїм рішенням КС визнав здійснене Президентом право вето конституційним. При цьому КС виходив з того, що відповідно до Конституції у разі, якщо Президент України не підписує закон, він повертає його зі своїми вмотивованими і сформульованими пропозиціями до Верховної Ради України для повторного розгляду. Підписання або повернення закону на повторний розгляд Верховної Ради — виключне конституційне право Президента України. У свою чергу зазначається, що перевірка змісту пропозицій Президента України до закону в разі його повернення на повторний розгляд Верховної Ради не віднесена до повноважень Конституційного Суду України.

Світлана ВОРОНІНА.

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Острів Зміїний: зберегти і примножити

Як ми вже повідомляли, у Києві, у великому конференц-залі НАН України, відбулася науково-практична нарада-конференція про сприяння виконанню постанови Кабінету Міністрів України № 713 від 31 травня 2002 року «Про комплексну програму подальшого розвитку інфраструктури і забезпечення господарської діяльності на острові Зміїний і континентальному шельфі». Її організаторами виступили НАН України, Міносвіти і науки України, Одеський національний університет, наукові установи НАН України, Українське реєстрове козацтво.

У роботі наради взяло участь чимало провідних учених, представників наукових центрів із багатьох міст України, інженерів-практиків, реєстрових козаків з усіх регіонів країни. Вдовольняючи інтерес присутніх стосовно того, чому саме козаки поряд із поважними науковцями виступили ініціаторами проведення цього форуму, директор державного науково-дослідного Інституту проблем штучного інтелекту (Донецьк), гетьман Українського реєстрового козацтва Анатолій Шевченко сказав:

— Наше козацтво — всеукраїнська громадська організація державницького спрямування, до якої входить чимало людей інтелектуальної праці, справжніх патріотів України. Ми уклали угоду з НАН України, щоб конкретно сприяти виконанню урядової програми стосовно подальшого розвитку наукової та господарської діяльності на острові Зміїний. Реєстрові козаки зобов'язуються протягом нинішнього і наступного років за свої кошти збудувати на острові лабораторне приміщення для спільного використання з установами НАН України, здійснення науково-дослідних робіт.

Острів Зміїний, який за свою багатовікову історію належав грекам, туркам, румунам, росіянам, а нині є українським, і досі привертає увагу науковців і політиків. Донедавна цей кам'янистий куточок суші розміром півтора квадратних кілометра був у віданні військовиків, а нині цивільні люди досліджують тут історико-культурні нашарування епох, флору і фауну острова та прилеглої акваторії, сейсмічний стан та примхи погоди Причорномор'я.

Інколи спалахують суперечки стосовно того, чим насправді є невеликий клаптик суші неподалік українського і румунського берегів: островом чи скелею? З'ясовується, від того, яка буде відповідь, залежить його правовий статус. Ми стверджуємо, що це острів на ймення Зміїний.

Дискусії виникають і тому, що острів входить до Дунайського біосферного заповідника, а на шляху міграції тут відпочивають птахи; що в підводному царстві навколо нього, як запевнив один із промовців, живе мало не половина представників Червоної книги. В шельфі акваторії Чорноморського узбережжя виявлено нафту і газ, величезні запаси піску, інші мінерали (навіть деякі рідкісні). Тутешні запаси крабів, мідій дозволяють вести їх промисловий вилов. У перспективі можна встановлювати і ферми з розведення мідій, як це вже роблять, скажімо, в Японії, зробити острів своєрідною Меккою туристів. Щось на зразок того, як це було в VII—VI ст. до н. е., коли древні греки добиралися сюди для поклоніння в храмі герою Троянської війни Ахіллу. Храм цей, до речі, простояв віки, аж поки в XIX столітті з нього не зробили маяк.

Проектів і пропозицій про те, якій бути інфраструктурі на острові, чим тут і в прилеглій акваторії займатися, є чимало, проте втілення їх потребує чималих асигнувань. Ось чому потрібно орієнтуватися, наголошували промовці, на кошти, виділені Кабміном для реалізації державної програми.

— Підготовчий період скінчився, — зауважив керівник Південного наукового центру НАН та Міносвіти і науки України академік Сергій Андронаті. — На часі розв'язання першочергових завдань програми. Головне —працювати комплексно і не дублювати одне одного. Починати треба зі створення науково-дослідної станції «Острів Зміїний», забезпечення охоронного статусу історико-культурного заповідника, розробки нормативно-правової бази. Зважаючи на унікальність острова, варто запроваджувати на ньому безвідходну технологію, новітні способи добування питної води та електричної енергії. А досліджувати і працювати тут можна вахтовим методом, за принципом роботи, наприклад, на науковій станції імені Вернадського в Антарктиці...

— Акваторія неподалік Зміїного, — підкреслив в. о. директора Морського гідрофізичного інституту (Севастополь) член-кореспондент НАН України Віталій Іванов, — цікава тим, що вона слугує своєрідною буферною зоною між прісними водами Дунаю, Бугу і Дніпра та морською солоною, де знаходимо і шкідливі викиди, і замори риби. Дехто каже, що забруднення йде з боку Одеси, а наші дослідження показують, що найбільше його надходить з гирла Дунаю. Саме тому ці процеси треба серйозно досліджувати, навіть з допомогою аерокосмічної техніки.

— Південь України — це зона підвищеної сейсмічності, центр якої — в Румунії. Можливі коливання поверхні землі біля Одеси, наприклад, прирівняно до 7 балів. Саме тому ми зацікавлені, — зауважив кандидат фізико-математичних наук, завідувач відділу Інституту геології імені С. Суботіна Віктор Омельченко, — щоб на острові Зміїний постійно працювала сейсмічна станція, що дасть змогу складати відповідну карту й прогнозувати наближення стихії.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ. ▼

Прибутковий податок має бути зрозумілий, справедливий та рівнонапружений

У Верховній Раді перебуває на розгляді законопроект «Про податок на доходи фізичних осіб», внесений народним депутатом України Сергієм Терьохіним (автори остаточної редакції — члени Комітету з питань фінансів та банкової діяльності).

Юхим ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ.

Необхідність удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб, а по суті, розробка нового закону, загальновизнана. Мета — знизити податковий тиск, зменшити зацікавленість і платників податку, і роботодавців у приховуванні частини доходів, максимально повно охопити оподаткуванням усі види та форми доходів громадян.

Податок на доходи фізичних осіб і відповідний закон — це те нечисленне, з чим безпосередньо стикаються практично всі громадяни. Цим пояснюється підвищена увага до його розробки Верховної Ради, Кабінету Міністрів і громадськості. Проект внесено після вивчення його авторами майже 300 зауважень і пропозицій депутатів, комітетів Верховної Ради та Кабінету Міністрів до попередньої його редакції. Половину зауважень і пропозицій тією чи іншою мірою враховано. Решту відхилено, часто без зазначення причин, що не завжди дає змогу визначити ступінь обгрунтованості авторських рішень. Більш як третина з прийнятих — зауваження та пропозиції безпосередніх авторів закону. З одного боку, це свідчить про складність проблеми, а з другого — про недостатність сталості авторської позиції.

Загалом проект справляє двоїсте враження. Він охоплює всілякі види доходів фізичних осіб, одержуваних ними і на терені України, і за її межами, в загальному вигляді розв'язує проблему зниження податкового тиску. Проте в ньому присутні моменти, які викликають серйозні заперечення та побоювання: чи не очікує його доля закону про податок на додану вартість? Тобто чи не одержимо ми в підсумку нескінченні поправки, доповнення та зміни, заплутане адміністрування, великі суми і неповернення податкового кредиту, лазівки для зловживань тощо? Головне проблемне завдання — зменшення податкового преса — розв'язується непослідовно.

Уверх східцями, що ведуть униз

Збережено ступінчасту шкалу ставок податку. Сягаючи максимуму, вона потім знижується: із середньомісячного доходу до 600 гривень стягують 10 відсотків податку; в діапазоні від 600 до 6000 гривень — 15 відсотків; у діапазоні від 6000 до 60000 — 20. А з доходу понад 60000 гривень розмір податку зменшується до 13 відсотків.

Доцільність такої шкали спірна. Посилення питомого податкового тиску зі збільшенням податку зберігається, хоча й меншою мірою, ніж за чинної шкали. Як і раніше, в разі переходу від менших ставок до більших у платника з'являтиметься, бодай навіть підсвідомо, думка про «несправедливе» збільшення податку з наступної частини доходу, залишиться бажання уникнути «підвищеного» податку. Ймовірно, тому в діапазоні найвищих доходів, коли спокуса і можливості їх приховування найбільші, проектом передбачено істотне зниження ставки податку з 20 до 13 відсотків. Однак основною масою платників таке рішення напевно буде розцінено як несправедливе і необгрунтоване.

У проекті зроблено спробу уникнути збільшення податку в певному діапазоні доходів, що завжди має місце в разі переходу від будь-якої ступінчастої шкали на іншу, з меншою кількістю ставок, тим паче — на єдину.

У низці невідповідностей

Заміна чинної ступінчастої шкали в діапазоні доходів до 600 гривень на місяць 10-відсотковою ставкою збільшує податок так: за доходу до 17 гривень він більше за нинішній на 10 відсотків; це збільшення збережеться до доходу 85 гривень, після чого зменшиться до нуля за доходу 119,5 гривні. На перехідний, найскладніший для адаптації до нового порядку період проектом передбачено єдину ставку податку — 15 відсотків до бази оподаткування. За такої ставки зниження податкового тиску почнеться лише за середньомісячного доходу, що перевищує 289 гривень. Отже, без спеціальних додаткових заходів замість послаблення податкового преса отримали його посилення для найбільш низькооплачуваної (малодоходної) і, що найважливіше, найчисленнішої категорії платників.

Цей небажаний момент передбачено усунути зменшенням податку на два відсотки від верхнього значення першої податкової шкали — для будь-якого платника, заробітна плата котрого не перевищить верхнього значення другої податкової шкали. Таке зменшення, назване в проекті «податковими соціальними пільгами», компенсує втрату реального доходу в усьому діапазоні заробітку, де має місце збільшення податку порівняно з нинішнім навіть за єдиної ставки 15 відсотків. Але це рішення спричиняє певні заперечення.

По-перше, «соціальна пільга» в такому вигляді не має чіткого економічного змісту і є, по суті, прямим зменшенням податку.

По-друге. Надання податкових пільг платникам, заробітки яких сягають 6 тисяч гривень на місяць, за нинішньої середньої їх величини, що не перевищує 400 гривень на місяць, принаймні незрозуміло.

По-третє. Такі пільги, якщо буде визнано їх доцільність, слід замінити цільовими виплатами і встановлювати їх розмір, виходячи не з величини індивідуального доходу платника податку, а з рівня сукупного доходу сім'ї порівняно з її сумарним прожитковим мінімумом. Цей критерій треба взяти за основу і в разі призначення різних компенсацій, цільових виплат тощо.

Крім розглянутої вище, проект передбачає пільги для одиноких матерів (батьків), осіб, які виховують дітей-інвалідів, батьків трьох і більше дітей до 18 років, потерпілих унаслідок аварії на ЧАЕС (1-ї та 2-ї категорії), та інших, що, загалом, логічно і заперечень не викликає. Однак усе це перекреслює норма «Прикінцевих положень» проекту, згідно з якою, починаючи з 2005 року, соціальні пільги встановлюють у відсотках від величини прожиткового мінімуму для відповідного року: 2005-го — 50 відсотків; 2006-го — 70, 2007-го і далі — 100. Яку роль тоді відіграватимуть податкові соціальні пільги, лишається незрозуміло.

Мало того, якщо прожитковий мінімум буде прийнято як такий, що не оподатковується, з'являється нова невідповідність. У разі переходу доходу через величину прожиткового мінімуму реальний заробіток платника знизиться одразу на 15 відсотків. Зростає вірогідність обмеження заробітку величиною прожиткового мінімуму у зв'язку з обопільною зацікавленістю в цьому і роботодавця, і працівника. Неважко уявити, що винагорода за працю в межах, близьких до величини прожиткового мінімуму, регулюватиметься шляхом виплат працівникові грошових сум, прихованих від оподаткування. Втрати бюджету в таких випадках неминучі.

Прямого зв'язку оподаткування фізичних осіб з величиною прожиткового мінімуму бути не може. Оподатковується дохід, частина якого — мінімальна заробітна плата — має безумовно забезпечити працівникові після сплати податку встановлений прожитковий мінімум. Створити умови для одержання такої зарплати — прямий обов'язок роботодавця. В противному разі виробництво (підприємство) має бути визнано суспільно неефективним.

Менше градацій — менше клопотів

Багаторічний радянський і нинішній російський досвід засвідчують: що менше градацій має шкала прибуткового податку, то вона краща. Я належу до прибічників шкали з єдиною ставкою 13 відсотків. За такої ставки зниження податкового тиску порівняно з чинною шкалою настане за заробітку 206 гривень на місяць, що значно нижче за мінімальний його рівень, передбачений з другого півріччя 2003 року (237 гривень). Єдина ставка (порівняно зі ступінчастими шкалами прибуткового податку) дасть змогу поряд з іншими позитивними моментами значно зменшити податковий кредит і пов'язані з цим поняттям складності. Але найголовніше достоїнство єдиної ставки —рівнонапруженість оподаткування в будь-якому діапазоні доходів.

Коли йдеться про ставки податку, не можна випускати з уваги таке. Прибутковий податок із заробітної плати тих, хто працює на підземних роботах, і нині стягується в розмірі 10 відсотків незалежно від заробітку. Середня зарплата підземних працівників вугільних шахт сягає 1000 гривень, а в робітників найбільш високонавантажених очисних та швидкісних підготовчих вибоїв часом перевищує 2000 гривень на місяць. У разі переходу на пропоновану проектом шкалу, заробітна плата висококваліфікованої частини гірників не лише не збільшується, як в інших платників, а й навіть знизиться, чого не можна допустити в жодному разі. Нинішня ставка оподаткування зарплати підземних працівників має бути збережена. Це аж ніяк не пільга, а саме ставка, що враховує важкість, складність, шкідливість, непривабливість і вкрай високу ступінь небезпечності праці шахтарів. За постійного старіння і безперервного відпливу шахтарських кадрів про це забувати не слід. Незважаючи на те, що питання про збереження чинної ставки податку із заробітної плати підземних працівників постає під час кожного розгляду чергового проекту закону «Про податок на доходи фізичних осіб», їхні автори вперто не звертають на це уваги. Загалом, у нашому податковому законодавстві не вироблено чіткого розмежування понять «пільги» та «диференційовані ставки податків» (і не лише прибуткового), що часом не дає змоги створити справді дієве ефективне стимулювання розв'язання тих чи тих нагальних проблем. Далі багаторічних розмов про стимулюючу роль оподаткування справа не рухається.

Чи потрібні бюджетові антистимули?

Скасування пільг (у нинішній їх інтерпретації), без урахування можливих економічних та соціальних наслідків, спроможне спричинити вкрай негативні результати, збитки від яких для суспільства можуть виявитися вище за ефект від збільшення маси податків.

Сказане цілковито стосується, приміром, передбаченого проектом оподаткування грошового утримання та інших виплат військовослужбовців органів внутрішніх справ і кримінально-виконавчої системи у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків. З урахуванням прибуткового податку і скасування пільг грошове утримання офіцерського складу зменшиться на 241 гривню (-37,2 відсотка) і буде лише на 42 гривні вище за прожитковий мінімум; грошове утримання сержантів міліції зменшиться на 196 гривень (-46) і буде на 135 гривень менше за прожитковий мінімум (дані наведено по Донецькій області). Адже навіть за рішенням Конституційного Суду України від 20.03.02 права працівників правоохоронних органів є не пільгами, а гарантіями забезпечення професійної діяльності, що пов'язана з постійним ризиком для життя і здоров'я. Зростання бюджету в цьому разі ми одержимо за рахунок зниження безпеки громадян через відплив із органів МВС кваліфікованих, досвідчених кадрів. Постає питання, чи виправданий такий спосіб наповнення бюджету?

Прикладом «надмірно заповзятого» прагнення дотримання інтересів держави може слугувати і норма проекту, що передбачає в разі передавання робочого одягу, взуття, обмундирування, засобів індивідуального захисту у власність платника податку, включати їхню вартість у склад додаткових благ, що мають оподатковуватися. Очевидно, що розмір «додаткових благ» у таких випадках не може перевищувати залишкової вартості майна, що передається, а в разі закінчення нормативного терміну його служби має дорівнювати нулю.

Складно і недоступно

Водночас не можна беззастережно погодитися з тим, що платники податку, згідно з проектом, мають право вносити до складу податкового кредиту суму коштів, які вони виплачують навчальним закладам за навчання або сплачують на користь установ охорони здоров'я для компенсації платних послуг з лікування самого платника або члена його родини. Такий порядок ставить у привілейоване становище громадян з великими доходами, які дають змогу оплачувати навчання або лікування в кращих зарубіжних навчальних закладах чи лікувальних установах, до того ж за рахунок зменшення податку на їх доходи, тобто фактично за рахунок бюджету.

В разі прийняття ступінчастої шкали передбачену проектом ставку оподаткування неосновних доходів, одержуваних у вигляді заробітної плати, яка дорівнює максимальній (20 відсотків), слід замінити на середню (15 відсотків), що, безумовно, зменшить загальну масу податкового кредиту і пов'язані з ним незручності.

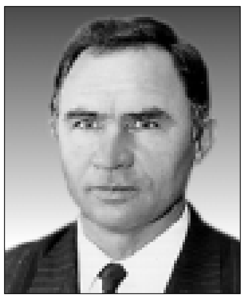
Неприйнятною є норма про внесення податку до бюджету за місцем проживання платника. Вона ускладнить адміністрування збору податку і контроль за його надходженням і, головне, знизить зацікавленість органів місцевого управління в підвищенні заробітної плати працівників, у створенні нових виробництв та робочих місць на території своїх громад у випадках, коли для їх функціонування є потреба в залученні працівників, які мешкають на інших територіях. Зараховувати податок за місцем проживання платника слід тільки з доходів, що одержані ним поза межами України.

Надмірно ускладнено в проекті, без особливої на те потреби, порядок визначення основного місця одержання доходу. Чинний порядок його визначення — за місцем тримання трудової книжки платника — простіший і його слід зберегти.

Оподаткування доходів фізичних осіб як одне з основних джерел формування місцевих бюджетів та інструмент розподілу частини знову створеної вартості між органами місцевого управління і найманими працівниками не є ізольованою системою. Його цілей буде досягнуто ще повніше, якщо вони краще відповідатимуть цілям усього суспільства на нинішньому етапі його розвитку. Неабияке значення для якості Закону про податок на доходи фізичних осіб має також його простота і доступність для розуміння платників, переважна більшість яких не володіє спеціальними знаннями, не знайома зі специфічними поняттями і термінами, що містяться в проекті. Поліпшити його якість, усунути недоліки чинного оподаткування доходів фізичних осіб, не припуститися появи нових суперечностей, зробити закон зрозумілішим допоможе об'єктивне врахування критики, зауважень та пропозицій, викладених в цій статті, як і в інших, що напевно будуть з'являтися в процесі обговорення законопроекту.

Юхим ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ,
народний депутат України.

Єдиний економічний простір: «за» і «проти»

Народні депутати України не однаково сприйняли сенсаційну заяву чотирьох президентів братніх держав, зроблену ними 23 лютого 2003 року в Москві. Враховуючи те, що величезний спад в економіці і життєвому рівні народу в 1991—2003 роках значною мірою пов'язаний із розірванням економічних зв'язків, спрямованість на створення єдиного економічного простору України, Росії, Білорусі, Казахстану, на повернення втрачених ринків збуту українських товарів, ринків сировини ладні підтримати багато депутатів. Але є і супротивники.

Крок до інтеграції

На відміну від попередніх інтеграційних ініціатив у рамках СНД, теперішній крок передбачає створення наднаціонального органу економічного регулювання — Комісії з торгівлі і тарифів, покликаної сприяти реальній уніфікації зовнішньоторговельного законодавства чотирьох держав, повноцінній роботі зони вільної торгівлі, чого Україна так довго прагнула.

Не погоджуючись із необхідністю створення цього єдиного економічного простору, члени фракції "Наша Україна", зокрема її лідер Віктор Ющенко, розмірковують: якою мірою це відповідає суверенітету України, зобов'язанням України перед членами по ГУУАМ, її вступу до Світової організації торгівлі (СОТ) в короткі терміни (тижневик «Без цензури», 28 лютого 2003 року).

Цілком можна зрозуміти політиків США, які не приховують, що багато коштів витратили на те, щоб ліквідувати Союз республік і тепер не хочуть створення єдиного економічного простору на території колишнього Союзу. Але чим пояснити позицію вітчизняної політичної сили, яка, спостерігаючи за агресивними діями США в Югославії, Іраку, знаючи про прагнення США до панування в усьому світі, не боїться втрати суверенітету в результаті вступу України до НАТО, СОТ, які значною мірою слугують інтересам США?

Як можуть супротивники прогресивної економічної інтеграції, що розпочалася, посилатися на те, що цей єдиний економічний простір суперечитиме інтересам інтеграції в рамках ГУУАМ, хоча добре розуміють, що ринок збуту, ринок сировини Росії, Білорусі, Казахстану набагато більший, ніж ринок ГУУАМ?

А чиї ж хлопчики?

Спричиняє запитання і позиція щодо поспішливого вхождення, обов'язково раніше від Росії, до СОТ. Невже вітчизняних, зорієнтованих на США, політиків, які не є «фінансово-економічними хлопчиками і не вважають себе «чиказькими хлопчиками», не турбує те, що рекомендації МВФ переважній більшості країн, що розвиваються, у тому числі нашій країні, завдали великої шкоди?

Невже не знають, що СОТ нині реалізує рекомендації МВФ, наполягаючи на цілковитій відкритості національної економіки країн, що розвиваються, задля зростання доходів високорозвинених країн, створення там нових робочих місць, зниження цін на сировину, товари, які надходять із країн, що розвиваються? Але ж усе це, за винятком деяких позитивних результатів, які мають місце в країнах, що розвиваються, здебільшого сприяють придушенню вітчизняного виробника товарів і послуг!

Лідер правої фракції «Наша Україна» В. Ющенко аргументує необхідність продовження обраного 1991 року курсу ліберальних реформ, що спричинив скорочення ВВП України більш як удвічі, потребою використання експортного потенціалу нашої країни, «яка експортує мало не половину валового внутрішнього продукту...».

Але пан Ющенко чомусь не враховує, що теперішнє співвідношення експорту й імпорту свідчить не про силу, а слабкість вітчизняної економіки (мізерний, занепалий внутрішній ринок, який потерпає від дуже низької купівельної спроможності населення, підприємств, галузей і самої держави), що обумовлена саме одинадцятирічним ліберальним курсом, який нав'язують нам МВФ, СОТ.

По-друге, не береться до уваги, що експортні можливості з'явилися лише в окремих галузях, яким Верховна Рада України забезпечувала шляхом ухвалення законів податкові пільги. Проти цього заперечують МВФ і СОТ. А отже, після вступу до СОТ під тиском головних, могутніх членів цієї організації Україна буде змушена піти на скасування всіх пільг. Інакше будуть застосовані жорсткі санкції. І це незважаючи на те, що розвинені країни надають державну підтримку своїм виробникам, часом розв'язуючи торговельні війни одне проти одного, але водночас об'єднуючи зусилля проти країн, що розвиваються.

Тихіше їдеш...

Ми повторюємо згубний шлях Киргизії, Грузії, Молдови, що поспішно ввійшли до СОТ, — найбідніших країн СНД. Входження в СОТ до виходу з кризи руйнівно діє на економіку. Китайське керівництво вело країну до СОТ обережніше. Спочатку вивело економіку з кризи, створивши повноцінний внутрішній ринок, забезпечивши щорічне зростання виробництва не менш як на 9 відсотків і значну конкурентоспроможність. Лише експорт Китаєм дитячих іграшок перевищував за обсягом експорт нафти Росією.

Комуністичне керівництво Китаю 15 років вело неспішні, наполегливі переговори про одержання пільгових умов доступу для експорту, максимально можливих заходах щодо захисту внутрішнього ринку, інтересів вітчизняного товаровиробника. 11 грудня 2002 року Китай відзначив річницю членства в СОТ, не вважаючи це святом: у наявності багато важких проблем, пов'язаних з торговими конфліктами, що спонукають керівництво Китаю шукати союзників («Мировые новости торговли», січень 2003 р., випуск 3, стор. 10).

США у всьому світі мають своїх лобістів. Але навряд чи навіть вони будуть заперечувати, що створення єдиного економічного простору України, Росії, Білорусі, Казахстану, відновлення й розвиток економічних зв'язків, міжнародної кооперації, зростання виробництва, об'єднання можливостей чотирьох держав у зовнішньоекономічній діяльності посилить позиції України в переговорах із СОТ.

Вступ кожної з країн СНД до СОТ без погодження позицій, з погляду завідувача відділу Інституту економіки НАН України В. Іларіонова, «підриває у своїй основі будь-які стимули до інтеграції їх економік, оскільки робить її, по суті, безпредметною».

Як автор проекту постанови Верховної Ради України про необхідність входження України до ЄврАзЕС, я, як і переважна більшість населення України, з глибоким задоволенням сприйняв розпочату роботу зі створення єдиного економічного простору після заяви президентів України, Росії, Білорусі, Казахстану. Проте для позитивних результатів потрібна підтримка Верховної Ради України.

Сподіваюся, що переважна кількість народних депутатів України підтримає проект постанови про доцільність формування єдиного економічного простору України, Росії, Білорусі, Казахстану і відповідні законопроекти, що сприятиме відновленню й розвитку економічних зв'язків, підвищенню життєвого рівня народу, реальному створенню єдиного європейського простору.

Віктор МИРОНЕНКО, народний депутат України, голова підкомітету зі співробітництва з країнами СНД Комітету Верховної Ради України у закордонних справах.

У НОМЕР

■ *Вінниця*

Зі світом розмовлятимуть мовою поезії й мистецтва

Талановиті вінницькі митці, яскраві публіцисти й політики відтепер зможуть представити себе світові завдяки першому на Вінниччині віртуальному виданню — журналу-ревю Правобережної України «Чорний шлях». Автор проекту і редактор — заслужений працівник культури України, письменник і видавець Михайло Каменюк ставить за мету надалі «шукати і знаходити самобутніх митців поза межами Вінниччини — у південно-західних та західних регіонах держави». На його думку, "ця величезна армія поетів, прозаїків, фольклористів, музикантів презентує кращу Україну, але при цьому незаслужено залишається на задвірках пропаганди». У першому випуску — десять таких осіб, серед яких — "український соловейко" Ніна Матвієнко.

Культурологічний, літературно-мистецький альманах з'явився у «світовому павутинні» завдяки активній підтримці голови Вінницької облради Юрія Іванова та спонсорів — обласної дирекції ВАТ «Укртелеком» і Подільського центру «Соціальні ініціативи». Електронна адреса нового журналу — www. kamenuk. vc. ukrtel. net/ blackway. html, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

■ *Херсон*

«Коней» підгодують із бюджету

На компенсацію проїзду пільговиків у херсонських тролейбусах міський бюджет виділив майже в півтора разу більше коштів, ніж раніше. Таким чином планується відремонтувати та вивести на лінії півсотні машин, які простоюють у парку. Потужності електроліній дозволяють обслуговувати вдвічі більше «вусатих коней», аніж ті 60—65 тролейбусів, що виходять щодня на херсонські вулиці. Вирішиться доля і кількох «реліктових» машин з написом «Від Президента», що надійшли до міста напередодні виборів за часів керівництва областю Юрія Кравченка. Міська влада прагне довести комунального перевізника до рівня конкурентоспроможного партнера приватника, **повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.**

■ *Тернопіль*

Є волонтери і в податківців

Провести кампанію декларування доходів громадян тернопільським податківцям допомагають волонтери — кращі студенти Тернопільської академії народного господарства. Добровільні помічники прослухали двотижневий курс лекцій, склали іспит. До уваги брали не тільки обізнаність з податковим законодавством, а й уміння спілкуватися з людьми, адже волонтери консультуватимуть громадян під час заповнення декларацій, організовуватимуть у школах брейн-ринги, ігри на тему податків. Не обмине їх і прозаїчне заняття: розкладати у поштові скриньки нагадування про необхідність заповнити декларацію про доходи. Але на те він і волонтер, щоб виконувати будь-яку роботу. Цікаво, що серед п'ятнадцяти добровільних помічників податківців є одна ліцеїстка: дівчина нарівні зі студентами вузу успішно склала іспит, **повідомляє наш власний кореспондент Марта ЛІТИНСЬКА.**

■ *Донецьк*

Вантажте сміття «Мерседесами»

Дві сміттєзбиральні машини — «Сканія» і «Мерседес» — отримав Донецьк від німецького міста-побратима Бохума. Подарунок вручив особисто обер-бургомістр Отто Штюбер під час візиту донецької делегації на чолі із міським головою Олександром Лук'янченком. Українці дуже зацікавилися досвідом побратимів у боротьбі з побутовими відходами. Корисною виявилася поїздка на звалище, де сміття «ховають» за особливою технологією. Увагу донеччан привернули підведені сюди труби: з'ясовується, німці вилучають і використовують газ, який виділяється внаслідок перегнивання. Позитивний приклад заощадливості особливо актуальний для обласного центру, де заплановано організувати три нові полігони для побутових відходів, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

На знімку: Олександр Лук'янченко **(ліворуч)** та його бохумський колега Отто Штюбер під час передачі сміттєзбиральних машин.

ПРОБЛЕМА

Робота є, аби зарплата...

У Запорізькій області офіційно визнано безробітними більш як 80 тисяч осіб — дев'ять відсотків працездатного населення. Чому тоді місцеві газети рясніють оголошеннями: «Запрошуємо на роботу...», «Потрібні...»? Та тому, що, кажучи мовою фахівців із центрів зайнятості, "якісні характеристики вакансій не завжди відповідають запитам населення». Тобто роботодавці часто-густо пропонують такі умови праці, і головне, плату, що люди пристають на те лише від цілковитої безвиході. А деякі керівники підприємств зовсім не поспішають розраховуватися з найманими працівниками.

Олександр АБЛІЦОВ.

Нам ці проблеми зрозумілі

Україна — єдина держава, де 15 тисяч біженців з Абхазії знайшли свою другу батьківщину. Про це на зустрічі з головою Комітету ВР з питань прав людини, нацменшин і міжнаціональних відносин Геннадієм Удовенком заявив голова Верховної Ради автономної республіки Абхазія, член парламенту Грузії Тамаз Надарейшвілі.

Глава делегації ВР Абхазії, яка перебуває в Києві, дав свою оцінку грузино-абхазькому конфліктові: "Це воєнно-політичний конфлікт між Грузією та Росією». На його думку, Росія використала Абхазію як важіль тиску на Грузію. У зв'язку з цим ВР Абхазії не розуміє, як країна, що є, по суті, стороною конфлікту, може бути посередником у його врегулюванні, та пропонує, щоб Україна взяла участь у миротворчій операції під егідою ООН. Депутати також вважають, що Україна має очолити список «Друзів Грузії». Крім того, Тамаз Надарейшвілі передав до ВР України рішення сесії ВР Абхазії (25 депутатів) про те, що об'єкти санаторій «Україна» та пансіонат «Гантіаді» слід передати нашій країні після відновлення цілісності Грузії. «Нам ваші проблеми зрозумілі», заявив Геннадій Удовенко, бо «Україна на собі відчуває політичну, економічну та воєнну експансію Росії, аж до загрози втрати незалежності держави». Як приклад він навів недавню заяву чотирьох президентів у Москві про створення єдиної економічної зони. Підкресливши, що тепер прем'єр Росії веде мову про єдину рублеву зону.

Відбулася також зустріч делегації з членами Комітету ВР із закордонних справ.

Яна СТАДІЛЬНА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

МИР ВАШОМУ ДОМУ!

Сім'я

▶ *Наша пошта*

Адже ми не тварини

Після закінчення інституту моя донька тяжко захворіла й отримала II групу інвалідності. Їй призначили пенсію, яка більше схожа на подачку, ніж на допомогу — 86 гривень. Цих грошей і на ліки не вистачає.

Від держави жодної допомоги ми не отримуємо. Щоправда, місяць тому мені набавили до моєї пенсії (87 гривень) 17 гривень за догляд за донькою. Але прожити в наш час за такі гроші — це щось із області фантастики. Чому закони про допомогу інвалідам є, а самої допомоги немає? Невже ми живемо за законами тварин: найслабших з'їдаємо, щоб вони не заважали зграї? Але ми, здається, не тварини.

Людмила ДОРОШ.

Новгород-Сіверський Чернігівської області.

Можливо, мій брат живий

Коли в 1924 році народився мій брат Микола, у мами вже було четверо дітей. Через голод жодна дитина не вижила. Помер і Віктор — семимісячний хлопчик, який народився після Миколки. А потім, 1937 року, на світ з'явилася я.

Щоб нас прогодувати, Микола працював на шахті імені Крупської. А 1941-го його забрали на війну. Той день пам'ятаю так, наче це було вчора. Мама зібрала йому в дорогу клунок, і ми з нею пішли його проводжати. А потім ще довго дивилися на дорогу, якою вдалечінь простував стрій молодих призовників. Вони йшли в бік Луганська, більше ми нашого брата не бачили.

Знаю, що в селищі Загаїнів (Кіровськ Луганської області) мешкає Карцев Костянтин Васильович. Можливо, на дорогах війни він зустрічав мого брата Карцева Миколу Васильовича **(на знімку).** Буду дуже вдячна, якщо раптом хтось надішле мені хоч якусь звісточку про нього.

Алла КАРЦЕВА.

Лисичанськ Луганської області.

Свекрова дипломатія

▶ *Примхи долі*

Під час проводів в армію Олег Б. не дав надії жодній дівчині, що прийшла на вечірку. Був засмучений. Цього не помічали хіба що ті, хто пригубив лишок.

— Сумує за домівкою, — припускали сусіди.

Але розгадка такої поведінки новобранця прийшла лише через кілька місяців, коли на подвір'я завітали дві дівчини. Як з'ясувалося, з Олегом вони навчались у Києві в технікумі — в одній групі. Одна з них поклала перед батьками новоспеченого солдата гроші, пояснивши:

— Це мені Олег на аборт дав, але я його не зробила — хочу зберегти малюка, бо кохаю вашого сина. А дитину і сама підніму на ноги...

Розгублені батьки кинулись на пораду до сусідів, з якими жили змолоду душа в душу. Але ті лише знизували плечима: що, мовляв, порадити у такій делікатній справі? З одного боку — якщо Олег не кохає Ірину, не змусите взяти її за дружину, з другого — шкода буде дитини, яка ростиме без батька. Та й дівчина викликала симпатію.

— А ви напишіть Олегові, що він скаже на це? — порадили.

Так і зробили. Відповідь прийшла швидко, але Олег ні би й не читав, про що писали батьки. Розказував про армійські будні.

Тим часом спливали місяці. Ірина народила хлопчика. Її батьки, які всі ці роки тримали доньку в залізному кулаці, відмовились від неї та онука. Мовляв, навіщо нам такий сором на все село? Нагуляла, то й рости тепер своє байстря. Це останнє слово для Ірини стало найстрашнішим ударом.

▼ Навіть чужі дивувалися жорстокості Ірининих батьків, а тому допомогли молодій жінці пережити і це.

— Олег був єдиним чоловіком у моєму житті, досі я ні з ким і не зустрічалась. Сиділа за книжками, щоб заповнити прогалини в освіті, яку дала мені наша сільська школа, — розповідає Ірина. —Бо в наше чорнобильське село ніхто з випускників вузів не хотів їхати. А Олег мені сподобався одразу: він був авторитетом у групі, людиною дуже самостійною, не канючив грошей у батьків, а після пар підробляв. Та й ставився до мене дуже добре. Навіть не зрозуміла, чому між нами пробігла чорна кішка...

— Коли мою вагітність помітили, на мене чекало чимало важких хвилин: доводилося витримувати косі погляди оточуючих, лист від батьків узагалі шокував, — продовжує Ірина. — А в пологовому будинку мене відвідувала подруга. Інших молодих мам зустрічали з квітами і шампанським, а нас із Віталиком ніхто не ждав. Тільки тоді я по-справжньому зрозуміла, як важко бути одиначкою...

До моральних переживань додались і матеріальні труднощі: молода мати перевелась на заочне відділення, найняла дешеву кімнату в одному з містечок під Києвом, а щоб було чим її оплатити та за що годувати синочка Віталика (назвала так, як свекра), влаштувалась на роботу. А крихітку зі сльозами на очах здала в ясла. Так і минали дні за днями. Але якось до неї завітали колишні однокурсники по технікуму, у яких серце стиснулось від жалю до подруги. Без відома Ірини вони написали листа Олегові в армію. Нагадаю, що в групі всі поважали Олега. А тому розраховували, що той не дасть бідувати своєму синові.

Невдовзі до Ірининого помешкання завітав батько Олега. Він розчулився, коли побачив, як дві краплі води схожого на сина малюка.

— Я тоді зрозумів, що це наш онук, бо він дуже нагадував Олега в дитинстві, — розповідає Віталій Іванович. — А коли почув, що він ще й мій тезко, прослъозився. Я велів Ірині збиратися в дорогу. Мовляв, навіщо по квартирах тинятися, якщо свій дах є. Тим паче, що Олег у листі попросив мене забрати Ірину з малюком додому і допомагати їм, доки він не повернеться з армії.

Відразу скажу, що в хаті Олегових батьків стало веселіше: всі воркували біля першого онука. І бабця прикипіла до нього серцем —це ж бо перший і поки що єдиний онучок. Ірина була дуже вдячна Олеговій родині, яка гостинно прийняла їх, вона стала доброю помічницею в домі.

Але час від часу закрадався страх: а що, як Олег не прийме їх? І чим менше часу відділяло її від зустрічі з коханим, тим більше хвилювалась. А коли одержали телеграму з коротким «зустрічайте», все падало у неї з рук. Не пам'ятає, як готувала святкову вечерю, як чепурилась біля дзеркала, як зустріла два потяги — все було, як уві сні...

— Олег зустрів мене стримано, поцілував, — згадує Ірина. — Він, як помітила, теж хвилювався, приміряючи себе в ролі батька й чоловіка. Зайшли у хату. Олег підійшов до манежика, де грався Віталик. Малюк зосередив погляд на незнайомому дяді, а потім простягнув до нього ручenята. Завжди стриманий Олег узяв сина на руки, цілував його, не соромлячись. А вночі по кілька разів потайки від усіх підходив до ліжечка і все дивився й дивився на хлопчика.

Та стосунки з Іриною складалися важче. Ні, Олег був тактовним і чемним до неї, але майже місяць уникав близькості. І палив цигарку за цигаркою. Батьки було запереживали: а що, як не люба вона Олегу? Але невдовзі запропонував Ірині:

— Якщо ти мені все пробачила і все ще кохаєш, виходь за мене... — і показав їй куплені каблучки.

Невдовзі Олег та Ірина побралися, а згодом виїхали на Київщину, де Олегу запропонували роботу і житло. Все у них гаразд. Відтоді маленький Віталик став мандрівником: всі літні канікули проводив у дідуся та бабусі, а коли виріс, переїхав до них, поступивши в медичне училище. На жаль, він і досі не познайомився з іншими дідусем та бабусею — маминими батьками, які так і не пробачили доньці її «проступку».

— Хіба б так було, якби не свекрова дипломатія? — хитрувато зауважує Віталій Іванович, який дуже любить онука і привчає його до дисципліни та чоловічої роботи: рубати дрова, майструвати, поратись на городі.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

▶ *Домашній адвокат*

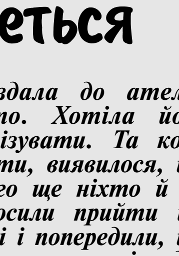
Модернізувати пальто доведеться

Нещодавно здала до ательє своє пальто. Хотіла його трошки модернізувати. Та коли прийшла забирати, виявилося, що переробляти його ще ніхто й не збирався. Попросили прийти ще через два тижні і попередили, що ціна буде значно вищою, ніж домовлялися. Що з цього приводу каже Закон?

Ганна ГОЛОВІНА.

Запоріжжя.

Якщо під час виконання робіт або надання послуг стане очевидним, що їх не буде виконано згідно з умовами угоди, споживач може призначити виконавцю відповідний термін для усунення недоліків, а в разі невиконання цієї вимоги у визначений термін — розірвати договір і вимагати відшкодування збитків або доручити виправлення недоліків третій особі за рахунок виконавця. Відповідно до ч. 5 ст. 15 Закону України «Про захист прав споживачів» при простроченні виконавцем терміну надання послуги згідно з договором, він за кожний день (годину, якщо тривалість виконання визначена в годинах) прострочення сплачує споживачеві пеню в розмірі трьох відсотків вартості послуги. У разі коли вартість не визначено, виконавець сплачує споживачеві неустойку в розмірі трьох відсотків загальної вартості замовлення. Але сплата виконавцем неустойки (пені) в разі прострочення виконання або іншого неналежного виконання зобов'язання не звільняє його від виконання зобов'язання в натурі. Отож доведеться ательє не тільки модернізувати пальто, а ще й пеню сплатити.

Рубрику веде юрисконсульт Наталія ХОМЕНКО.

Боріться за етикет акуратним просвітництвом

Психологічний лікнеп

Пам'ятаєте, як реагувала видатна Фаїна Раневська на чоловіків, які сиділи в її присутності? Демонстративно сідала поруч зі словами: «Недоліки мого виховання: не можу стояти, коли чоловіки сидять!»
Час, коли певні норми спілкування людей були усталеними й непорушними, а незнання правил етикету не звільняло від їх виконання, схоже, невблаганно стає минулим. Надто вже розмитими є нині межі, які можна й не можна переходити у наших стосунках. Найскладніше адаптуватися до сьогоднішніх моделей спілкування тим, хто не пам'ятає класичних правил етикету. Як навчитися дипломатично реагувати на їх порушення? Пропонуємо кілька порад психолога-консультанта Державного центру розвитку сім'ї Центрального відділу реєстрації шлюбів Києва Віолетти ЛЕВІНОЇ.

1. З вами (жінкою) постійно не вітаються чоловіки — сусіди або співробітники. Багато хто з представників сильної статі навіть не здогадується, що, за правилами етикету, першими мають вітатися саме вони. Та чи варто припиняти спілкування з неввічливим партнером? У такому разі конфлікт між вами може поглибитися. Усе залежить від значення цієї людини у вашому житті. Неколезі можна, звичайно, зробити пряме зауваження, вколовши словом. Якщо це ваш співробітник, краще відреагувати на його поведінку з гумором. Це може спонукати його замислитися.

2. З вами занадто швидко перейшли на «ти», не поцікавившись вашою думкою. Можете ввічливо запропонувати залишатися на «ви». Проте майте на увазі, що за таку пропозицію, висловлену навіть у суперделікатній формі, можуть образитися. Тому що звертання на «ви» — це певна дистанція, яку таким чином створюєте, а людина хоче, навпаки, стати ближчою. Тому якщо стосунки з цією людиною мають для вас значення, перейдіть на «ти». Якщо, скажімо, продавець або випадковий попутник у транспорті чомусь раптом вирішили у такий спосіб наблизитися, вони, зрозуміло, заслуговують на зауваження.

3. Вас несподівано почали називати на ім'я. У нашій культурі під сумнів не береться наявність по батькові лише у лікарів та вчителів, для представників інших професій вважається, що цілком достатньо одного імені. Проте, якщо така манера спілкування є для вас дуже неприємною, спробуйте висловити своє зауваження як прохання: «Чи не могли б ви звертатися до мене у такий спосіб? Мені так комфортніше». Є ще один компромісний варіант: можете називати одне одного на повне ім'я, наприклад, Сергію, Олено, і залишатися на «ви».

4. На роботі ви сидите у кімнаті, де перебувають ще кілька співробітників. Виконуєте термінове завдання, а комусь у цей час захотілося розслабитися й поговорити, і розмова відволікає вас. Якщо сидітимете тихо і лютуватимете подумки, це ні до чого хорошого не приведе: ви неодмінно вибухнете і наговорите зайвого. Тому краще підійти до співрозмовників, пояснити, що вам важко зосередитися на роботі, і попросити говорити або тихіше, або десь за межами кімнати (у багатьох установах є кафе, хол, кімната для паління). Можна й пожартувати: «Ваша бесіда мене так зацікавила, що я думаю, чи не відкласти свою роботу на інший час». У таких випадках вас зрозуміють і не образяться. Критика в такій формі є конструктивнішою, ніж бурхливі з'ясування стосунків у присутності усього відділу.

5. Остання порада — щодо етикету взагалі. Чимало людей просто не цікавляться його правилами і не прагнуть їх виконувати. Тому передусім якщо якась людина — не остання у вашому оточенні, намагайтеся уникати нищівної критики і діяти за допомогою акуратного просвітництва.

Тетяна КРОП.
Фото з архіву «ГУ».

Казки про ЦЕ

Продовжуємо тему

Існує безліч міфів на тему зґвалтування. Щоб розвіяти чи підтвердити деякі чутки, я звернулася по допомогу до співробітника Київського міського благодійного фонду соціальної реабілітації молоді «Гофер» Володимира ПРОНЬКА.

Казка 1: насилують тільки вночі й у темних провулках.

— Однозначно — ні. Дуже часто це відбувається у парках, скверах, парадних, машинах, ліфтах. Час доби також не грає жодної ролі. Звичайно, коли дівчина опиняється одна в темному провулку, та ще й ввечері, вона частково наражається на небезпеку. Адже ми не знаємо, що нас очікує там, тому не можемо увімкнути усі свої захисні механізми. І не має значення, хто виявився в цьому самому провулку — хлопець чи дівчина. Напасти можуть на будь-кого.

Казка 2: зґвалтувати може тільки малознайома чи зовсім незнайома людина.

— Дуже часто ґвалтують людей, що добре знайомі. Наприклад, усім знайома ситуація: вечірка, молодь відривається під яку-небудь суперсучасну музику, всім весело. Але молодим людям цього мало. Їх тягне на подвиги і пригоди, особливо коли вони до всього перебувають під впливом біостимуляторів. А поруч саме танцює симпатична дівчина, що, можливо, теж трохи сп'яніла від алкоголю і веселощів. Отож вона згодом і стає жертвою хтивості. Тому сказати, хто частіше може зґвалтувати — незнайомець чи старий друг — дуже важко. Все залежить від ситуації.

Казка 3: між родичами насильство неможливе.

— У моїй практиці був випадок, коли батько зґвалтував двох своїх дочок. Жахливо те, що всі родичі, включаючи матір, про це знали, але в родині на цій темі стояло табу. Відомі також випадки зґвалтування братом, вітчимом.

Але проблема в іншому. Найчастіше, якщо жінка піддалася зґвалтуванню з боку родича, у 90 відсотках випадків про це ніхто не дізнається.

— По-перше — це ганьба з погляду моралі. По-друге, жінка чи дівчина чудово розуміє, що коли вона подасть заяву до міліції про зґвалтування на свого батька, який є годувальником родини чи має високе становище в суспільстві, то родина розпадеться. І під уламками цього краху опиниться і сама дівчина.

Казка 4: жінки теж бувають ґвалтівниками.

— Коли говорити тільки про фізичне насильство, то таке трапляється рідко. Інша річ — психологічне. Але навіть тут не можна сказати точно, хто виступає в ролі ґвалтівника частіше. Отут, скоріше за все, — повна рівність.

Казка 5: ґвалтівник заздалегідь вибирає жертву.

— Дуже рідко. Якщо, звісно, у ґвалтівника немає якихось елементів маніакальності. Тобто, якщо він не обирає свою жертву за певними ознаками. Наприклад, темне волосся, блакитні очі, шрам... Якщо в ґвалтівника такий підхід, тоді можна говорити, що він вибирає жертву заздалегідь, довго вистежує її, «проводжає» вранці на роботу, а ввечері додому. Але частіше все відбувається випадково і зненацька.

Казка 6: насильство — це хвороба.

— Кожен ґвалтівник має свої мотиви. Ми звикли поділяти людей на «нормальних» і «ненормальних». На благополучних і на тих, котрим не пощастило, кого життя неабияк побило. Найчастіше думаємо, що ґвалтівниками стають люди з нижчих верств. Однак за статистикою, «під укіс» ідуть зазвичай саме благополучні громадяни.

Казка 7: дівчата самі провокують ґвалтівника.

— Таку думку доводиться чути дуже часто. І не можна з нею однозначно погодитися чи категорично спростувати. Для прикладу така ситуація. Дівчина опиняється в компанії молодих людей. Присутній алкоголь, і молодь раптом тягне на подвиги. Можливо, усе відбувається за обопільним бажанням. А вранці у міліції — заява про зґвалтування.

Казка 8: фізичне насильство менш болюче, ніж психологічне.

— Якщо це жорстоке зґвалтування, то ми можемо говорити про різні фізичні травми. Згодом вони заживуть, але от душевну рану не завжди вдається вилікувати. До речі, психологічна травма може запустити механізм психічних змін. Тож психологічне насильство болісніше.

Казка 9: примус до сексу підлеглого — теж зґвалтування.

— Звичайно. Напевно ви чули, що бувають зґвалтування між чоловіком і жінкою. Коли «постіль» розглядають як виконання подружніх обов'язків. У такому разі жертва також може подати заяву про зґвалтування.

Казка 10: після зґвалтування ненависть і жадоба помсти переслідують усе життя.

— Не завжди. Велика частина потерпілих втрачає впевненість у собі. Тобто самооцінка падає і людина стає ще слабшою, аніж раніше. Є такий термін — «втиснений в асфальт». Приблизно так можна описати стан жертви. І не обов'язково після трагедії з'являється бажання мститися усім поспіль. Трапляється, що жінка починає вести зовсім безладний спосіб життя. Така поведінка спричинена психотравмою. І без втручання фахівців перебороти її дуже важко.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.
Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

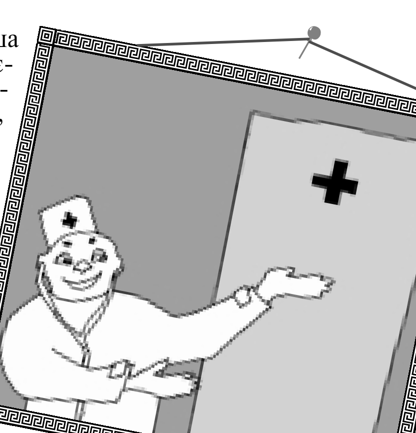
Лікаря викликали?

Тягнути не треба

Добрий день, улюблена газето нашої сім'ї! Передплачуємо «Голос України» з 1992 року. Читаємо з першої до останньої сторінки. Із особливим задоволенням — «Сім'ю». Газета пізнавальна, правдива, цікава.
Звертаємося тому, що в нашої онучки аденоїди. Вона часто хворіє. Лікарі вважають, що аденоїди треба видалити. А ми чули, що їх можна вилікувати без хірургічного втручання. А що порадите ви?

Гульфанія БАРІЄВА.

Бердянськ
Запорізької області.

Дорога наша читачко, дякуємо за добрі слова. Звичайно, поради стосовно конкретного випадку захворювання має давати лікар. А від себе можу сказати ось що. По-перше, все залежить від віку вашої онуки. Що раніше вона позбудеться аденоїдів, то краще. Приміром, мені їх видалили в сім років. Лікарі попередили маму, що в підлітковому віці робити операцію не рекомендують. З аденоїдами тоді вже боротися складніше. Тому, мабуть, ліпше не зволікати. Операція, як я пам'ятаю, для малої дитини не страшна. Усе відбувається швидко і швидко загоюється. Подумайте лише: дівчинка не страждатиме в подальшому, не шморгатиме носом, коли стане дорослою.

Ніла ІВАНЕНКО.
Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

SOS!

Проведемо експеримент?

У моїй родині — два інваліди. Мати, прикута до ліжка, і брат, який самостійно не пересувається. Я мешкаю в іншому місті, але кожного місяця їх відвідую. І постійно жахаюся тому, що нашій державі зовсім байдужа доля інвалідів.

Пенсії мами і брата в сумі становлять 170 гривень. Прожити на ці гроші вони не можуть, крім продуктів, щодня потрібні ліки і допомога доглядальниці. Цікаво, а якщо нарахувати такі гроші керівникам країни, вони виживуть?

Надія КУХАР.

Дніпропетровськ.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Авторський проект Оксани Марченко «Імена».
09.50 Клуб «Суперкниги».
10.10 Нова армія.
10.40 Територія безпеки.
11.00 Модна лінія.
11.25 Крок до зірок.
12.00 Здоров'я.
12.25 Подорож у дитинство.
12.40 Аеросалон.
12.55 Сільський час.
13.40 Діловий світ. Тиждень.
14.10 Мультфільм на замовлення.
14.40 Духовний вісник.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 Олімпійська панорама.
16.10 «За життя». Концерт Белли Бондаревської. Частина 2.
16.35 Перехрестя.

КДРТРК
17.00 Софія Київська — восьме диво світу.
17.25 Хіт-базар.
17.40 Музичні історії.
18.00 Недільні зустрічі.
18.30 Люди і долі.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.15 Світ. Огляд.
19.40 Телеконкурс «Що ви знаєте про світ?».
20.00 Телевізійне шоу «Бінго Бум Лото».
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Панорама.
22.00 Футбольні діалоги.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.25 Худ. фільм «Рашель та її коханці».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2
10.00 Телефортуна.
10.40 Мультфільм «Пригоди Незнайка та його друзів». 10 серія.
11.05 «Співаю для Вас». Астрая.
11.20 Краса-2003.
11.40 Україна-Європа. Відлуння Євробачення.
12.05 Родом з України. І. Шевчук.
12.40 Милосердя.
13.05 Хай щастить.
13.40 Резонанс.

КАНАЛ «1+1»
07.00 Бокс по-справжньому. Бернард Хопкінс — Моррад Хаккар.
08.00 Прихована камера.
09.00 Лото-забава.
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Чорний плащ».
14.30 Дісней. Мультфільм «Русалонька».
15.00 Крісло.
16.00 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Високий блондин у чорному черевику».
17.35 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Копальні царя Соломона».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.15 Аншлаг.
21.15 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Перлина Нілу».
23.15 Проспорт.
23.35 Бокс по-справжньому. Бернард Хопкінс — Моррад Хаккар.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»
06.05 Серіал «Кодове ім'я «Вічність».
06.55 Фільм «Десяте королівство».
08.20 Містечко.
08.55 Моя сім'я.
09.50 Прокинься і співай!
10.40 Уїк-енд. Відкриття.
11.20 Караоке на майдані.
12.00 Все для тебе.
12.30 Мелорама.
13.10 Інтелект-шоу LG-Еврика.
14.00 Худ.фільм «Бетховен-2».
15.30 Сміхопанорама.
16.10 BBC. «Жива природа».
17.10 Академія сміху.
17.45 Худ. фільм «За прекрасних дам!».
19.05 Екстрим-шоу «Команда «Еквітес».
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подробиці тижня».
20.50 Худ. фільм «Послання у пляшці».
23.10 «Інтерспорт» представляє. Чемпіонат світу з біатлону-2003 «Золото Югри».
23.30 Худ. фільм «Дуелянти».
01.20 Худ. фільм «Стіна».
03.05 Худ. фільм «Проста історія».
04.30 Велике прання.
05.20 Мультфільми для дорослих.

ICTV
05.00 Худ. фільм «Афера-2».
06.40 Мандрівки натураліста.
07.15 Серіал «Мисливиці».
08.10 Мультсеріал «Тіммі і чарівники».
08.45 Мультсеріал «Маленькі привиди».
09.10 Худ. фільм «Варвара-краса — довга коса».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Коронна страва.
11.25 Телевізійний центр моди.
12.00 Галопом по Європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Кохати по-російськи-2».
14.55 Ви будете сміятись.
15.10 Худ. фільм «Брехун, брехун».
16.45 Серіал «Сімдесят дві години».
17.45 Серіал «Псі-фактор».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Горянин».
21.20 Худ. фільм «Виконувач бажань-2. Зло безсмертне».
23.15 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
23.45 Спортпрогноз.
23.55 Ковток історії.
00.10 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.

Мал. Михайла САЧКА.

00.45 Кентавр.
01.10 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу». Мовлення на Київ і область
02.00 Худ. фільм «Східний експрес».
03.55 Худ. фільм «Продається ведмежа шкура».

СТБ
07.05 Ран ОК.
08.50 Моськи-шоу.
09.10 Ні хвоста ні луски».
09.30 М-стиль.
10.00 На перший погляд. «Драгобрат».
10.25 Худ.фільм «Король мавп». 2 серія.
12.20 «Вікна» у світ.
12.50 Док. серіал «Передова». Заключна серія.
13.20 Худ.фільм «Таксі».
15.05 Маски-шоу.
15.30 Колія.
15.50 Худ.фільм «У серпні 44-го...».
18.00 Автостиль.
18.20 Худ.фільм «Відчиніть, поліція!».
20.30 Бізнес-студія.
21.20 Прогноз погоди.
21.25 Худ.фільм «Ганібал».
23.55 Худ.фільм «Масажистка-2».

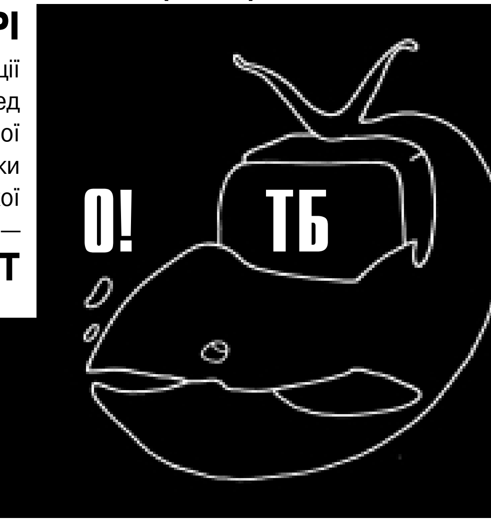
НОВИЙ КАНАЛ
07.50 Церква Христова.
08.05 Телепузики.
08.35 Серіал «Нові пригоди сімейки Адамсів».
09.00 Мультсеріал «Мишеня Лапич».
09.30 Серіал «Біттлборгі».
10.00 «3х4». Найкумедне домашнє відео.
10.35 Худ.фільм «Пригоди Алі-Баби і 40 розбійників».
12.50 Мультфільм «Бременські музиканти».
13.15 Худ.фільм «О, Господи!».
15.05 Худ.фільм «Містер Крутий».
16.40 Худ.фільм «Закохане серце».
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ.фільм «Всі говорять».
20.45 Худ.фільм «Кращий засіб померти».
22.45 Гол!
23.40 Худ.фільм «Далекобійники».
01.15 Худ.фільм «Пригоди Алі-Баби і 40 розбійників».
03.25 Худ.фільм «Закохане серце».
04.50 Худ.фільм «О, Господи!».

ГРТ
07.00 Новини.
07.15 Серіал «Вавилонська вежа».
09.00 Новини (з субтитрами).
09.15 Служу Росії!
09.40 Слідство веде Колобков.
10.00 VRS-камера.
10.30 Дог-шоу.
11.10 Шукачі. Ноїв ковчег.
11.35 Розумниці і розумники.
12.00 Непутні нотатки з Д. Криловим.
12.20 Доки всі вдома.
13.00 Новини (з субтитрами).
13.10 У світі тварин.
13.55 Хто хоче стати мільйонером?
14.50 Клуб мандрівників.
15.30 Великі батьки. А. Туполєв.
16.00 Худ. фільм «Гладіатор за наймом».
17.25 «Єралаш».
17.50 КВН-2003. Вища ліга.
20.00 Часи.
21.20 Останній герой-3.
22.20 Зустріч з Геннадієм Хазановим.
23.20 Худ. фільм «У тісному контакті».
01.05 Серіал «Вавилонська вежа».
02.45 Непутні нотатки з Д. Криловим.
03.00 Худ. фільм «Гладіатор за наймом».
04.25 Останній герой-3.
05.15 Худ. фільм «У тісному контакті».

РТР
05.00 Мультфільми «Бобри йдуть по сліду», «Гноми і гірський король».
05.20 Худ.фільм «Осінній подарунок фей».
06.35 «Джуманджи». Мультсеріал.
07.20 Російське лото.
08.05 ТБ «Бінго-шоу».
08.35 Вісті — Москва.
09.15 Ранкова розмова з Д. Кисельовим.
09.45 Містечко.
10.20 Худ.фільм «Канікули у Вегасі».
12.10 Парламентський час.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Навколо світу.
14.15 Фігурне катання. Чемпіонат світу. Жінки. Довільна програма.
15.40 Світ на грані.
16.15 Кімната сміху.
17.10 Худ.фільм «Таксі».
18.50 У «Містечку».
20.10 Спеціальний кореспондент.
20.35 Худ.фільм «Сфера».
23.15 Фігурне катання. Чемпіонат світу. Показові виступи.
01.15 Містечко.
01.40 Серіал «Сім днів».
02.25 Худ. фільм «Канікули у Вегасі».
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс» російською мовою.

НТБ
05.00 Серіал «Блакитне дерево».
06.35 Полундра!
07.00, 09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сьогодні.
07.05 Фільм-казка «Золотий ключик».
08.25 Куля удачі.
09.05 Серіал «Кохання вдівця». 1 серія.
10.05 Рослинне життя.
10.35 Ви будете сміятися!
11.05 Вплив.
12.05 Худ. фільм «Тривожна неділя».
13.45 Смачні історії.
14.05 Своя гра.
15.15 Екстремальний контакт. Американський алігатор.
15.45, 16.05 Принцип доміно.
17.05 Національна безпека. Останній віраж автопрому.
18.00 «Сьогодні» з К. Поздняковим.
18.35 Серіал «Сищики».
19.40 Худ. фільм «Без поступок»
21.40 Худ. фільм «Смерть негідника»
00.10 Серіал «Клан Сопрано».
01.10 Журнал Ліги чемпіонів.
01.35 Ніч.

у **МОРІ** інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — **КАШАЛОТ**

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ТИЖДЕНЬ 24 – 30 БЕРЕЗНЯ

«Чикаго» — це не завжди Америка

ПРЕМ'ЄРА

Здавалося б, після музичних фільмів «Кабаре» та «Весь цей джаз» Боба Фосса створити наступний — вельми проблематично. Але, як з'ясувалося, і це можливо.

Мюзикл «Чикаго», прем'єра якого відбулася минулими вихідними у багатьох центральних кінотеатрах Києва, не залишився непоміченим.

Маючи досвід режисера і хореографа постановок на Бродвеї, Роб Маршал не став вигадувати велосипед — взяв краще, що було до нього — тему (подія 1924 року, що набула великого розголосу, коли двох дівчат-убивць було виправдано в суді завдяки зусиллям захисту та преси), музику і танці, які гармонійно вписалися у стиль 20-х років і сухого закону Америки, найвідоміших акторів Рені Зеллвегер, Кетрін Зету-Джонс та Річарда Гіра і перетворив сенсаційні викриття та судові процедури на яскраве музичне шоу.

У кіноверсії мюзиклу «Чикаго» танці та музику органічно вплетено в сюжет фільму — як, наприклад, поява тюремної наглядачки або пісенний монолог приниженого і зневаженого чоловіка. А майстерний виступ адвоката в суді, роль якого грає Річард Гір, несамовито і пристрасно відбиваючи чечітку на величезній порожній сцені, можна сміливо вважати центральним моментом усього фільму.

У мюзиклі «Чикаго» Роба Маршала є все, щоб привабити глядача: смілива фантазія і чуттєві пісні, актуальна тематика й улюблені зірки в головних ролях.

Якщо не сказати «але»... Враження від фільму дещо пригнічує російська версія мюзиклу. І всі пісні, озвучені російською мовою, не дають цілковитого відчуття смаку джину, запаху корупції Америки і... всього цього джазу! А він звучить протягом усього фільму в усій своїй неперевершеності.

Кадр з фільму

Лариса СЕВЕРЕНЧУК.

АНОНСИ

Залізничний романс

Інтер, середа, 21.30

Ольга Будіна

Новорічна мелодрама. Невинна на перший погляд авантюра, на яку добродушний і сором'язливий московський хлопець Олексій іде заради коханої дівчини Віри, призводить до несподіваних наслідків. Вибравши вельми оригінальний спосіб для першого побачення, він водночас втрачає і домівку, і роботу, і можливість бути поруч з коханою. Заночувавши в причіпному вагоні, що стояв на запасній колії, Олексій прокидається в потязі, який мчить неосяжними теренами Росії. Так розпочинається його таємнича подорож назустріч долі, що триватиме 10 років — до новорічної ночі 2003-го.

Реж. І. Соловов. У ролях: О. Будіна, Є. Бероєв, Л. Куравльов, Н. Гребешкова, О. Миронова.

Єгор Бероєв

Графиня з Гонконгу

ICTV, п'ятниця, 10.45

Комедія. Внаслідок двох світових воєн Гонконг переповнений емігрантами. Наташа Александрова, молода графиня з Росії (у виконанні чарівної Софі Лорен) змушена заробляти собі на хліб сумлінним ремеслом танцівниці. Несподівано доля надає їй шанс в особі сина нафтового магната, американського дипломата Огдена Меарса...

Реж. Чарлі Чаплін. У ролях: Марлон Брандо, Софі Лорен, Чарлі Чаплін.

Горянин

ICTV, неділя, 19.05

Фантастика. Сучасний Нью-Йорк перебуває в шоку від загадкових трупів з відсіченими головами, а головним героєм цих подій стає Коннор Маклауд — легендарний безсмертний воїн. Він — шотландець, якого 1536 року було вбито в битві, але який містичним чином воскрес. Рідний клан вигнав його, і вчителем Маклауда став іспанський дворянин Раміре́с. Від нього Маклауд довідався, що вони належать до безсмертної касти воїнів, яких можна позбавити життя, лише обезглавивши мечем...

Реж. Рассел Малкехі. У ролях: Крістофер Ламберт, Роксанна Харт, Шон Коннері.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі Ейнштейни».
10.15 Служба розшуку дітей.
10.25 Абетка безпеки.
10.30 Мультсеріал «Бельфегор».
11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 У дні шкільних канікул. «Мелодії старого замку».
11.40 Прем'єра «Театральні силуети». Олег Комаров. «Чарівник сцени Віктор Халатов».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Синдикат-2». Заключна серія.
13.30 Мультфільм «Чудовий Гоша».
13.40 Закон є закон.
14.40 Надзвичайна ситуація.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.35 Мультсеріал «Бельфегор».
16.10 Парламент.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Медичний центр «Довіра».
17.20 Крихітка.
17.40 Конкурент.
18.00 Інформаційно-аналітична програма «Україна: день за днем».
18.50 Історія однієї картини.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Вікно в Америку.
19.30 Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Серіал «Батько мимоволі».
20.50 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Наш футбол.
22.40 Еготера.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Худ. фільм «Людина з групи «Альфа». 1 серія.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 У дні шкільних канікул. Мультфільм «Пригоди Незнайка та його друзів». 1 та 2 серії.
10.40 Цей день в історії.
10.45 Від сузір'я до сузір'я.
11.10 У світі хороших новин.
11.30 «Хай святиться ім'я твоє». В. Крищенко.
12.50 Інформотерапія.
13.05 Штрихи до портрета. «Я — Григоров».
13.40 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 19.30, 21.45, 23.05 ТСН.
07.30 Серіал «Ідеальна пара».
09.00 Прихована камера.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
16.00 Останній герой-3.
17.10 Серіал «Обережно, модерн».
17.40 Аншлаг.
18.35 Прихована камера.
19.30, 21.45 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «NEXT — наступний-2».
21.05 Серіал «Марш Турецького-3».
22.15 Спецпроект В. Войтенка та Ю. Макарова «Оскар-75». «За лаштунками».
23.05 ТСН.
23.25 Урочиста церемонія вручення найвищої нагороди у кінематографічному світі — «Оскар».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

14.00 ВВС. «Жива природа», «Блакитна планета».
15.00, 17.00, 18.00 Новини.
15.10 Серіал «Таємний знак».
16.10 Худ. фільм «24 години».
18.05 Чекай мене.
19.15 Програма К.Стогнія «Кримінал».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Леді мер».
21.30 Серіал «Російський транзит».
22.40 Екстрим-шоу «Команда «Еквітес».
23.40 «Подробиці». Підсумки дня.
00.05 Серіал «Таємний знак».

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.50 Серіал «Династія».
06.35 Служба розшуку дітей.
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 300 сек/год.
08.15 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Сімдесят дві години».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Кара небесна».
14.50 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
15.25 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.50 Мультсеріал «Джинджер».
16.15 Серіал «Клеопатра 2525».
16.45 Серіал «Джек-шибайголова».
17.15 Серіал «Чудернацька наука».
17.45 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Критична маса».
21.00 Серіал «Комедійний квартет».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.15 Худ. фільм «Останній підозрюваний».
00.10 Штрафний удар.
00.50 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу». Мовлення на Київ і область
01.45 Худ. фільм «Хлопець за викликом».
03.50 Худ. фільм «Юркові світанки». 1 серія.

СТБ

07.05 Ран ОК.
07.25 Серіал «Театральна академія».
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Ви практично здорові.
09.00 Ран ОК.
09.30 Імпреза.
10.00 На перший погляд.
10.25 «Вікна» у світ.
10.55 Худ.фільм «Сплачую наперед!».
13.00 Серіал «Справжні жінки».
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.30 Серіал «FM та компанія».
17.00 Серіал «Театральна академія».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Худ.фільм «Перехоплювач».
21.20 «Вікна». Бізнес.
21.40 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.
22.50 Lottocalcio.
23.00 Ні пуху ні пера.
23.20 Автостиль.
23.40 «Вікна». Опівночі.
00.00 Прогноз погоди.
00.05 Серіал «Поліцейські».
01.40 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

14.00 Репортер.
14.15 Худ.фільм «Індіана Джонс. Останній хрестовий похід».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
16.50 Мультсеріал «Сейлормун».
17.10 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів-2».
18.00 Серіал «Мотозагін поліції».
19.00 Репортер.
19.30 Серіал «Комісар Рекс-3».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Право на постріл».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Худ.фільм «Завдання: Берлін».
01.25 Служба розшуку дітей.
01.35 Спецрепортер.
02.05 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів».

ГРТ

07.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Телеканал «Доброго ранку».
09.10 Серіал «Салон краси».
10.10 Смак.
10.30 Подорожі натураліста.
11.00 Новини (з субтитрами).
11.15 Велике прання.
12.10 Що? Де? Коли?
13.25 Док. детектив «Фатальний тост». Справа 2001 року.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.15 Худ. фільм «President і його жінка».
16.00 Жарт за жартом.
17.00 Новини.
17.30 Зірки великим планом. І.Ліепа.
18.05 Велике прання.
19.00 Чекай мене.
20.00 Час.
20.40 Серіал «Квиток до Риги».
21.40 Хто хоче стати мільйонером?
22.45 Нові чудеса світу. «Райський сад».
23.15 Теорія неймовірності. «Головна таємниця життя».
23.45 Нічний «Час».
00.05 Серіал «Салон краси».
01.00 Новини.
01.10 Док. фільм «Вадим Козін. Прощальний романс».
01.45 Худ. фільм «President і його жінка».
03.30 Жарт за жартом.
04.25 Що? Де? Коли?
05.35 Велике прання.
06.30 Телеканал «Доброго ранку».

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Худ.фільм «Між янгелом і бісом».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Коротке замикання. Шоу.
11.20 У «Містечку».
11.30 Вісті тижня.
12.30 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.10 Серіал «Троє проти усіх-2».
15.15 Чесний детектив.
15.45 Експертиза.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малята!
19.55 Серіал «Провінціали».
21.00 Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
22.30 Вісті — спорт.
22.40 Худ. фільм «Таємниця борту 25-16».
00.20 «Футбол Росії». Спортивна програма.
00.45 Худ. фільм «Шугар Хілл».
02.35 Спеціальний кореспондент.
03.00 Кімната сміху.
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс» російською мовою.

НТБ

05.00 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Сищики».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Екстремальний контакт. Акули.
09.50 Смачні історії.
10.00 Сьогодні.
10.05 Рослинне життя.
10.35 Ви будете сміятися!
11.05 Худ. фільм «Перша кров».
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
13.35 Серіал «Вона написала убивство».
14.30 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «Гангстерські війни». «Втеча із «Хрестів».
17.15 Увага, розшук!
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.40 Серіал «Таємниці слідства-2».
19.45 Серіал «Бандитський Петербург». «Крах Антибіотика».
21.00 Країна і світ.
21.40 Серіал «Секс у великому місті».
22.20 Серіал «Таємниці слідства-2».
23.20 Гордон.

Мал. Михайла САЧКА.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15 Зірки, на сцену!
09.45 Дитяча лінія.
10.10 Прем'єра циклу «Автопілот».
10.35 Мультфільм «Пригоди Домовичка».
10.55 Від сузір'я до сузір'я.
11.15 Хто в домі хазяїн?
11.35 Характер.
12.00 Панорама.
12.20 Антракт з А.Солов'яненком.
12.45 Край.
13.10 Реліквії та храми України.
13.15 Футбол. Ліга чемпіонів. Тижневий огляд.
14.15 Для тих, хто вдома.
14.30 «За життя». Концерт Белли Бондаревської. Частина 1.
15.00 Новини.
15.20 Не все так погано.
15.50 Милосердя.
16.15 Новини Європи.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Крихітка.
17.35 Естафета.
17.50 «Автографи» Ю.Вересоцького.
18.20 Карусель.
18.45 Пані, панночка, панянка.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.15 Худ. фільм «Фіктивний шлюб».
20.45 Вечірня казка.
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.45 Авторський проект Оксани Марченко «Імена».
22.30 У світі хороших новин.
22.50 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Асоціація професійних видів єдиноборств представляє.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Прописи.
10.30 Пенсійна реформа.
11.05 Естрадна прем'єр-ліга.
12.15 Рік культури в Україні. Концертна програма «Мені ще тільки — 50». В. Смотритель. Частина 2.
12.50 Надзвичайна ситуація.
13.10 Людина і закон.
13.40 За великим рахунком.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Чорно-біле.
08.00 Медовий місяць.
09.00 Музично-розважальна програма «Ранок з Ф. Кирковим».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Чорний плащ».
14.30 Дісней. Мультфільм «Русалонька».
15.00 Побачення всліпу.
16.00 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Порожні голови».
17.00, 19.30 ТСН.
17.45 КВН. Українська ліга.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Останній герой-3.
21.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Підняти перископ».
23.10 Кінопристрасті. Худ.фільм «Гвендолін».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.05 Серіал «Кодове ім'я «Вічність».
06.55 Худ.фільм «Жива небіжчиця».
08.30 Камера сміху.
09.00 Поле чудес.
10.00 Бадьорого ранку!
10.40 Смачно з Борисом Бурдою.
11.20 Хто крайній?
11.50 Мультфеєрверк.
12.20 Перехрестя кохання.
13.20 Худ. фільм «Десяте королівство».
14.15 Справжній детектив. «Таємниця Пересвіту».
15.50 Пісня року. Весна.
17.25 Серіал «Коломбо».
19.10 Джентльмен-шоу.
19.50 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи-2004. Національна збірна України — національна збірна Іспанії. У перерві — «Подробиці».
21.50 Сміхопанорама.
22.25 Що? Де? Коли?
23.55 Худ. фільм «Вогнище марнославства».
23.20 Худ. фільм «Вібрації».
05.10 Великі романи ХХ ст.

ICTV

05.20 Худ. фільм «Закоханий Тома».
07.00 Перехрестя.
07.35 Телевізійний центр моди.
08.05 Мультсеріал «Тіммі і чарівники».
08.30 Худ. фільм «Пурпурова маска».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.00 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
10.35 Худ. фільм «Афера-2».
12.25 Ковток історії.
12.45 Факти. День.
13.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
13.30 Серіал «Мисливиці».
14.25 Худ. фільм «План «Б».
16.10 Серіал «Сімдесят дві години».
17.05 Галопом по Європах.
17.45 Серіал «Псі-фактор».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Брехун, брехун».
20.50 Ви будете сміятись.
21.05 Худ. фільм «Кохати по-російськи-2».
23.00 Сторінками тележурналу «Плейбой».
23.30 Серіал «Романтична пристрасть». «Вікна серця».
01.10 Худ. фільм «Виконувач бажань-2». Мовлення на Київ і область
02.45 Худ. фільм «Привид опери».
04.20 Серіал «Псі-фактор».

СТБ

07.05 Ран ОК.
08.30 Моськи-шоу.
09.00 Імпреза.
09.30 Домовий.
09.45 Кава з молоком.
10.00 Ви практично здорові.
10.25 Док.серіал «Світ дикої природи».
10.55 Худ.фільм «Харлей Девідсон та ковбой Мальборо».
12.55 Маски-шоу.
13.20 Живе кіно.
13.40 Експансія.
14.00 Рейс.
14.20 Цілком таємно.
15.20 «Екстремальні ситуації» з М. Фоменком.
16.15 «Вікна». Спорт.
16.50 Серіал «Суто англійські вбивства». «Сад смерті».
19.00 «Вікна». Новини.
19.20 Худ.фільм «Таксі».
21.10 Худ.фільм «У серпні 44-го...».
23.35 Худ.фільм «Привиди Бангкока».

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Телепузики.
08.25 Мультфільм «Весела карусель».
08.30 Серіал «Кліщ Тик».
09.00 Мультсеріал «Мишеня Лапич».
09.30 Серіал «Біттлборгі».
10.00 Посміхніться, Вас знімають!
11.10 Світ індійського кіно.
12.50 Запитайте у лікаря.
13.25 Худ.фільм «Російський бізнес».
14.40 Худ.фільм «Око хижака».
16.15 Худ.фільм «Страх над містом».
18.30 Репортер.
18.45 Погода.
19.00 Худ.фільм «Кожної тварі по парі».
20.30 Худ.фільм «Містер Крутий».
22.15 Худ.фільм «Повернення на перехрестя двох місяців».
00.00 Худ.фільм «Місто близнюків».
01.45 За гроші!
02.10 Світ індійського кіно.
03.40 Худ.фільм «Повернення на перехрестя двох місяців».
05.10 Худ.фільм «Містер Крутий».
06.30 Худ.фільм «Російський бізнес».

ГРТ

07.00 Новини.
07.15 Серіал «Вавилонська вежа».
09.00 Новини (з субтитрами).
09.15 Грай, гармонь улюблена!
09.50 Здоров'я.
10.35 Смак.
10.55 Поле чудес.
11.55 Подорожі натураліста.
12.25 Сміхопанорама.
13.00 Новини (з субтитрами).
13.10 Повернення додому. Лариса Доліна. Одеса.
13.55 Худ. фільм «Розклад на післязавтра».
15.35 Людина і закон.
16.20 Срібна куля.
17.00 Новини.
17.15 Смішні люди.
19.00 Хто хоче стати мільйонером?
20.00 Час.
20.30 Футбол. Відбірковий матч Чемпіонату Європи. Збірна Албанії — Збірна Росії.
22.20 Що? Де? Коли?
23.40 Худ. фільм «Голлівудський фінал».
01.35 Повернення додому. Лариса Доліна. Одеса.
02.10 Серіал «Вавилонська вежа».
03.55 Худ. фільм «Розклад на післязавтра».
05.25 Смішні люди.

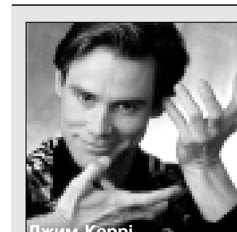
РТР

05.00 Мультфільми «Повернення блудного папуги», «Сто ґудзиків».
05.25 Худ.фільм «Дорослі діти».
06.35 Кіноісторії Г.Скороходова.
06.45 «Джуманджи». Мультсеріал.
07.05 Студія «Здоров'я».
07.40 Золотий ключ.
08.00 «Збірна Росії». Спортивна програма.
08.25 Військова програма.
08.45 Ранкова пошта.
09.20 «Сто до одного». Телегра.
10.15 Сам собі режисер.
11.15 У пошуках пригод.
12.10 Клуб сенаторів.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Худ.фільм «Охоронець».
15.00 Фігурне катання. Чемпіонат світу. Довільний танець.
17.00 Моя сім'я.
18.00 Аншлаг.
19.25 Дзеркало.
19.50 Чесний детектив.
20.15 Худ.фільм «Меверік».
22.45 Худ.фільм «Сім».
01.20 Фігурне катання. Чемпіонат світу. Довільний танець.
03.10 Серіал «Клоун».
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс» російською мовою.

НТБ

05.00 Серіал «Блакитне дерево».
05.50 Серіал «Джеймс Бонд — агент 007».
07.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00 Сьогодні.
07.55 Без рецепта.
08.25 Подорожі натураліста.
09.05 Кулінарний поєдинок.
10.05 Квартирне питання.
11.05 Професія — репортер.
11.25 Служба порятунку.
12.05 Худ. фільм «Мільйон років до нашої ери».
13.50 Смачні історії.
14.05 Своя гра.
15.20 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
16.05 Худ. фільм «Чудовисько».
18.00 «Сьогодні» з К. Поздняковим.
18.35 Серіал «Сищики».
19.45 Худ. фільм «Вогненний вихор».
22.15 Супербокс. Девід Туа проти Дана Ніколсона.
22.55 Худ. фільм «Джія».
01.05 Худ. фільм «Сплачую наперед!».

АНОНС

Джим Керрі

Брехун, брехун

ICTV, 19.05

Комедія. Флетчер Рід — блискучий адвокат і невиправний брехун. Його син Макс у день народження загадує бажання: «Хочу, щоб татусь перестав брехати». Бажання здійснюється, і несподівано для Ріда, язик, що завжди був його робочим інструментом, перетворюється на його головного ворога...

Реж. Том Шедьяк. У ролях: Джим Керрі, Мойра Тірні і Джастін Купер.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Служба розшуку дітей.
09.50 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.30 Мультсеріал «Бельфегор».
11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 «Фуете «Артеку». Частина 2.
11.30 Штрихи до портрета.
11.40 Немеркнучі зірки. «Богдан Ступка. Король Лір».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Мультфільм «Коза пана Сегана».
13.25 Відеофільм «Корпоративна ідеологія».
13.45 Служба розшуку дітей.
13.55 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.35 Мультсеріал «Бельфегор».
16.25 Надвечір'я.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.10 Домашній доктор.
17.40 Приймальня столичної влади.
18.10 Шлях до успіху.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Фаза.
19.25 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Серіал «Батько мимоволі».
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Бути жінкою.
22.20 Парламентський вісник.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.20 Служба розшуку дітей.
01.30 Худ. фільм «Три жінки».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Подорож у дитинство.
10.25 Цей день в історії.
10.35 У дні шкільних канікул. Мультфільм «Пригоди Незнайка та його друзів». 9 серія.
10.55 Освітянські новини.
11.10 Хто в домі хазяїн?
11.40 Рік культури в Україні. Концертна програма «Мені ще тільки — 50». В. Смотритель. Частина 1.
12.20 Мультфільм на замовлення.
13.00 Право.
13.35 Абетка безпеки.
13.40 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.00, 19.30, 22.20, 00.25 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Марш Турецького-3».
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
16.00 Серіал «Всі жінки — відьми».
16.55 Серіал «Обережно, модерн».
17.30 Серіал «NEXT — наступний-2».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Менти-4».
21.15 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Шлях зброї».
23.30 Чорно-біле.
00.25 ТСН.
00.45 «Аргумент кіно» представляє. Худ.фільм «Россіні».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новини.
06.05 Караоке на майдані.
06.30 Академія сміху.
07.10 KBH. 40 років жартуючи.
08.20 Худ. фільм «Залізничний романс».
09.25 Серіал «Вона написала убивство».
10.10 Інтелект-шоу LG-Еврика.
11.05 Серіал «Злодійка-2».
12.15 Серіал «Есмеральда».
13.05 Чекай мене.
14.05 Мультсеанс.
14.35 Серіал «Мисливець за старовиною».
15.35 Все для тебе.
16.05 Серіал «Леді мер».
17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Серіал «Злодійка-2».
18.20 Моя сім'я.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Поле чудес.
21.40 Містечко.
22.15 Худ.фільм «Жива небіжчиця».
00.00 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи-2004. Молодіжна збірна України — молодіжна збірна Іспанії.
01.40 Серіал «Страж».
02.40 Королівські секрети.
03.05 Худ.фільм «Знаки Зодіаку».
05.15 Велике прання.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
05.50 Серіал «Династія».
06.35 Служба розшуку дітей.
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 300 сек/год.
08.15 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.50 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Худ. фільм «Графиня з Гонконгу».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Монах-2. Повернення в Шаолінь».
14.40 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
15.25 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.50 Мультсеріал «Джинджер».
16.15 Серіал «Клеопатра 2525».
17.15 Серіал «Чудернацька наука».
17.45 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «План «Б».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Погода.
22.15 Худ. фільм «Взяти живим або мертвим».
00.20 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.55 Худ. фільм «Закоханий Тома».

Мовлення на Київ і область
02.35 Серіал «Романтична пристрасть». «Вікна серця».
04.35 Серіал «Псі-фактор».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
07.25 Серіал «Театральна академія».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.30 Серіал «FM та компанія».
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Ран ОК.
09.40 Серіал «Поліцейські».
11.05 Худ.фільм «Підводна пастка».
13.00 Мультсеріал «Знедолені». 4 серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.00 Цілком таємно.
17.00 Серіал «Театральна академія».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Час «К».
20.05 Худ.фільм «Убити Ліцедія».
21.40 Худ.фільм «Харлей Девідсон та ковбой Мальборо».
23.45 Прогноз погоди.
23.50 «Вікна». Опівночі.
00.10 «Екстремальні ситуації» з М. Фоменком.
01.00 Худ.фільм «Директорія смерті».
01.45 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15, 08.40 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.05 Серіал «Мотозагін поліції».
09.55 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Пора вбити чоловіка».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
14.55 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
15.40 Мультсеріал «Пучині».
16.00 Мультсеріал «Ракети».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
16.45 Мультсеріал «Сейлормун».
17.10 Серіал «Баффі — знищувачка вампірів-2».
18.00 Серіал «Мотозагін поліції».
19.00 Репортер.
19.30 Богатирські ігри.
20.30 Худ.фільм «Зрадництво».
22.15 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
00.10 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
00.55 Служба розшуку дітей.
01.00 Зона ночі.
01.05 Худ.фільм «Усього-то справ».
02.45 Зона ночі.
02.50 Серіал «Баффі — знищувачка вампірів-2».
03.40 Зона ночі.
04.25 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
04.55 Серіал «Мотозагін поліції».
05.45 Зона ночі.
05.50 Мультфільм.
06.15 Худ.фільм «Сім воронів».
07.35 Мультсеріал «Сейлормун».

ГРТ
07.00 Новини.
07.05 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Телеканал «Доброго ранку».
09.25 Дог-шоу.
10.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00 Новини (з субтитрами).
11.15 Велике прання.
12.10 VRS-камера.
12.40 «Єралаш».
13.00 Останній герой-3.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.15 Худ. фільм «Устриці з Лозанни».
15.40 «Єралаш».
16.00 Серіал «Квиток до Риги».
17.00 Новини.
17.30 Доки всі вдома.
18.05 Велике прання.
19.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Поле чудес.
21.40 Знай наших!
22.20 Худ. фільм «Без вади».
00.15 Худ. фільм «Устриці з Лозанни».
01.35 Док.детектив «Приходьте мене убивати». Справа 2002 року.
02.00 Худ. фільм «Твій син».
03.30 Останній герой-3.
04.20 «Це мій світ». Концерт К.Орбакайте.
06.10 Велике прання.

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Провінціали».
08.45Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
09.45 Вісті . Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.
10.20 У пошуках пригод.
11.20 Серіал «Човен любові».
12.15 Експертиза.
12.30 Мусульмани.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Моя сім'я.
14.15 Кімната сміху.
15.15 Агентство самотніх сердець.
15.45 Експертиза.
16.20 Художня гімнастика. Гран-прі «Москва-2003».
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Аншлаг.
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малята!
19.55 Клуб «Театр+ТВ».
22.10 Худ.фільм «На лінії вогню».
00.45 Фігурне катання. Чемпіонат світу. Жінки. Коротка програма.
02.25 Дорожній патруль.
02.35 Серіал «Твін Пікс».
03.25 Агентство самотніх сердець.
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс» російською мовою.

НТБ
05.00 Ранок на НТБ.
08.00 Серіал «Швидка допомога-8».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Док.серіал «Злочин і покарання».
10.00 Сьогодні.
10.05 Національна безпека. «Мертві душі». Розслідування НТБ.
11.05 Серіал «Вічний поклик».
12.30 Професія — репортер.
12.50 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Без рецепта.
13.35 Серіал «Вона написала убивство».
14.35 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург».
17.15 Команда.ru.
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.35 Свобода слова.
19.55 Худ. фільм «Корабель «Місячний гонщик».
22.20 Усе відразу!
22.55 Худ. фільм «Тінь вампіра».
00.35 Ніч.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Бельфегор».
11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 «Роздуми біля афіші». Культурно-мистецький тижневик.
11.40 Лунала пісня.
11.50 Як створити чай.
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Худ. фільм для дітей «Якщо вірити Лопотухіну». 1 серія.
13.35 Мультфільм «Чудовий Гоша».
13.45 Абетка безпеки.
13.55 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.35 Серіал «Бельфегор».
16.35 Резонанс.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.10 Медичний центр «Довіра».
17.15 Хіт-базар.
17.30 Світ авіації і туризму.
18.00 Театральний Київ.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Казна держави.
19.30 Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Серіал «Батько мимоволі».
20.50 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Ток-ринг.
22.25 Рік Російської Федерації в Україні. «Я встретил Вас…». Російський романс.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.25 Худ. фільм «Людина з групи «Альфа». 2 серія «Самогубець».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.05 «Весняна рапсодія». Частина 1.
10.35 Цей день в історії.
10.40 У дні шкільних канікул. Мультфільм «Пригоди Незнайка та його друзів». 3 та 4 серії.
11.25 Дитяча лінія.
11.45 Телеверсія «Співуча «Дарничанка». «Пісні козацької слави». Частина 1.
12.20 Духовний вісник.
12.40 Крок до зірок.
13.15 Перехрестя.
13.40 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.00, 19.30, 21.45, 00.25 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
16.00 Серіал «Всі жінки — відьми».
17.00 Серіал «Обережно, модерн».
17.30 Серіал «NEXT — наступний-2».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «NEXT — наступний-2». 2 серія.
21.05 Серіал «Марш Турецького-3».
22.10 Подвійний доказ. «Скільки коштує влада?».
23.15 Серіал «Клан Сопрано». 1 серія.
00.25 ТСН.
00.45 Служба розшуку дітей.
00.50 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 16.00, 18.00 Новини.
06.05 Хто крайній.
06.30 Мелорама.
07.10 Справжній детектив. «Жінка кольору танго».
08.20 Народна платформа.
08.25 Серіал «Російський транзит».
09.35 Серіал «Вона написала убивство».
10.30 Сім'я від А до Я.
11.05 Уроки гарної поведінки.
11.20 Уїк-енд.
12.15 Серіал «Есмеральда».
13.00 Планета тварин.
13.50 Мультсеанс.
14.15 Серіал «Мисливець за старовиною».
15.10 Серіал «Таємний знак».
16.05 Серіал «Леді мер».
17.00 Дійові особи.
17.15 Серіал «Ізабелла».
18.05 Серіал «Злодійка-2».
19.00 Афера.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Леді мер».
21.30 Серіал «Російський транзит».
22.40 На лінії вогню. «Курдистан-2».
23.15 «Подробиці». Підсумки дня.
23.40 Серіал «Страж».
00.30 Серіал «Одного разу і знову».
01.25 Серіал «Таємний знак».
02.20 Серіал «Зловісні небеса».
03.05 Великі романи XX ст.
03.30 Серіал «Капітан».
05.00 Велике прання.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 300 сек/год.
08.15 Серіал «Комедійний квартет».
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.55 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Критична маса».
14.45 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
15.25 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.50 Мультсеріал «Джинджер».
16.15 Серіал «Клеопатра 2525».
16.45 Серіал «Джек-шибайголова».
17.15 Серіал «Чудернацька наука».
17.45 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Формула знищення».
21.00 Кримінальні історії.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Погода.
22.15 Худ. фільм «Хлопець за викликом».
00.10 Серіал «Квантовий стрибок».
01.05 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу»

Мовлення на Київ і область
01.55 Худ. фільм «Легенда про мумію».
04.00 Худ. фільм «Юркові світанки». 2 серія.

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
07.20 Прогноз погоди.
07.25 Серіал «Театральна академія».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.30 Серіал «FM та компанія».
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Ран ОК.
09.40 Серіал «Поліцейські».
11.25 Живе кіно.
11.45 Експансія.
12.05 Зворотний бік медалі.
12.35 Час «К».
13.00 Мультсеріал «Знедолені». 1 серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.30 Серіал «FM та компанія».
17.00 Серіал «Театральна академія».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Худ.фільм «Операція загону «Дельта».
21.20 «Вікна». Бізнес.
21.40 Худ.фільм «Вулиця насолоди».
23.30 «Вікна». Опівночі.
23.50 Прогноз погоди.
23.55 Серіал «Поліцейські».
01.20 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15, 08.40 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.05 Серіал «Мотозагін поліції».
09.55 Принцип доміно.
11.25 Худ.фільм «Право на постріл».
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.05 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
14.55 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
15.15 Мультсеріал «Пучині».
15.40 Мультсеріал «Дещо про Мімі».
16.00 Мультсеріал «Ракети».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
16.50 Мультсеріал «Сейлормун».
17.10 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів-2».
18.00 Серіал «Мотозагін поліції».
19.00 Репортер.
19.30 Серіал «Комісар Рекс-3».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Пляжний президент».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.45 Худ.фільм «Витвір Пітера Бенчлі». 1 серія.
01.30 Зона ночі.
01.50 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів-2».
02.40 Зона ночі.
02.45 Принцип доміно.
03.45 Зона ночі.
03.50 Худ.фільм «Витвір Пітера Бенчлі». 1 серія.
05.15 Зона ночі.
05.20 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
06.00 Мультсеріал «Сейлормун».

ГРТ
07.00 Новини.
07.05 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Телеканал «Доброго ранку».
09.10 Серіал «Салон краси».
10.10 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00 Новини (з субтитрами).
11.15 Велике прання.
12.15 Хто хоче стати мільйонером?
13.10 Чекай мене.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.15 Худ. фільм «Російський бізнес».
15.40 «Єралаш».
16.00 Серіал «Квиток до Риги».
17.00 Новини.
17.30 «Кумири». Тетяна Лаврова.
18.10 Велике прання.
19.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.40 Серіал «Квиток до Риги».
21.40 «Основний інстинкт». Шоу С.Сорокіної.
22.45 «Таємниці століття». Секрети королівської родини. Смерть принцеси Діани.
23.30 Нічний «Час».
23.55 Серіал «Салон краси».
00.45, 01.10 Апологія.
01.40 Худ. фільм «Російський бізнес».
03.05 «Опера № 1». Концерт Вітаса.
04.05 Жарт за жартом.
04.40 Генії і злодії.
05.05 Російський екстрим.
05.35 Велике прання.
06.30 Телеканал «Доброго ранку».

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Провінціали».
08.45 Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 «Коротке замикання». Шоу.
11.20 Серіал «Човен любові».
12.15 Експертиза.
12.30 Колосальне господарство.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.10 Серіал «Троє проти всіх-2».
15.15 Агентство самотніх сердець.
15.45 Експертиза.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На дорбраніч, малята!
19.55 Серіал «Провінціали».
21.00 Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
22.30 Вісті — спорт.
22.40 Худ.фільм «Легенда Баггера Ванса».
00.35 Фігурне катання. Чемпіонат світу. Обов'язковий танець.
01.55 Дорожній патруль.
02.10 Серіал «Твін Пікс».
03.00 Агентство самотніх сердець.
03.25 Музика на каналі.
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс» російською мовою.

НТБ
05.00 Ранок на НТБ.
08.00 Серіал «Швидка допомога-8».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Команда.ru.
10.00 Сьогодні.
10.05 Кулінарний поєдинок.
11.05 Серіал «Вічний поклик».
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Подорожі натураліста.
13.35 Серіал «Вона написала убивство».
14.30 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург».
17.20 Док.серіал «Злочин і покарання».
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.40 Серіал «Таємниці слідства-2».
19.45 Серіал «Бандитський Петербург». «Крах Антибіотика».
21.00 Країна і світ.
21.40 Серіал «Секс у великому місті».
22.20 Серіал «Таємниці слідства-2».
23.20 Гордон.
00.20 Серіал «Доктор».
01.05 Ніч.

СЕРЕДА, 26 березня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.15 Служба розшуку дітей.
10.25 Мультсеріал «Бельфегор».
11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 У дні шкільних канікул. «Наша земля — Україна».
11.30 Ретро-альбом. Шкільні картинки.
11.40 Немеркнучі зірки. Док. фільм «Богдан Ступка. Тев'є».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Абетка безпеки.
12.30 Худ. фільм «Якщо вірити Лопотухіну». 2 серія.
13.35 Мультфільм «Чудовий Гоша».
13.45 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.35 Мультсеріал «Бельфегор».
16.25 Крок до зірок.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.10 Шлягер представляє.
17.30 На своїй землі.
17.50 Люди і долі.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Експосвіт.
19.25 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Серіал «Батько мимоволі».
20.45 Вечірня казка.
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Завтра — Міжнародний день театру. «Дім, який побудував театр».
22.20 Україна — Європа. Калейдоскоп UK.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.25 До Міжнародного дня театру. Вистава «Маленькі комедії великого дому». 1 серія.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.05 «Весняна рапсодія». Частина 2.
10.35 Цей день в історії.
10.40 У дні шкільних канікул. Мультфільм «Пригоди Незнайка та його друзів». 5 та 6 серії.
11.25 Телеверсія «Співуча «Дарничанка». «Солісти». Частина 2.
11.55 Казна держави.
12.20 Сільський час.
13.05 Служба розшуку дітей.
13.15 Ситуація.
13.25 Телефортуна.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.00, 19.30, 21.45, 00.25 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Марш Турецького-3».
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
16.00 Серіал «Всі жінки — відьми».
17.00 Серіал «Обережно, модерн».
17.30 Серіал «NEXT — наступний-2».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «NEXT — наступний-2». 3 серія.
21.15 Серіал «Марш Турецького-3».
22.20 Без Табу з О. Герасим'юк.
22.55 Кримінальна країна. «Полювання на слонів». 1 частина.
23.30 Серіал «Клан Сопрано».
00.25 ТСН.
00.45 Служба розшуку дітей.
00.50 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новини.
06.05 Великі романи ХХ ст.
06.30 Джентльмен-шоу.
07.10 На лінії вогню.
07.35 Мультфільм.
08.20 Народна платформа.
08.25 Серіал «Російський транзит».
09.35 Серіал «Вона написала убивство».
10.30 Програма К.Стогнія «Кримінал».
11.05 Серіал «Злодійка-2».
12.15 Серіал «Есмеральда».
13.00 Планета тварин.
13.50 Мультсеанс.
14.15 Серіал «Мисливець за старовиною».
15.10 Серіал «Таємний знак».
16.10 Серіал «Леді мер».
17.00 N-кілометр.
17.15 Серіал «Ізабелла».
18.05 Серіал «Злодійка-2».
19.00 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Леді мер».
21.35 Худ. фільм «Залізничний романс».
22.35 Атака кланів. Хто стоїть за вбивством сербського прем'єра.
23.20 «Подробиці». Підсумки дня.
23.45 Серіал «Страж».
00.40 Серіал «Одного разу і знову».
01.35 Серіал «Таємний знак».
02.30 Серіал «Зловісні небеса».
03.20 Великі романи ХХ ст.
03.45 Серіал «Капітан».
05.15 Велике прання.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
05.50 Серіал «Династія».
06.35 Служба розшуку дітей.
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 300 сек/год.
08.15 Кримінальні історії.
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Формула знищення».
14.40 Мультфільм.
15.00 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
15.25 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.50 Мультсеріал «Джинджер».
16.15 Серіал «Клеопатра 2525».
17.15 Серіал «Чудернацька наука».
17.45 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Жандарм із Сен-Тропе».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Погода.
22.15 Худ. фільм «Легенда про мумію».
00.10 Серіал «Квантовий стрибок».
01.05 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
Мовлення на Київ і область
01.55 Худ. фільм «Перші дев'ять з половиною тижнів».
04.00 Худ. фільм «Юркові світанки». 3 серія.

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
07.25 Серіал «Театральна академія».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.30 Серіал «FM та компанія».
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Ран ОК.
09.40 Серіал «Поліцейські».
11.05 Худ.фільм «Операція загону «Дельта».
13.00 Мультсеріал «Знедолені». 2 серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.30 Серіал «FM та компанія».
17.00 Серіал «Театральна академія».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Худ.фільм «Немезида».
21.20 «Вікна». Бізнес.
21.40 Худ. фільм «Подвійна підстава».
23.35 «Вікна». Опівночі.
23.55 Прогноз погоди.
00.00 Серіал «Поліцейські».
01.25 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15, 08.40 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.05 Серіал «Мотозагін поліції».
09.55 Принцип доміно.
10.30 За гроші!
11.20 Худ.фільм «Пляжний президент».
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.05 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
14.55 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
15.15 Мультсеріал «Пучині».
15.40 Мультсеріал «Дещо про Мімі».
16.00 Мультсеріал»Ракети».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
16.50 Мультсеріал «Сейлормун».
17.10 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів-2».
18.00 Серіал «Мотозагін поліції».
19.00 Репортер.
19.30 Серіал «Комісар Рекс-3».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Чужі гроші».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.45 Худ.фільм «Витвір Пітера Бенчлі». 2 серія.
01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Зона ночі.
01.55 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів-2».
02.40 Зона ночі.
02.45 «Вікна» із Д. Нагієвим.
03.25 Зона ночі.
03.30 Худ.фільм «Витвір Пітера Бенчлі». 2 серія.
04.55 Зона ночі.
05.00 Мультфільми.
05.15 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
06.00 Мультсеріал «Сейлормун».

ГРТ
07.05 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Телеканал «Доброго ранку».
09.05 Серіал «Салон краси».
10.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00 Новини (з субтитрами).
11.15 Велике прання.
12.15 Теорія неймовірності. «Головна таємниця життя».
12.45 Зірки великим планом. І. Ліепа.
13.15 Незалежне розслідування.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.15 Худ. фільм «Російське чудо».
15.45 «Єралаш».
16.00 Серіал «Квиток до Риги».
17.00 Новини.
17.30 Сміхопанорама.
18.05 Велике прання.
19.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.40 Серіал «Квиток до Риги».
21.40 «Основний інстинкт». Шоу С.Сорокіної.
23.45 Нічний «Час».
00.10 Серіал «Салон краси».
01.00 Новини.
01.10 На футболі.
01.35 Док.серіал «Спецназ». «Сигнал для «Рисі».
02.20 Худ. фільм «Російське диво».
03.40 Непутні нотатки з Д. Криловим.
04.05 Жарт за жартом.
04.45 Королі сміху. Марсель Марсо.
05.10 Російський екстрим.
05.40 Велике прання.
06.30 Телеканал «Доброго ранку».

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Провінціали».
08.45 Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
09.45 Вісті . Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 «Коротке замикання». Шоу.
11.20 Серіал «Човен любові».
12.15 Експертиза.
12.30 Москва — Мінськ.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.10 Серіал «Троє проти усіх-2».
15.15 Агентство самотніх сердець.
15.45 Експертиза.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малята!
19.55 Серіал «Провінціали».
21.00 Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
22.30 Вісті — спорт.
22.40 Худ. фільм «Корупція».
00.20 Сінеманія.
00.45 Дорожній патруль.
01.00 Гаряча десятка.
01.55 Серіал «Твін Пікс».
02.45 Агентство самотніх сердець.
03.10 Музика на каналі.
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс» російською мовою.

НТБ
05.00 Ранок на НТБ.
08.05 Серіал «Швидка допомога-8».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Очна ставка.
10.00 Сьогодні.
10.05 Шоу Олени Степаненко.
11.05 Серіал «Вічний поклик».
12.25 Професія — репортер.
12.50 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Подорожі натураліста.
13.35 Серіал «Вона написала убивство».
14.35 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург».
17.20 Щиросердне зізнання.
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.45 Серіал «Таємниці слідства-2». Заключна серія.
19.50 Серіал «Бандитський Петербург». «Крах Антибіотика».
21.00 Країна і світ.
21.40 Серіал «Секс у великому місті».
22.20 Серіал «Таємниці слідства-2».
23.20 Гордон.
00.20 Серіал «Доктор».
01.05 Ніч.

ЧЕТВЕР, 27 березня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Бельфегор».
11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 У дні шкільних канікул. «Фуете «Артеку». Частина 1.
11.30 Ретро-альбом.
11.40 Немеркнучі зірки. «Богдан Ступка. Артуро Уі».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Худ. фільм для дітей «Як ми шукали Тишка».
13.25 Мультфільм «Чудовий Гоша».
13.40 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.35 Серіал «Бельфегор».
16.30 Художня панорама. Юрій Луцкевич.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.10 Оплески, оплески.
17.35 Освіта XXI століття.
17.45 Київ діловий.
18.15 Ліки майбутнього.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Енергетичне поле.
19.25 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Серіал «Батько мимоволі».
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Україна — Європа. Відлуння Євробачення.
22.25 У світі єдиноборств.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.25 До Міжнародного дня театру. Вистава «Маленькі комедії великого дому». 2 серія.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Зірки, на сцену!
10.40 Цей день в історії.
10.45 У дні шкільних канікул. Мультфільм «Пригоди Незнайка та його друзів». 7 та 8 серії.
11.25 Бути жінкою.
11.50 Телеверсія «Співуча «Дарничанка». «Дарницькі забави». Частина 3.
12.25 «Корона Вітовта» із циклу «Незнана Україна».
12.55 Абетка безпеки.
13.10 Модна лінія.
13.40 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.00, 19.30, 21.45, 00.40 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Марш Турецького-3».
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
16.00 Серіал «Всі жінки — відьми».
17.00 Серіал «Обережно, модерн».
17.30 Серіал «NEXT — наступний-2».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «NEXT — наступний-2». 4 серія.
21.10 Серіал «Марш Турецького-3».
22.15 Я так думаю. «Чому я пішов з театру?».
23.10 Кримінальна країна. «Полювання на слонів». 2 частина.
23.45 Серіал «Клан Сопрано». 3 серія.
00.40 ТСН.
01.00 Служба розшуку дітей.
01.05 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новини.
06.05 Смачно з Борисом Бурдою.
06.30 Золотий Гусак-шоу.
07.10 Прокинься і співай!
08.20 Народна платформа.
08.25 Худ. фільм «Залізничний романс».
09.35 Серіал «Вона написала убивство».
10.25 Сім'я від А до Я.
10.55 Англійський алфавіт для дітей.
11.05 Серіал «Злодійка-2».
12.15 Серіал «Есмеральда».
12.55 Планета тварин.
13.50 Мультсеанс.
14.15 Серіал «Мисливець за старовиною».
15.05 Серіал «Таємний знак».
16.05 Серіал «Леді мер».
17.00 Дійові особи.
17.15 Серіал «Ізабелла».
18.05 Серіал «Злодійка-2».
19.00 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Леді мер».
21.30 Серіал «Російський транзит».
22.45 Перехрестя кохання.
23.45 «Подробиці». Підсумки дня.
00.10 Серіал «Страж».
01.00 Серіал «Одного разу і знову».
01.55 Серіал «Таємний знак».
02.50 Серіал «Зловісні небеса».
03.35 Великі романи ХХ ст.
04.25 Серійал «Капітан».

ICTV
05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 300 сек/год.
08.15 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Жандарм із Сен-Тропе».
14.50 Мультфільм.
15.00 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
15.25 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.50 Мультсеріал «Джинджер».
16.15 Серіал «Клеопатра 2525».
17.15 Серіал «Чудернацька наука».
17.45 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Монах-2. Повернення в Шаолінь».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Погода.
22.15 Худ. фільм «Перші дев'ять з половиною тижнів».
00.10 Серіал «Квантовий стрибок».
01.05 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
Мовлення на Київ і область
01.55 Худ. фільм «Взяти живим або мертвим».
03.55 Худ. фільм «Юркові світанки». Заключна серія.

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
07.25 Серіал «Театральна академія».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.30 Серіал «FM та компанія».
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Ран ОК.
09.40 Серіал «Поліцейські».
11.10 Худ.фільм «Немезида».
13.00 Мультсеріал «Знедолені». 3 серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.30 Серіал «FM та компанія».
17.00 Серіал «Театральна академія».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Худ.фільм «Підводна пастка».
21.20 «Вікна». Бізнес.
21.40 Худ.фільм «100 дівчат та одна в ліфті».
23.35 «Вікна». Опівночі.
23.55 Прогноз погоди.
00.00 Серіал «Поліцейські».
01.25 «Вікна». Кримінал.

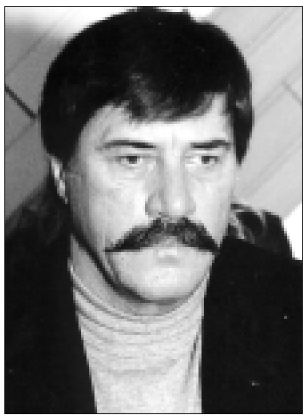
НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15, 08.40 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.10 Серіал «Мотозагін поліції».
09.55 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Чужі гроші».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
14.55 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
15.15 Мультсеріал «Пучині».
15.40 Мультсеріал «Дещо про Мімі».
16.00 Мультсеріал «Ракети».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
16.45 Мультсеріал «Сейлормун».
17.10 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів-2».
18.00 Серіал «Кобра-11».
19.00 Репортер.
19.25 Погода.
19.30 Серіал «Комісар Рекс-3».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Час вбити чоловіка».
23.15 Репортер.
23.35 Швидкий гол.
23.45 Погода.
23.50 Зона ночі.
23.55 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
00.40 Зона ночі.
00.55 Худ.фільм «Три дні Кондора».
02.50 Зона ночі.
02.55 Серіал «Баффі — знищувачка вампірів-2».
03.40 «Вікна» із Д. Нагієвим.
04.20 Зона ночі.
04.25 Принцип доміно.
05.15 Зона ночі.
05.20 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
06.00 Мультсеріал «Сейлормун».

ГРТ
07.00 Новини.
07.05 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Телеканал «Доброго ранку».
09.05 Серіал «Салон краси».
10.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00 Новини (з субтитрами).
11.15 Велике прання.
12.10 Формула влади. Королева Данії.
12.40 Сміхопанорама.
13.15 Док.серіал «Спецназ». «Сигнал для «Рисі».
14.00 Новини (з субтитрами).
14.15 Худ. фільм «Російський рахунок».
15.45 «Єралаш».
16.00 Серіал «Квиток до Риги».
17.00 Новини.
17.30 Самі з вусами.
18.05 Велике прання.
19.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.40 Серіал «Квиток до Риги».
21.40 «Основний інстинкт». Шоу С.Сорокіної.
22.40 Ударна сила. «Безконтактна війна».
23.15 «Саті». Майя Плисецька.
23.45 Нічний «Час».
00.10 Серіал «Салон краси».
01.00 Новини.
01.10 Апологія.
02.05 Худ. фільм «Російський рахунок».
03.25 «Запрошення на танець». Концерт Л.Вайкуле.
04.20 Самі з вусами.
04.45 Ударна сила. «Безконтактна війна».
05.10 «Саті». Майя Плисецька.
05.40 Велике прання.
06.30 Телеканал «Доброго ранку».

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Провінціали».
08.45 Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 «Коротке замикання». Шоу.
11.20 Серіал «Човен любові».
12.15 Експертиза.
12.30 Уся Росія.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.10 Серіал «Троє проти усіх-2».
15.15 Агентство самотніх сердець.
15.45 Експертиза.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малята!
19.55 Серіал «Провінціали».
21.00 Серіал «Кобра. Антитерор». Фільм 5 «Вінок сонетів».
22.30 Вісті — спорт.
22.40 Худ.фільм «Пригода трупа».
00.45 Фігурне катання. Чемпіонат світу. Оригінальний танець.
02.05 Дорожній патруль.
02.20 Серіал «Твін Пікс».
03.05 Агентство самотніх сердець.
03.30 Музика на каналі.
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс» російською мовою.

НТБ
05.00 Ранок на НТБ.
08.00 Серіал «Швидка допомога-8».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Щиросердне зізнання.
10.00 Сьогодні.
10.05 Квартирне питання.
11.05 Серіал «Вічний поклик».
12.25 Професія — репортер.
12.50 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Подорожі натураліста.
13.35 Серіал «Вона написала убивство».
14.30 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург».
17.20 Очна ставка.
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.40 Серіал «Бандитський Петербург». «Крах Антибіотика». Заключні серії.
21.00 Країна і світ.
21.40 Серіал «Секс у великому місті».
22.20 Серіал «Таємниці слідства-2».
23.25 Гордон.
00.25 Серіал «Доктор».
01.10 Кома.
01.45 Ніч.

СУСПІЛЬСТВО

Народжений у козацькій

Народний артист України Михайло ГОЛУБОВИЧ прожив на кіноекрані й театральній сцені понад 200 життів

ЕЛІТА НАЦІЇ

Повернення до життя

У дитинстві Мишку Голубовичу казали, що він народився в сорочці. Уже п'ятирічним хлопчиком він не лише добре знав свою історію, а й чітко усвідомлював, що могло б із ним статися, якби не сестра.

Озвірівши від марних пошуків партизанів, які діяли на території їхнього містечка на Чернігівщині, фашисти вирішили змусити місцевих мешканців самим видати «лісових братів». Для цього вони почали збирати по хатах немовлят і кидати в ополонку. Життя маленького Мишка, якому від народження було всього кілька місяців, могло б закінчитися у крижаній воді, якби не розумна як для свого віку п'ятирічна сестричка. Вона заховала братика до бака для гарячої води, вбудованого в печі, і накрила його дерев'яною кришкою. Зануришись у теплу воду і плаваючи там, туго обмотане пелюшками, немовля заснуло, і тому не подало звуку, коли німці його шукали. Завдяки цьому й залишився живий.

Коли окупанти залишили місто, мати багатодітної родини Голубовичів із усіх своїх дітей живими побачила тільки двох. Трьох на її очах убили гестапівці, ще троє синів не повернулося з фронту. Мати не змогла пережити такого горя: її розбив параліч. Хвалити Бога, що хоч батько повернувся живий і взяв на себе всі сімейні турботи. Доглядав за дружиною, ростив дітей. Мати розуміла, що є тягарем для родини, її бажання піти з життя було нездоланним. Якось уночі, коли чоловік спав, вона випила мікстуру, настояну на денатураті, і приготувалася до смерті. Але після забуття прокинулася і раптом відчула в собі бажання зігнути одну з паралізованих ніг. Потім якось підвелася і на радощах почала бити сплячого чоловіка ногами, які раптом стала відчувати. Михайлові Голубовичу назавжди запам'яталися ті радісні хвилини повернення матері до життя. Вони супроводжують його все життя.

Нова родина, яка зветься «кіно»

До Київського театрального інституту ім. Карпенка-Карого Михайло вступив не одразу, лише за другим заходом. Фінансово батьки не могли допомагати, навпаки самому доводилося їх підтримувати. Підробляв з першого курсу, переважно на розвантаженні вагонів. Беручи важкі мішки на плечі, він радів з того, що так тренує свої м'язи. Вважав, що для кінозйомок це стане в пригоді. Справді, знадобилося.

Наприкінці 60-х група молодих режисерів Григорій Чухрай, Лариса Шепітько, Генріх Габай створила експериментальне кінооб'єднання, запропонувавши радянській кіноіндустрії свої раціональні підходи в роботі над фільмами. Суть експерименту була дуже проста: проводити зйомки на базі кіностудії тієї союзної республіки, де й відбуваються події за сюжетом фільму. Генріх Габай, наприклад, знімав на кіностудії ім. Довженка свою картину «Мотря» за мотивами новели Паустовського. В цьому фільмі Михайло Голубович і зіграв свою першу роль, до того ж комедійну. Однак його роботу не помітили, не оцінили режисери. І не тому, що Голубович зіграв там погано, невиразно, а зовсім з іншої, не залежної від актора причини. Знявши фільм, Габай незабаром емігрував до Ізраїлю, тому «Мотрю» з екрана зняли. Роль комедійного плану так і залишилася у кінорепертуарі Михайла Голубовича єдиною. Протягом 35 років типаж актора націлює режисерів на створення для нього образів супергероїв, а сам Голубович мріє зіграти комедійну роль і розкрити свій талант невидимою гранню.

Амплуа Голубовича в кіно багато в чому визначив фільм «В'язні Бомона», де він зіграв головну роль лейтенанта Базиля. І хоча до цього Михайло Голубович уже знявся в стрічці Миколи Мащенка «Комісар», саме у «В'язнях» він привернув до себе увагу не тільки грою, а й фактурою. Тоді він, мабуть, був чи не єдиним актором у радянському кінематографі з такою могутньою статурою, і його затребуваність швидко зростала. Голубовичу сипалися пропозиції від різних кіностудій — «Мосфільму», ім. Довженка, «Білорусьфільму», Свердловської кіностудії, ним зацікавилися югославські майстри кіно. Але був ще Луганський український музично-драматичний театр, де Голубович грав провідні ролі. Відмовитися від створених образів на сцені було рівнозначно втраті дорогої людини. Доводилося, так би мовити, розриватися між виставами і зйомками. Адміністрація театру пішла назустріч, переробивши театральний репертуар під Голубовича. Отримавши у такий спосіб «вікно» в один—два дні, Михайло встигав за цей час побувати на зйомках у Москві, Ленінграді, Києві і повернутися на вечірню виставу. Це був період, коли він знімався одразу в кількох фільмах. Скажімо, закінчивши роботу над картиною «Гуси-лебеді», він створював образи у «Пропалій грамоті» і водночас в «Останньому гайдуці», а третьою картиною була «Як гартувалася сталь». Після цих робіт починався період зйомок «Думи про Ковпака», де Голубович зіграв одну з центральних ролей — Федора Карпенка. То був важкий, але цікавий період у його акторській кар'єрі.

Голубовичу гріх скаржитися не неувагу до себе з боку провідних режисерів. Його любили знімати, давали головні ролі, оскільки він вдало «вписувався» в завдання радянського кіно — створював на екрані образи справжніх радянських людей. У цьому сенсі проблем не було. Вони були в іншому. «Зелену вулицю» в прокаті мали лише ті стрічки, які несли радянську ідеологію. У прагненні ідеалізувати створювані на екрані образи нівелювалися національні особливості народів, що населяли СРСР. «Пропалу грамоту», приміром, де грав Голубович, заборонили до прокату одразу, щойно вона вийшла на екран, і вона 15 років пролежала на полиці. Єдиною картиною Параджанова, яка пробила заслони чиновників, були «Тіні забутих предків», решти робіт талановитого режисера глядач так і не побачив. Усвідомлення того, що українське кіномистецтво поступово втрачає свою національну особливість, турбувало багатьох кінодіячів того часу. Голубович був один із них. Сподівання на зміну ситуації з'явилися після проголошення України незалежною державою.

«Роксолана» робочий момент зйомки

Створити образ справжнього мужика

Пропозиція знятися в «Роксолані» Голубовича дуже збентежила. Звичайно, працювати в такій картині йому хотілося. Привабливі були і сама роль козака Байди, і тема історії українського народу. Але не відпускала відповідальна адміністративна робота: вже кілька років народний артист України Михайло Голубович очолює управління культури Луганської облдержадміністрації. Той момент переживань повернув його до однієї події у своєму житті майже тридцятилітньої давнини.

Тоді театр був на гастролях в Іркутську. Одного дня Голубович отримав на пошті "до запитання" одразу дві звістки — телеграму з НДР і листа з Києва. телеграма повідомляла, що його затверджено на одну з центральних ролей п'ятисерійного фільму, що його готувалася знімати кіностудія «ДЕФА», а в листі, написаному другим режисером Романа Балаяна, була пропозиція зіграти головну роль у фільмі «Бірюк» за Тургенєвим. До того ж без будь-яких проб. Тобто питання ніби вже розв'язано. Що робити, як бути?

— Звичайно, мене приваблювала пропозиція попрацювати за кордоном, — згадує нині Михайло Васильович. — По-перше, це престижно, по-друге, з'явилася можливість заробити трохи грошей. Адже ми в театрі отримували копійки. Я, приміром, коли прочитав текст телеграми, грішним ділом одразу подумав: поїду до Німеччини, куплю собі джинси!.. Адже молодий був, та й моя популярність зобов'язувала мати сучасний вигляд і, що також важливо, небідний. З другого боку, мені імпону-

Розширення ЄС на Схід і Україна:

Протягом наступних трьох років відбудеться розширення Європейського союзу на Схід і прийняття у члени ЄС п'яти східно-європейських держав, колишніх членів «соціалістичного табору». Це спричинило велику європейську дискусію і щодо врегулювання справ всередині перетвореного союзу, і стосовно зовнішньої політики ЄС, особливо в питанні побудови відносин із країнами, які стають сусідами ЄС — Білоруссю, Молдовою та Україною, про розв'язання нових проблем, пов'язаних з міжнародною злочинністю, нелегальною міграцією і торгівлею людьми.

Питання про нові кордони Європи, окрім того, що його активно обговорюють у самому ЄС, починає привертати дедалі більше уваги міжнародного наукового співтовариства. Підтвердженням цього стала конференція, що відбулася 6—8 березня в Гельсінкі: «Перетворення європейського сходу: питання східного розширення ЄС», організована інститутом «Алексантері» (Гельсінський університет) і Товариством дослідження Росії та Східної Європи. На конференції, поряд з питаннями можливості політичної і соціальної інтеграції нової Європи і подолання відмінностей у політичній культурі європейського Сходу і Заходу, обговорювалися і спрямованість політики ЄС стосовно України, Білорусі та Молдови, а також роль цих країн як посередників між ЄС і Росією.

Як відомо, політики і дослідники північних країн з початку перетворень 90-х років приділяють особливу увагу співпраці з Росією. В основі лежить спільність історії та культур північних регіонів Норвегії, Швеції, Фінляндії та Росії, що межують один з одним, а також стратегічні інтереси цих країн. Як країни—члени ЄС Фінляндія та Швеція відіграють також важливу роль у формуванні загальноєвропейської політики щодо Росії. Водночас громадське зацікавлення країн Північної Європи завжди викликала проблема розвитку європейських пострадянських держав: України, Білорусі та Молдови. Це зацікавлення ще більше посилилося за ситуації, коли згадані країни завдяки процесові розширення ЄС стають новими сусідами Союзу і «прикордонною зоною», що відділяє ЄС від Росії.

На думку, яка прозвучала на конференції, вирішальним для України в нинішній ситуації буде те, чи зможе вона стати по-справжньому відкритою в бік Європи і, незважаючи на свою економічну залежність від Росії, на ділі закріпити за собою статус претендента на членство в ЄС. Це означає насамперед здатність України поставити і наслідувати мету послідовного виконання вимог, що їх висувають країни, які прагнуть влитися в європейську сім'ю.

Пропозиція надати Україні, Білорусі і Молдові офіційний статус «країн—сусідів ЄС», зініційована Великою Британією та Швецією на зустрічі міністрів закордонних справ країн—членів ЄС у квітні минулого року, залишає надто невизначеною політику ЄС стосовно цих країн. Так, у стратегічному документі ЄС на 2002—2006 роки визначається лише те, що «розширення посилить усвідомлення ЄС загроз «м'якої» безпеки з боку України, пов'язаних з екологією, ядерною безпекою, юстицією та внутрішніми справами (нелегальною міграцією, організованою злочинністю, відмиванням грошей тощо), а також з охороною здоров'я». У зв'язку з цим ЄС розробив програму допомоги Україні на 67 мільйонів євро в 2002 році та 48 мільйонів євро в 2003 році на підтримку інституціональних, юридичних і адміністративних реформ, а також приватного сектору та економічного розвитку. Але водночас, на думку багатьох експертів, закріплення за Україною (Білоруссю та Молдовою) статусу «сусіда», який є на-

сорочці

вала пропозиція такого режисера, як Роман Балаян. Одне слово, мучився в роздумах три дні, поки не виніс остаточного рішення. Бог з ними, з джинсами! І поїхав до Києва, на кіностудію ім. Довженка, до Романа Балаяна. І ніколи не пожалкував про це.

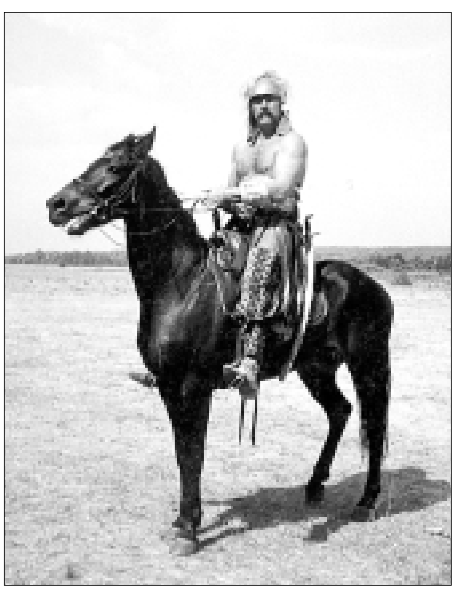
У випадку з «Роксоланою» рішення зніматися чи не зніматися певною мірою залежало від губернатора області Олександра Єфремова: відпустить він чи ні свого відповідального працівника на такий тривалий період? Єфремов одразу ж дав свою відповідь:

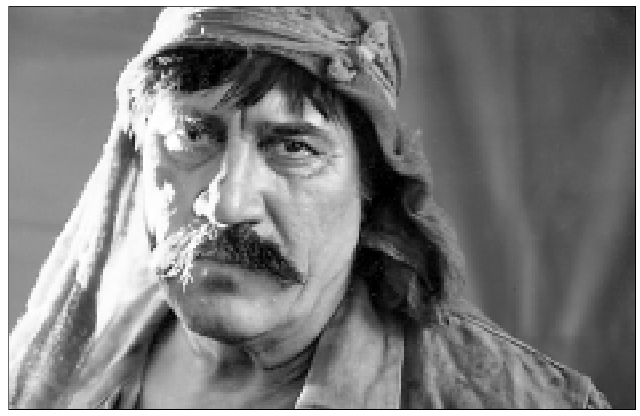
— Михайле Васильовичу, звичайно ж, погоджуйтеся на роль. Зрештою, знімаючись у «Роксолані», працюватимете і на імідж Луганської області. Про свої обов'язки в управлінні культури поки що не думайте.

Приступаючи до роботи над створенням образу князя Вишневецького (Байди), якого довелося грати в «Роксолані», Голубович мав дуже мало інформації про цього чоловіка. Але в процесі роботи над фільмом перед актором розкрився тонкий розум, широка натура, ерудиція, сила духу цього запорозького козака. Це був, як каже Михайло Васильович, просто супермужик! Байда знав дев'ять іноземних мов, його приймали в багатьох королівських дворах і вважали найосвіченішою людиною Запорозької Січі. Голубовичу треба було зіграти його таким, яким він був насправді: гультяєм, рубакою, бійцем. Це була відповідальна роль. Але пам'ятною вона стане ще й через інші обставини.

Як відомо з історії, Байду стратили, підвісивши на гаку за ребро. Перед смертю у фільмі Байда промовляє свій монолог, у якому шле прокляття бусурманам та їхньому богові Магомету. Під час першого дубля, дійшовши до цього прокляття, Голубович раптом завмер і текст до кінця не дочитав. Режисер Борис Ніберідзе зробив зауваження з приводу того, що актор не вивчив свій монолог. Другий дубль закінчився тим, що Голубович не прочитав текст до кінця, і Ніберідзе почав нервуватися. Лише на третьому дублі Голубович прокричав прокляття і зйомки закінчилися.

— Коли мені розв'язали руки, — розповідає Михайло Васильович, — права впала вздовж тулуба, як мотузка. Я її не відчував. Мене терміново відправили до лікарні, поставили крапельницю, зробили уколи, нашпигували пігулками. Але рука не працювала. Три дні я просидів у готелі, не їздив на знімальний майданчик, але лікування не допомагало. Третього дня ввечері після тривалих роздумів над тим, що сталося, я дійшов висновку, що, мабуть, треба прилаштовуватися до нових для мене умов життя. З допомогою лівої руки затиснув у нечутливих пальцях правої кисті бритву і почав голитися. Голюся і подумки звертаюся до Бога: «Пробач мені, якщо я тебе прогнівив. Не зі своєї волі це зробив. Робота моя акторська така». Повірите, вранці четвертого дня у мене почали ворушитися пальці: пішло на одужання. Мабуть, пробачив мені Бог. Я не вірю в потойбічні сили, але цей випадок змусив мене замислитися. До речі, Дмитро Миргородський, який грав роль Байди до мене і пройшов сцену страти з прокляттям наприкінці першого монологу, помер під час зйомок. А в мене сталося лихо з рукою.

«Мазепа» — робочий момент зйомки

«Ангел» — робочий момент зйомки

Вік — не завада

Народний артист України Михайло Голубович знявся в більш як 70 картинах. Йому 60 років, але вік не завада. Голубович досі працює без дублера. Добре володіє шаблею, їздить верхи, водить автомобіль і мотоцикл, майстер спорту з самбо. Фізичної форми не втрачає. Він досі затребуваний у кінематографі. Не менш плідно працює і в Луганському українському театрі. Остання роль у виставі «Варава» також стала помітною сторінкою в його театральній діяльності.

Пропозицію зіграти роль Варави він отримав від Валентини Буланової. Три роки тому Буланова, переживаючи не кращий період у своєму житті в сільській глибинці, надіслала Голубовичу листа, повідомивши про те, що мріє поставити виставу і в головній ролі бачить лише Голубовича. Ще не знаючи матеріалу, Михайло Васильович подумки прийняв пропозицію невідомого йому постановника. Хоча розумів, що головна проблема полягає в коштах для постановки вистави. Завдяки тому, що він знайшов розуміння у керівників області, кошти було виділено фондом «Благовіст» і постановку «Варави» включили до плану театру.

— Коли я зателефонував до сільської ради, викликав Валентину Миколаївну і повідомив їй радісну звістку, почув якийсь звук. Ніби впало щось важке. Після паузи слухавку взяла працівниця сільради і запитала мене схвильовано: «Що ви таке сказали Валентині Миколаївні? Вона знепритомніла», — розповідає Голубович. — Я розумію почуття цієї жінки, адже вона готувалася до цієї постановки дванадцять років...

Якщо казати про театральні плани актора, то наступною великою роботою на сцені, найімовірніше, буде роль Річарда III. Матеріал, за словами Голубовича, дуже сильний. Переговори про постановку вистави уже розпочалися. На кіностудії імені Довженка у Голубовича поки що вимушена перерва. Останній фільм, в якому він знімався, це «Ангел», поставлений за Маркесом Тарасом Томенком. На жаль, режисерові не вистачило коштів, отриманих від президентського гранту на постановку картини, тому зйомки поки що припинено. Тільки-но Томенко знайде гроші, робота над фільмом триватиме.

У розмовах про стан українського кінематографа Михайло Голубович завжди висловлювався на користь розвитку поетичного кіно. Тому що це той жанр, на його думку, який найбільше розкриває національні риси нашого народу. Українці, на відміну від європейців, поетична нація. Тим паче маємо чудову основу, закладену знаменитим Довженком і продовжену не менш відомими режисерами Осикою і Параджановим. Народний артист України дуже сподівається на те, що новий Закон України «Про загальнодержавну програму розвитку національної кіноіндустрії на 2003 — 2007 рр.» започаткує відродження українського кіномистецтва. І готується зіграти на екрані ще багато яскравих ролей.

Алла АНТИПОВА.

утворення нової європейської периферії?

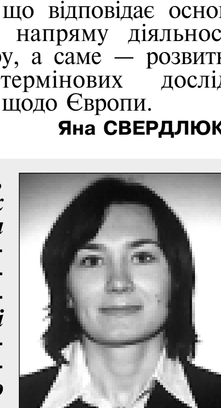
віть слабкішим поняттям, ніж «партнер», насправді є не що інше, як відсутність чітко визначених інструментів та мети співпраці з цими країнами.

За цієї ситуації, як зазначали учасники конференції, вплинути на долю взаємовідносин ЄС і України може лише саме українське суспільство і політичні сили країни, конкретно демонструючи свій намір стати не просто невизначеною сусідньою зоною, а однією із країн, що прагнуть європейської інтеграції. Соціально-політичний вибір України тісно пов'язаний з визначенням українським суспільством своєї ідентичності, зазначалося на конференції. Процес інтеграції в Європу не можна уявити без існування та розвитку національної самосвідомості, виховання нових національних еліт і чіткого усвідомлення свого місця і ролі в Європі та світі.

Скандинавські країни, багато з яких порівняно недавно здобули незалежність, можуть слугувати гарним прикладом усвідомлення важливості національного будівництва і одночасного почуття належності до контексту загального співробітництва. До речі, про культуру і ідентичність нових прикордонних країн Європи, історії і її використання в процесі національного будівництва, а також про мову і мовну політику України і Білорусі йтиметься також і на дослідницькій конференції, яку організує Центр з досліджень Європи при університеті м. Лунд (Швеція) в травні нинішнього року. Як зазначається, основним завданням конференції буде зміцнення та розширення скандинавської наукової експертизи стосовно України та Білорусі, що відповідає основному напряму діяльності центру, а саме — розвитку довготермінових досліджень щодо Європи.

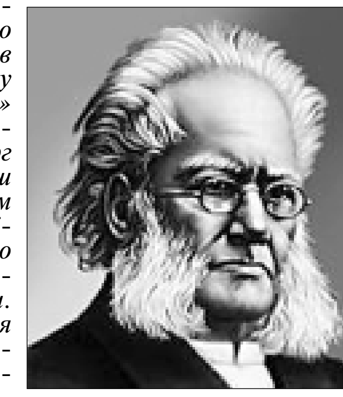
Яна СВЕРДЛЮК.

Із дос'є «ГУ»: ***Яна СВЕРДЛЮК, кандидат філософських наук (МДУ), дослідник Центру вивчення Росії Норвезького інституту міжнародних відносин (Осло). Спеціалізується на проблемах міжрегіонального співробітництва Росії і країн Північної Європи, формування ідентичності в перехідних суспільствах, забезпечення гендерного рівноправ'я за умов глобалізації. Співавтор норвезького проекту з розвитку гуманітарного співробітництва з Україною.***

КАЛЕНДАР

Нелялькові пристрасті учня аптекаря

Коли йдеш вулицею, що нею зазвичай прямував від свого будинку до «Гранд-кафе» знаменитий норвезький драматург і поет, коли бачиш столик, за яким Ібсен завжди сідав, здається, що дух минулого витає десь поруч. Виникає бажання підсісти до колоритного немолодого чоловіка, котрий неквапливо п'є каву, поговорити про «Ляльковий дім», про «Привиди» і привітати з днем народження, адже сьогодні в **Генріка ІБСЕНА** *ювілей — 175 років.*

Цікаво, чи зрадів би він, коли б дізнався, що його твори нині вивчають в українських школах? Наприклад, наші школярі від цього не в захваті. Втім, нам свого часу в такий самий спосіб робили щеплення Толстим та Достоєвським, зважаючи не на вік читача, а на шкільну програму.

Один із основоположників реалістичної і проблемної драми, в п'ятнадцять років він залишив домівку і вирушив до Грімстада, де влаштувався учнем аптекаря. Попри схильність юнака до медицини (чимало героїв його п'єс — лікарі), навчання аж ніяк не було успішним, тим паче що він захопився театром. Починав Ібсен із створення п'єс у дусі національного романтизму, які благополучно... провалилися. Можливо, виною тому були неспівзвучні з їхнім соціальним замовленням прославити молоду норвезьку державність настрої самого Ібсена, котрий поділяв у юності соціалістичні за духом переконання «транітаріїв», після розгрому яких владою 1851 року він усерйоз побоювався арешту.

У 1864-му Ібсен виїхав до Італії і пробув за кордоном 27 років. За винятком коротких відвідин батьківщини. В Італії він створив драматичну поему «Бранд», спрямовану проти слабкодухості Норвегії та Швеції, які відмовилися допомогти дружній їм Данії у момент її воєнного конфлікту з Пруссією. Логічним продовженням «Бранда» стала «Пер Гюнт», задумана як сатира на норвезьку національну романтику. Обидва ці твори принесли Ібсенові визнання і славу, що невдовзі стала скандальною завдяки «Підпорам суспільства», котрі викривали лицемірство чиновництва і ділових кіл, та «Ляльковий дім», п'єсі, в якій він захищав особисту гідність жінки в шлюбі. Зі ще більшим озлобленням було сприйнято критикою «Привиди». Зміст драми зрозуміли буквально, як захист аморальної поведінки, не усвідомивши, що Ібсен представляв гріх кровозмішення як спадкову хворобу суспільства. На протести він відповів п'єсою «Ворог народу», зобразивши в ній колективізм як засаду, що придушує вільну думку. Однак незабаром у поглядах Ібсена на політику та на політичну діяльність стався переворот. Його герої почали вимагати від оточення безкомпромісного наслідування етичних ідеалів. В останній драмі «Коли ми, мертві, пробуджуємося» Ібсен із безпрецедентною суворістю піддав суду свій творчий шлях і оцінив його як трагічний провал...

Час розставив усе по своїх місцях, і сьогодні на батьківщині Ібсена в містечку Скієне, що за 150 км на південь від Осло, відбудуться основні заходи із святкування ювілею видатного норвежця: виставка, вручення премії Ібсена, вечеря за участю міністра культури. А в місцевому театрі його імені зіграють одну з п'єс драматурга. На виставі буде присутній правнук Ібсена пан Білле — актор і голова акторської школи Данії. Як повідомив мені напередодні урочистостей працівник секретаріату норвезького парламенту Генрік Ск'єрве, плановано, що Білле з балкона квартири Ібсена в Осло виголосить промову, з якою виступав перед норвежцями сам Ібсен у день свого 70-річчя. Ввечері того самого дня нащадок Ібсена прочитає вірші діда, переповість глядачам національного театру родинні легенди і візьме участь у факельній ході від Національного театру до будинку драматурга, на першому поверсі якого розташований його музей. Як розповів директор музею, 22 березня в Осло відбудеться також унікальний театральний марафон — з ранку до вечора цього дня актори гратимуть п'єси Ібсена.

Що на все це сказав би Ібсен?

Яна СТАДІЛЬНА.

Маємо чудову основу, закладену знаменитим Довженком і продовжену не менш відомими режисерами Осикою і Параджановим

Ми тільки на початку шляху перетворень

Ми ще добре пам'ятаємо часи, коли початкові весняно-польових робіт передувало прийняття рішень на всіх рівнях партійних та радянських органів, затвердження заходів щодо організаційного та матеріального забезпечення цих робіт. Так починалася щорічна, як тоді писали, битва за урожай.

Нині різних рішень і заходів також не бракує. Починаючи з 1990 року Верховна Рада України прийняла десятки законів і постанов, які мають на меті сприяти реформам, що розпочалися в аграрному секторі економіки, було прийнято також низку указів Президента України, декретів, постанов, різних програм Кабінету Міністрів. Пріоритетами аграрної політики проголошено формування реального господаря — власника землі і майна, розвиток вільного підприємництва в реальному ринковому середовищі.

На жаль, досягнуто на цьому шляху ще дуже мало. І це визнають не лише противники реформ на селі, а й палкі їх прихильники. Саме до останніх належить нинішній співрозмовник нашого кореспондента ***народний депутат України Іван ТОМИЧ*** *— голова Комітету Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин, він же президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України (АФЗУ).*

— Іване Федоровичу! Не буває практично жодного пленарного засідання Верховної Ради України, на якому б у тій чи іншій формі не порушувалися проблеми аграрного сектора економіки. З усіх політичних платформ лунає гостра критика ситуації на селі. Не раз висловлювалися заяви про загрозу голоду, згубність реформ, навіть про необхідність повернення до колишньої системи господарювання. Чи справді варто продовжувати реформування АПК?

— Реформи, що протягом останніх десяти років впроваджуються в сільськогосподарське виробництво, — не чиясь підступна вигадка, а вимога часу. Необхідність їх була зумовлена тим, що на початок 90-х років тодішня система господарювання на селі вже вичерпала себе і гальмувала зростання економічної ефективності та продуктивності сільськогосподарського виробництва. Щоб кардинально змінити ситуацію, потрібно було прийняти сміливе політичне рішення, задіявши ринкові механізми та нові мотиваційні стимули до праці на основі приватної власності на землю та майно. При цьому не йшлося про ліквідацію колгоспів і радгоспів як таких, а про подолання недоліків колгоспно-радгоспної системи.

Що б не казали критики реформ, шлях перетворень в АПК було обрано правильний, але до 1999 року мало місце нічим не виправдане зволікання з утіленням їх у життя. Звичайно, певні зрушення відбулися. Протягом 1992—1994 років колгоспи було реорганізовано в колективні сільськогосподарські підприємства (КСП), визначено частки майна кожного члена КСП, приватизовано майже повністю підприємства харчової і переробної промисловості, здійснено багато інших заходів. Проте необґрунтовано жорстке регламентування діяльності сільгосптоваровиробників з боку держави та місцевих органів влади, неспроможність держави виконувати свої зобов'язання перед селянами, диспаритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію та багато іншого ставали важкою перешкодою на початковому етапі трансформування економіки АПК. Лише уряд Віктора Ющенка спромігся здійснити протягом 2000 року масштабні та глибокі перетворення на селі, і позитивні наслідки реформ уже помітно. Тоді вперше за роки реформ майже всі господарства перетворилися із збиткових на прибуткові.

— Але, вибачте, для переможних реляцій та благодушності зараз усе-таки дуже мало підстав...

— Це так. Узяти хоча б проблеми цінової політики. Минулого року стався буквально обвал цін на сільськогосподарську продукцію з одночасним підвищенням цін на матеріально-технічні, енергетичні та інші ресурси, необхідні для сільськогосподарського виробництва. Першою забила тривогу у зв'язку з цим іще в травні минулого року Асоціація фермерів та приватних землевласників. Проте держава не почула тоді аграріїв. Унаслідок такої цінової політики село втратило, за оцінками вчених, майже 8 мільярдів гривень.

Здавалося б, щоб забезпечити село новітньою сільгосптехнікою, держава мала б спрямувати свої ресурси на розвиток і модернізацію вітчизняної галузі сільськогосподарського машинобудування. Насправді перевагу було віддано закупівлі іноземної техніки. Наприклад, лише на придбання тисячі зернозбиральних комбайнів фірми «Джон Дір» було витрачено 206 мільйонів доларів США бюджетних коштів. У результаті зараз один трактор припадає на два фермерські господарства, зернозбиральний комбайн (найчастіше це «Нива») — майже на десять господарств, одна сівалка — на чотири, один вантажний автомобіль — на вісім господарств.

Украй незадовільною залишається бюджетна підтримка фермерів та приватних землевласників. Якщо вже бути точним, то цієї підтримки практично немає. А про яку рівність різних форм власності може йтися, коли колективним сільгосппідприємствам за 1999—2001 роки списали боргових зобов'язань на суму майже 7 мільярдів гривень і реструктуризували на суму понад 1,6 мільярда гривень, а фермерським господарствам — практично нічого?

Або кредити. У 2002 році середня ціна кредитних ресурсів по промисловості становила 19,5 відсотка, а для селян — 25,3 відсотка. Щодо довгострокового кредитування — самі балачки. Про селянські господарства й поготів годі говорити.

— Але прихильники, ентузіасти реформ сподівалися самі й гаряче переконували інших, що ринок сам по собі вирішить усі проблеми.

— По-перше, ринок в Україні — дикий. По-друге, всі держави з ринковою економікою постійно надають фінансову допомогу своїм сільгоспвиробникам. По-третє, здійснювані в Україні реформи не мають аналогів, бо йдеться практично про революційні перетворення, про зміну форми власності.

— Іване Федоровичу, якщо перед оцим клубком селянських проблем виявилася безсилою державна влада, якщо не виконуються чинні закони, укази Президента та рішення уряду з питань реформування АПК, то що може вдіяти Асоціація фермерів та приватних землевласників, яку ви очолюєте?

— Відповідно до свого статуту асоціація є незалежним самоврядним всеукраїнським об'єднанням власників фермерських і особистих господарств. Вона діє на основі Конституції та законів України. Асоціація вбачає своє головне завдання в тому, щоб сприяти організації фермерських та інших селянських господарств, що базуються на приватній власності на землю, засоби виробництва, виробляють продукцію та доходи і на вільному кооперуванні сільгосптоваровиробників між собою та підприємствами промисловості й торгівлі. З цією метою АФЗУ може вносити пропозиції до органів влади з питань земельної реформи, за можливістю брати участь у розробці проектів нових законів, підзаконних актів, проектів змін та доповнень до чинних нормативних документів, представляти та захищати законні права й інтереси фермерів, приватних землевласників та власників земельних часток (паїв) у державних і громадських організаціях, здійснювати громадський контроль за проведенням аграрної реформи в Україні.

— Очевидно, і законодавче поле з питань аграрної реформи залишає бажати кращого?

— Одним із факторів, що гальмують реформи, є те, що ми не маємо чіткої та всебічної концепції розвитку аграрного сектору економіки в принципово нових соціально-економічних умовах. Вже час розробити доктрину аграрної політики, якій має бути підпорядковане законодавство та підзаконні акти. Певна робота в цьому напрямі ведеться.

Попри всі негаразди й недоліки процес реформування сільськогосподарського виробництва стає необоротним. І нам не потрібні зараз галаслива критика та спекуляції на сільській бідності. Нам потрібне реальне відродження заможного сільського господаря на багатій землі України — як опори стабільності не тільки на селі, а й у державі.

Вів розмову Олександр БАКУН.

ПРОБЛЕМА

Аврал триватиме до квітня

Цілодобові авральні роботи розпочато на 162-му кілометрі рукотворного русла Північно-Кримського каналу, щоб у квітні дніпровська вода змогла вчасно ринути в Крим.

Початок ювілейного сорокового сезону подачі питної води кримчанам і зрошення ланів обійдеться без фанфар. Тривалий період експлуатації без належних ремонтів, дія фільтрації й хімічних процесів вкрай зносили метал, бетон і плівку, прокладені по дну і відкосах каналу, й спричинили їх складний стан.

Важкий старт

Серйозна аварія біля села Воїнка, де магістральний канал проходить у вщент зношених насипних дамбах, на думку спеціалістів, загрожує залишити півострів без води влітку. Щоб уникнути масштабної надзвичайної події, яка може стати справжньою катастрофою для Криму, потрібно за всяку ціну до 8 березня подати воду до села Роздольного, а до 10 квітня повністю закінчити ремонт зраненої проривами ділянки головної життєдайної артерії півострова, яка забезпечує Крим водою на 85% від загальної потреби. Треба обов'язково вкластися у визначені терміни — лише це дасть змогу не допустити прориву потоку, здатного змести все на своєму шляху. Чи встигнуть виправити передаварійну ситуацію?

Враховуючи всю її серйозність, Держводгосп України, уряд автономії, управління Північно-Кримського каналу і Рескомводгосп поєднали зусилля для енергійного відвернення можливої біди. Чітко працює штаб реагування, оперативно вирішено питання з фінансуванням, вчасно розробляє і відповідно потреб видає частинами проектно-кошторисну документацію на протифільтрацій роботи на аварійних дільницях інститут «Укрводпроект». Заготовлено понад 800 тонн піску і 100 тонн щебінки, чітко за графіком відсипають під'їзні колії, перемички і з'їзди на дно каналу. Безперервно і безперебійно відкачують воду з аварійної дільниці, виділено достатню кількість необхідного автотранспорту, землерийної і водовідкачувальної техніки. Кримська гідрогеологомеліоративна експедиція завчасно готує розвідувальні свердловини, «Південгеоекоцентр» проводить буріння свердловин і нагнітає цемент на поверхні дамби. Впевненість у тому, що всі основні роботи учасники авралу встигнуть закінчити до квітня і вчасно пустять на спекотний півострів життєдайну дніпровську воду, міцнішає з кожним днем.

Хоча ремонтники зазначають, що заспокоюватися і відміняти тривогу ще рано. Адже наймасштабніша в Європі рукотворна ріка тримає першість і за занедбаністю свого русла. Надто багато ще порожнин у ґрунті каналу належить заповнити, залити спеціальним розчином, глиною і цементом безліч дірок і щілин у його спрацьованому за сорок років експлуатації бетонному облицюванні.

Північно-Кримський канал, який став справжнім благом для спекотного півострова, перетворюється на його велику проблему.

Фахівці кажуть, що проблем швидко не розв'яжуть...

Цього не трапилося б, якби вчасно і періодично проводили належний ремонт, якого могутня гідроспоруда не «бачила» десятиріччями і таки добряче продірявіла.

Та ще й будівники каналу часом, надто поспішаючи (не маючи права не вкластися на заклики тодішніх парторгів у терміни, які визначали не інженерною доцільністю, а календарем революційних свят), часто клали бетон просто на карстові породи або родючий шар ґрунту. А ще у складній і розгалуженій системі Північно-Кримського каналу постійно відбуваються активні в Криму зсуви. Через це не лише сади й городи, колодязі й туалети, автошляхи і залізничні колії, а й цілі селища обабіч всієї траси каналу підтоплює. Особливо в Кіровському, Совєтському і Ленінському районах, де бетонне русло його часом нагадує сито і трапляються прориви дамб. Тож значні реставраційні і ремонтні роботи потрібно проводити регулярно, а не від часу до часу, наголошують фахівці.

Вода для Криму задоволення дороге, а масштаби магістралі вражаючі.

До неї із 23 великих водосховищ загальним об'ємом 400 млн. кубометрів входять 9 наливних водних плес об'ємом 150 млн. кубометрів; 1550 кілометрів міжгосподарської і 9,5 тисячі кілометрів внутрігосподарської зрошувальної мережі; майже 400 насосних станцій з більш як 170 насосно-силовими агрегатами. А ще — близько 350 тис. га зрошуваних земель з майже 400 тисячами гектарів загальної площі зрошення Криму. Останніми роками галузь не розвивалася, що позначилося на експлуатаційному стані водогосподарських систем. Завдано значної шкоди сільському і водному господарствам, що призвело до скорочення зрошуваних земель і дестабілізації водопостачання сільських населених пунктів і цілих районів. Масштаби розкрадання, розукомплектування і несправності технологічного устаткування —дощувальної техніки, систем зрошення, насосних станцій і ліній електропередач такі, що через них регулярно виходять з обороту десятки тисяч гектарів землі.

Уже два роки витрати на утримання водного господарства фінансують із держбюджету України і компенсують лише перекачку води в міжгосподарські канали і трубопроводи для зрошення, а подача вологи на лани здійснюється коштом водоспоживачів. Аналогічний стан і з заповнення водосховищ. Уже кілька останніх спекотних літ ситуація з водою в Криму постійно критична. Особливо складна вона цілорічно в сільських районах. Через несплату послуг у водосховища питного призначення закачується дедалі менше об'ємів води, необхідної для водопостачання міст восени і взимку. Хронічно невирішеними залишаються питання компенсації заборгованості за спожиту сільським населенням питну воду і поточної сплати господарств-водокористувачів за послуги її подачі.

Саме через недофінансування, а звідси й недогляд каналу, дедалі більші площі орних земель перетворюються на солончакові і виводяться із сівозміни. Особливо висока засоленість ґрунтів у Джанкойському, Красногвардійському, Первомайському і Сакському районах. Ще й у солоний Сиваш скидають близько 700 мільйонів кубометрів прісної води, «засмаченої» мінеральними добривами і гербіцидами. Від чого це колись казково щедре на улови рибалок озеро перестає бути нерестилищем для багатьох видів риб. Спеціалісти твердять, що неухильно скорочуються й запаси сировини для багатьох підприємств всієї економічної зони Присивашшя. Справу залагодити може лише належне фінансування каналу, на потреби якого вже чимало років надають ледь 40% від найменш необхідного. Стан водної магістралі нині такий, що на її обслуговування щороку потрібно щонайменше 50 мільйонів гривень і стільки само на ремонт і реконструкцію русла і відводів від нього, насосних станцій, перемичок та інших споруд.

■ ■ ■

Вода для Криму задоволення дороге, а масштаби магістралі вражаючі.

■

Чи змусить останній аврал, нарешті, розпочати довгострокову планомірну реставрацію недоглянутого ювіляра, який кримчан і поїть, і годує, й життю в Криму не дає зів'янути?

Адже, хоч як парадоксально, нинішня загрозлива ситуація ще раз підтвердила гостру необхідність для Криму життєдайної артерії, більшість меліоративних фондів якої збережено і вони можуть і цього року забезпечити подачу і питної води, і вологи для зрошення понад 300 тисяч гектарів сільськогосподарських культур. Утім, через недостатнє фінансування стрімке скорочення зрошувального клину триває, а робота міжгосподарської меліоративної мережі перестає бути безаварійною. Став недосяжним, скоротився наполовину двомільйонний валовий збір зерна, за який Крим колись отримав орден. Різко згортається валовий збір і в рисових чеках, які теж вже дають лише половину від колишніх понад 100 тисяч тонн білого зерна. Неухильно зростають лише борги за електроенергію, без якої добре напоїти людей і лани неможливо, та великі проблеми великої води для Криму, ситуація з якою стає дедалі критичнішою. Аврали тут уже не врятують. Адже йдеться про долю життєво і соціально необхідної та економічно виправданої в Криму цілої галузі, яка, щоб досхочу напоїти півострів, дедалі настійніше потребує щедрих фінансових «вливань».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

У солоний Сиваш скидають близько 700 мільйонів кубометрів прісної води, «засмаченої» мінеральними добривами і гербіцидами

СУСПІЛЬСТВО

Успіхи розвивати, недоліки виправляти

АКТУАЛЬНО

Про це йшлося на засіданні колегії Державного комітету зв'язку та інформатизації, де розглядали результати діяльності галузі за минулий рік. Зрозуміло, що інтерес до показників виник не лише у зв'язківців, а й у представників інших галузей економіки, адміністрації Президента та народних депутатів. Причин кілька. По-перше, в сучасних умовах від якості зв'язку залежить і розвиток економіки, бізнесу, залучення інвестицій. Принаймні, якщо до поганих доріг можна звикнути, то до неякісного зв'язку — не так уже й легко. По-друге —цікаво було просто повчитися на чужому досвіді. Адже торік темпи розвитку галузі в 4,7 разу перевищили середні темпи розвитку економіки.

Як повідомив голова Держкомзв'язку Микола Гончар, торік уведено рекордну кількість телефонних номерів — понад 601 тисячу, що на 226 тисяч більше, ніж у 2001 році. Вдалося досягти таких результатів завдяки спільним зусиллям ВАТ "Укртелеком", ЗАТ «Утел» та приватних операторів. «Це найвагоміший результат за всю історію галузі», — зазначив Микола Вікторович.

Власне, ці цифри можуть порадувати не лише тих, хто довго очікував на встановлення телефону, а й вітчизняних виробників телекомунікаційного обладнання. Адже 219 тисяч номерів введено завдяки українській апаратурі. А це у 1,8 разу більше, ніж за 2001 рік.

Значну увагу приділено телефонізації сільської місцевості. У 2002 році введено 75 тис. номерів сільських АТС, що на 39 відсотків перевищує показник 2001-го.

Звісно, такі досягнення були б неможливі без залучення в галузь значних коштів. Понад два з половиною мільярди гривень інвестували в розвиток галузі торік. Адже, окрім телефонізації, введено нові, обладнані сучасною технікою, пункти обслуговування клієнтів, що дасть можливість швидко і якісно надавати послуги. Зв'язківці впевнені, що ці кошти від них не повернуться сторицею, то точно принесуть прибутки. У тому числі значні фінансові надходження отримає і державний бюджет. Підприємства галузі 2002 року забезпечували в межах доведених Кабінетом Міністрів завдань вчасне та повне перерахування до державного бюджету платежів на загальну суму 1,8 млрд. грн. Державні підприємства та господарські товариства, у статутних фондах яких державна частка перевищує 50 відсотків, перевиконали завдання на 25 відсотків. При цьому надано послуг на 10,7 мільярда гривень. Нинішнього року, схоже, ця сума буде принаймні не менша. Для такого оптимістичного прогнозу є всі підстави. Адже на підприємствах галузі вводяться нові види послуг.

Приміром, заплановано під'єднати до електронної мережі всі центри поштового зв'язку. Отож стане можливо надавати послуги електронних переказів по всій Україні, що сприятиме поліпшенню обслуговування.

Микола Гончар повідомив: з 1 квітня листоношам буде підвищено заробітну плату на 10—15 відсотків. І це лише початок. Протягом року передбачається і повторне підвищення. Оскільки лише торік через низьку оплату праці звільнилося близько тисячі двохсот листонош.

Буде зроблено все і для поліпшення умов праці 47 тисяч листонош. Зокрема, забезпечення велосипедами мі плановано перетворити з винятку на правило.

Приділено увагу і розширенню інфраструктури інформаційних послуг, впровадженню новітніх технологій, розвитку мобільного зв'язку, збільшенню кількості інтернет-провайдерів, удосконаленню тарифів, системи стандартизації, сертифікації та метрології.

За даними Держкомзв'язку, торік кількість користувачів «всесвітнім павутинням» в Україні зросла до двох з половиною мільйонів осіб. Нині послуги доступу до мережі надають понад 420 підприємств.

Утім, на колегії йшлося не лише про досягнення —в галузі ще багато недоліків. Переважно вони спричинені небажанням певних керівників та працівників добросовісно виконувати свої обов'язки. На горіхи дісталося керівникам деяких регіональних відділень концерну РРТ, де впродовж кількох днів телеглядачі могли дивитися лише мерехтіння екранів. Пояснення, що, мовляв, винні енергетики, які через борги від'єднали від енергопостачання передавачі, стикалися із залізним контраргументом: чому не довели протизаконність таких дій? Адже вони суперечать розпорядженню Президента України про неможливість від'єднання стратегічних об'єктів. Утім у роботі концерну РРТ є і позитивні моменти. За рік введено в експлуатацію 31 новий телевізійний передавач. Побудовано телестанції у Дніпропетровській, Одеській та Волинській областях.

Стосовно погашення телерадіоорганізаціями боргів у 120 мільйонів гривень, то це питання має вирішуватися спільно з Національною телекомпанією та відповідними органами влади.

Зазначалося, що необхідно поліпшити співпрацю і з народними депутатами. Що сприятиме вдосконаленню нормативно-правової бази. Адже нині діє понад двісті законів, законодавчих актів та інших документів, які регламентують діяльність галузі. Іноді вони суперечать один одному. Інформування народних обранців про все, що робиться в галузі зв'язку, дасть можливість уникнути правових недоречностей. І досвід такої співпраці вже є. Але вона поки що на неналежному рівні. Принаймні, як зазначив голова Держкомзв'язку, іноді на депутатські запити чиновники готують не відповіді, а відписки. Водночас багато питань можна вирішити на місцевому рівні.

А позитивні зрушення вже є. Підготовлено новий кодекс, який буде подано на розгляд Верховної Ради. Всі проекти проходитимуть експертизу у науково-дослідних інститутах. І лише згодом з відповідними поправками їх пропонуватимуть для прийняття.

Тому на засіданні колегії було висловлено впевненість, що й надалі галузь залишатиметься флагманом української економіки. Та не лише її. Адже міжнародна діяльність зв'язківців спрямована ще й на ствердження іміджу України як держави з потужним інтелектуальним потенціалом. Зокрема, активізується двостороннє та багатостороннє міжнародне співробітництво. Наша країна першою серед країн СНД під'єдналася до найбільшої в Європі дослідно-освітньої мережі Джіант. Оцінюють це і великі міжнародні корпорації. Зокрема, під час нещодавнього візиту до України президент корпорації «Майкрософт» у Європі, на Близькому Сході та в Африці Жан-Філіп Куртуа разом з головою Держкомзв'язку Миколою Гончаром обговорили можливість реалізації спільних проектів, зокрема з інформатизації шкіл та здобуття освіти, а також електронного врядування. Міжнародні організації зацікавлені у співробітництві. Це має довести і Міжнародний конгрес «Інформаційне суспільство — стратегія розвитку у XXI столітті», який відбудеться в Києві 1—2 квітня. Крім Державного комітету зв'язку та інформатизації України серед його організаторів — Міністерство зв'язку та інформатизації Російської Федерації, Національна академія наук України, Російська академія наук, Регіональна співдружність у галузі зв'язку. Значну допомогу в його організації надають Міжнародний союз електрозв'язку, Світовий банк, Програма розвитку ООН.

Богдан ДОВНИЧ.

ВІСТІ З ОДЕЩИНИ

■ *Таланти*

Сувенір для Італії

Це стало сенсацією IV міжнародного фестивалю «Звуки та барви світу», що відбувся нещодавно у Санкт-Петербурзі. Молодіжний танцювальний ансамбль «Бессарабський сувенір» із задністровського села Бритівки здобув диплом І ступеня і медаль переможця. Його народні ліричні й гумористичні танки «Ніч яка місячна», «Кумоньки», «На толоці» полонили глядачів. Організатори музичного свята запросили українських танцюристів на V міжнародний фестиваль, що відбудеться в липні цього року в Італії.

— Їдучи до Санкт-Петербурга, ми сподівалися, звичайно, на успіх, хоча, напевно, й не такий шалений, — зізнаються керівники ансамблю Тетяна та Іван Микуліни. — Тепер вимог додалося: щоб утриматися на такій висоті, маємо вдосконалюватися...

І це в характері талановитих хореографів та їхніх вихованців. З усміхом згадують вони, якими незграбними були оті кілька підлітків-танцюристів сім з лишком років тому, коли все тільки розпочиналося. Та невдовзі прийшли граціозність, витонченість, несподівана імпровізація. До колективу потяглися інші 12—15-річні з Бритівки, Турлаків, інших сусідніх сіл, Білгорода-Дністровського. Ансамбль розрісся до 70 осіб самовіддано закоханих у народний танок, готових віддавати весь вільний час репетиціям, пошукам, гастролям. Географія останніх, до речі, рік у рік розширювалася: за Одесою прийшов Київ, а згодом і зарубіжжя — Молдова, Польща, Росія... Широке визнання підкріплювалося численними грамотами, дипломами, званням «народний».

А на отой міжнародний фестиваль потрапили випадково. У Білгород-Дністровському районі гостювало подружжя, причетне до відомого в Санкт-Петербурзі танцювального ансамблю "Слов'яночка». Завітавши на концерт «Бессарабського сувеніру», гості відзначили самобутність та високу виконавську майстерність танцюристів. Узяли з собою відеозапис концерту «бессарабців». А невдовзі, на правах господарів, запросили їх до себе, «застовпивши» місце учасника міжнародного фестивалю, що мав відбутися.

— Земляки не лише за нас уболівали, — каже Іван Микулін, — а й профінансували неблизьку поїздку.

Він називає фермера Дмитра Барвиненка, підприємців Віктора Сердюка, Дмитра Пенова, керівників сільгоспкооперативів Валерія Коваленка, Гаврила Бойчука, Семена Лисенка, сільського голову Бритівки Михайла Мерешка, керівників району — усіх, хто забезпечив поїздку на фестиваль й умови для творчості тут, у себе вдома. До речі, голова райради Василь Майстро та голова райдержадміністрації Олександр Котов благословили доповнення у проекті нового приміщення загальноосвітньої школи у Бритівці — хореографічну залу.

...Нині в «Бессарабському сувенірі» живуть підготовкою до італійських «Звуків та барв світу». І тривогами: чи знайдуться й тепер люди, які подбають про презентацію культури свого краю та й, урешті, України на престижному міжнародному фестивалі?

На знімку: «Бессарабський сувенір» у середньовічній Білгород-Дністровській фортеці.

■ *ПрезентацІЇ*

Героями стануть «закадрові» працівники

У Всесвітньому клубі одеситів відбулася презентація художньо-документальної книги «Василь». Гарно проілюстроване видання розповідає про життя і творчість відомого одеського кінодраматурга Василя Решетникова. Авторами є колишній головний редактор кіностудії Галина Лазарєва і лауреат літературної премії імені К. Паустовського Володимир Міненко. Це —перша з книг серії «Імена Одеської кіностудії», що її має намір видати міська Централізована система держбібліотек за допомогою спонсорів. Героями видань стануть «закадрові» працівники — сценаристи, режисери, оператори, художники-постановники тощо. Вже готується до випуску друга книга серії. Про кого? Це ще секрет, адже кожне з видань має бути приємним сюрпризом і для живих героїв, і для шанувальників таланту митців.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

У НОМЕР

Страйкують гірники і корабели

Гірники шахти «Бендюзька» ціною власного здоров'я «вилежали» під землею заборговану зарплату. Піднявшись на поверхню, вони одразу потрапили до центральної міської лікарні Червонограда, де проходять курс реабілітації. Страйкарів не полишає тривога, бо до них доносяться розмови про те, що їх можуть звільнити з роботи «за власним бажанням». Але цього не допустить Незалежна профспілка гірників.

Акцію протесту продовжують гірники шахти «Відродження», які по черзі не виходять на роботу і вимагають погашення заборгованості в зарплаті принаймні за один місяць.

У пошуках виходу з кризи керівництво «Львіввугілля» звернулося до ДПА у Львівській області з проханням списати або реструктуризувати борги в сумі 80 мільйонів гривень, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

* * *

За інформацією нашого власного кореспондента Віктора ХОМЕНКА, розпочали страйк і корабели керченського суднобудівного заводу «Затока». Вони вимагають видати зарплату за січень і лютий. Загалом їм винні майже чотири мільйони гривень. Страйкарів підтримують профспілки підприємства і Федерація незалежних профспілок Криму.

Проти течії

(Продовження. Початок у № 53).

Здавалося б, у Молдові є кому відповісти на ті серйозні виклики, що стоять нині перед тамтешнім українством: існує аж сім українських громадських організацій. «Ми маємо нормальні стосунки з державними структурами, можемо будь-якого часу зустрітися в Міністерстві освіти, в парламенті. Не скажу, що нас хтось там ігнорує, — розповідає голова однієї з них — Української громади Республіки Молдова Микола Олійник. — У нас є структура, організації в усіх колишніх районах, лідери, які займаються українською справою». То в чому ж проблема? Проблема в тому, що на запитання, чи знаєте ви когось із лідерів українських організацій, чи приїздить хтось із них у ваші села, поставлене під час зустрічі кореспондента «ГУ» зі студентами кафедри української філології Бєльцівського університету та вчителями української мови й літератури з сільських шкіл — відповіді не було. Створення справді дійової, авторитетної і впливової сили, яка була б здатна не лише влаштовувати вечори зі співами, а й відстоювати права українців як національної меншини, залишається одним із найнагальніших завдань.

Бєльці. Погруддя Тараса Шевченка, а за ним — «Український дім»

«Ми повинні йти до людей, а не вони до нас»

У російськомовних Бєльцях, найбільшому місті густонаселеної українцями північної Молдови, мешкає понад 30 тисяч наших співвітчизників (десь третина міста). Українцем є примар Василь Панчук. Нещодавно в Бєльцях з'явилася Спілка українців Молдови «Заповіт», яка має амбітні плани з підтримки й відродження українства і вже розпочала втілення їх у життя. У місті з'явився «Український дім», перед ним встановлено погруддя Тараса Шевченка. Незабаром там мають розпочати випуск газети «Рідне слово» (поки що у правобережній Молдові немає жодної україномовної газети). Місцеві українці планують взятися й за освітні проблеми. «Вони мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер, — вважає Василь Панчук. — Якщо ми будемо ґрунтуватися лише на критиці когось чи чогось, то це не дасть результату. Сьогодні головне — створення умов для виправлення ситуації. Зробити це можна, чинне законодавство дозволяє. Треба лише розібратися з деякими місцевими чиновниками, що гнуть там якусь свою лінію».

На сьогодні в жодній бєльцівській школі не викладають українську мову. На громадських засадах цим займаються студенти з молодіжної організації «Анти». «Років сім тому в одному ліцеї були українські класи, але все те загинуло, — розповідає Василь Панчук. — Нам треба показати людям потребу й перспективу вивчення рідної мови. Торік ми хотіли знову відкрити клас, але прозондували ситуацію й зрозуміли, що не слід форсувати події. Можна ж дискредитувати ідею». «Піднесення рівня української освіти залежить і від нас самих, —переконаний голова «Заповіту» Михайло Крижанівський. — Ми повинні йти до людей, а не вони до нас. Наша ідея — відродити в людях українську іскру. З другого боку, ми маємо постійно домагатися свого, причому на найвищому рівні».

Проте молдовські українці, здалося, не дуже сподіваються на допомогу власного уряду. Значно природнішою вони вважають поміч з боку історичної Батьківщини. Ображаються. «Що нам Україна за весь час зробила? — запитує Костянтин Попович, академік, письменник, легендарна людина, саме його іменем названо українсько-румунський ліцей у Нагорянах. — Он болгари які небагаті, але ж своїх як підтримують! А Росія мільйони дає...» Костянтин Попович згадує: був з візитом Леонід Кучма, пообіцяв видати його книжку. Видали — через рік, після численних нагадувань про дану обіцянку і особистого втручання Президента. «Ми за всі роки нашої праці й копійки не отримали від України. Зверталися до Президента, він давав доручення і щодо організації українського інформаційного центру в Кишиневі, і щодо іншого. І що ж? За всі ці роки кого тільки не просили... Тепер уже й не звертаємося ні до кого», — каже Микола Олійник.

Костянтин ПОПОВИЧ

■ ■ ■

Українці становлять 13,8% населення Молдови. Водночас, наприклад, із 330 членів суддівського корпусу республіки їх лише п'ятеро (1,5%). Присутність українців у органах слідства і прокуратури — 6,5%, у складі міністерств і відомств — 7%. У префектурі Кишинева українці відсутні зовсім, хоча в столиці їх проживає близько 100 тисяч.

■

У Бєльцях також чекають від України більшого, реальної допомоги, проте настрої тут дещо інші. «Ми повинні заробити довіру, щоб сказати: ось ми справді діємо, але нам не вистачає того й того», — міркує Василь Панчук. Найбільше потрібна нині бєльцівським українцям уже давно обіцяна Києвом міні-друкарня для випуску газети, друку методичних матеріалів для шкіл та багато чого іншого. Та й обладнання тамтешнього «Українського дому», єдиного в Молдові, також потребує перетворення щедрих гасел України про підтримку закордонних українців на реальні справи. Бєльці, до речі, багаті на українські міста-побратими: Могилів-Подільський, Хмельницький, Стрий. Безперечно, реальне побратимство могло б істотно посприяти і відродженню тамтешнього українства.

Володимир БОДНАР

Російський фактор Придністров'я

Молдову та невизнану Придністровську Молдавську Республіку розділяють мальовничий Дністер та війна, що прокотилася тут понад десятиріччя тому. В районі Дубоссар посеред річки досі стирчать опори зруйнованого тоді мосту: німе нагадування про запеклий конфлікт. А може, і символ згубності штучної, на догоду політичній кон'юнктурі, зміни історичних кордонів. Стародавні козацькі землі були свого часу в два прийоми відірвані від України: 1924 року створили Молдавську Автономну РСР у складі УРСР, а в 1940-му об'єднали цю автономію з новоутвореною правобережною Бессарабією, і з'явилася на світ Божий Радянська Молдавія. Згадкою про козацькі часи залишаються давні села над Дністром, в одному з них — Рашкові досі стоїть церква, де вінчався Тиміш Хмельницький. Під Бендерами скінчився життєвий шлях великого гетьмана Івана Мазепи. Тепер ця територія з абревіатурою ПМР формально молдовська, а насправді функціонує як самостійне утворення, без видимих перспектив і на примирення з Кишиневом, і на визнання його державності міжнародною спільнотою.

Тутешні українці — а вони становлять не менш як сорок відсотків населення краю — зовсім не ті, що на правому березі. Вони настирніші й згуртовані, місцеві організації об'єднані в Спілку українців Придністров'я. Жива історична пам'ять про українські часи регіону, близькість Батьківщини (а для дуже багатьох тут вона є не історичною, а справжньою) та її доступність, невизначеність майбутнього Придністров'я і, відповідно, власного майбутнього — все це привертає наших співвітчизників до неньки-України, пов'язує з нею їхні сподівання. А від останньої вимагає більшої уваги. Десятки тисяч тутешніх українців мають право на отримання громадянства України, тисячі вже його отримали. Але, як і на правобережжі, відродження українства тут — це також рух проти течії: у Придністров'ї надто потужний російський вплив. Залишки 14-ї російської армії, освіта за російськими стандартами, історія по-російськи, потужна русифікація... «Я не раз говорив, і в присутності керівництва ПМР також, що дуже багатьом хотілося б, щоб українці Придністров'я проявлялися лише в одному: танцювали в червоних шароварах і співали», — каже Володимир Боднар, голова Спілки українців. Минулого року українська громада увіковічнила місце, де помер Іван Мазепа: в селі Варниця під Бендерами встановили памятний знак. «Стільки гвалту було! — згадує голова товариства «Червона калина» Аліса Коханова. — Але потім змирилися».

■ ■ ■

За різними даними, у Придністров'ї проживає 250—300 тисяч етнічних українців. У 33 населених пунктах вони становлять від 50 до 100 відсотків мешканців, ще в 10 інших — від 20 до 40 відсотків.

■

У Придністров'ї, втім, немає й натяків на якусь міжнаціональну незгоду. «Ми не домінуємо й не збираємося домінувати, — наголошує Володимир Боднар, впливова й авторитетна в регіоні людина, голова комітету Верховної Ради ПМР з питань оборони і безпеки, реальний лідер українського руху. — Я не маю нічого проти Росії чи росіян. Вони — частка нашого народу, ми є й будемо разом. Але якщо ми хочемо, щоб тут було щось одне ціле, то всі частки повинні мати можливість розвиватися, зокрема це стосується рідної мови». Формально у Придністров'ї існують три офіційні мови: російська, українська й молдавська. Та на практиці використовується одна. Функції двох інших є виразно декоративні й зводяться переважно до присутності їх на табличках із назвами адміністративних закладів, деяких центральних вулиць у великих містах тощо. «Тіраспіль» — саме так українську назву придністровської столиці написано на дорожньому знакові при в'їзді в місто зі сторони Рибниці. Що ж, брак освіти українською дається взнаки.

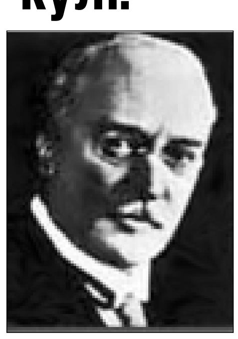
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Фото автора.

(Далі буде).

ДАТИ

Я — перший на земній кулі!

Його прізвище ви зможете прочитати на будь-якій АЗС. А ось ім'я знає не кожен, навіть у Німеччині, де жив і працював Рудольф Дізель. Цього тижня йому виповнилося б 145 років. Люди стільки не живуть, а ось їх винаходи...

Одного разу Рудольфа Дізеля попрохали оглянути один з його двигунів на величезному океанському лайнері. Винахідник довго слухав працюючий агрегат, а потім вказав місце на корпусі, де слід просвердлити дірку. Стукіт у двигуні зник. Наступного дня судновласникові надійшов рахунок — 10 000 марок. Коли Дізеля запитали, за що такий великий гонорар, він надіслав кошторис: намалював крейдою хрестик — 1 марка, знав, де малювати — 9 999 марок.

Можливо, це один з анекдотів, якими часто зловживають біографи. Але ця історія якнайкраще свідчить про характер винахідника. Мабуть, люди саме з таким норовом можуть скромно заявити: «Моя ідея настільки випереджає все, що було створено у цій царині досі, що можна сміливо сказати: я перший у цьому новому і найважливішому напрямі техніки на нашій маленькій земній кулі! Я йду попереду найкращих умів людства по обидва боки океану». І при цьому мати рацію.

Треба вміти заробити шість мільйонів на винаході ще до того, як перший двигун було продано. І врешті померти у злиднях, залишивши сім'ї у спадок самі лише борги... Не кожному таланить отримати Гран-прі на Всесвітній виставці в Парижі після грандіозного скандалу, коли власники почали відмовлятися від ліцензій на виробництво і продаж двигунів, бо зрозуміли, що вони недосконалі і погано працюють... А потім просто зникнути з корабля, що прямував до туманного Альбіону, змусивши журналістів і біографів упродовж багатьох років сперечатися: Рудольф Дізель випадково випав за борт, вчинив самогубство чи став «жертвою кайзерівської розвідки, що вирішила стратити Дізеля, як зрадника». Мовляв, той хотів продати патенти на свої винаходи англійцям. Ця версія стала особливо популярна за рік, коли почалася перша світова війна. Але насправді Дізелю належить тільки один винахід, який і увічнив його прізвище.

Перший у світі серійний легковий автомобіль з дизельним двигуном «Мерседес-Бенц-260D» з'явився тільки 1936 року. Через 23 роки після смерті свого винахідника.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Війна?

(Початок на 1-й стор.).

Іракський президент, як відомо, відмовився виконати вимогу Вашингтона. Військовики США уже оприлюднили можливий сценарій війни: відразу після початкової атаки з повітря у бій підуть наземні війська. Учора засобами масової інформації пройшло повідомлення про те, що атака може розпочатися й раніше терміну закінчення ультиматуму. Тобто, теоретично, війна могла вибухнути ще минулої ночі.

Як заявив держсекретар США Колін Пауелл, до Сполучених Штатів у їхній коаліції проти Іраку однозначно приєдналося 30 країн. Іще 15 пообіцяли свою підтримку, але дещо стриманіше. Пауелл сказав, що він отримав запевнення в підтримці від міністрів закордонних справ Данії та Нідерландів, проте президент Росії Володимир Путін повторив свою опозиційність до війни у телефонній розмові з президентом США Джорджем Бушем.

Багато країн, які надавали підтримку США у їхній позиції щодо Іраку, розташовані в Центральній та Східній Європі. Наприклад, Чеська Республіка та Словаччина послали до Кувейту групу військ хімічного захисту із кількасот вояків. Проте тоді ці держави були переконані, що війна в Іраку почнеться тільки після прийняття другої резолюції ООН, яка давала б на це дозвіл. Поки що війська лишаються там, але чеський уряд не зобов'язувався підтримувати будь-які воєнні дії сліпо. Позицію Чехії щодо війни буде оголошено тільки після того, як вона почнеться. Польща також послала двісті солдатів до Перської затоки, а три балтійські республіки ще раз повторили свою заяву про підтримку Сполучених Штатів.

Тим часом британський уряд отримав «добро» свого парламенту, отож участь у війні візьмуть і британські вояки. Прем'єр-міністр Тоні Блер дав зрозуміти, що не відмовиться від наполягань на воєнній акції проти Іраку — незважаючи на відставки трьох членів уряду і потужну критику в лавах власної партії.

Не визначилася поки що Туреччина. Її уряд заявив, що подає на схвалення парламентом американське прохання про використання авіапростору країни для можливого нападу на Ірак. Анкара стверджує, що переговори з американцями тривають. Утім, за інформацією ЗМІ, Вашингтон уже облишив надію на масштабну дислокацію військ у Туреччині до початку будь-якої кампанії.

На знімку АП: протестуючи проти позиції Данії, противники війни просто в датському парламенті облили прем'єра Андреса Расмуссена червоною фарбою, скандуючи: «Твої руки будуть у крові!»

Щоб Україну просили вступити до НАТО

Темі євроатлантичних прагнень було присвячено семінар у ВР «Відносини Україна—НАТО після Празького саміту: стан і перспективи». Серед промовців були оптимісти і песимісти, а істина, напевно, десь посередині — в 2004 році.

Оптимістом, окрім представників виконавчої влади, виступив і директор Центру інформації та документації НАТО Мішель Дюре. Він заявив, що спільної роботи у Києва і Брюсселя чимало і «ми підтримуватимемо всі зусилля України».

Решта оптимістів відзначили інтенсивний характер особливого партнерства і те, що нинішній парламент найбільш проєвропейський. Водночас голова Комітету ВР з питань євроінтеграції Борис Тарасюк нарікав, що курс до НАТО було оголошено пізно, багато часу згаяно. Втім, будучи міністром закордонних справ, на запитання про вступ до НАТО він незмінно відповідав: «Це питання в порядку денному не стоїть». Тепер Борис Тарасюк шкодує, що РНБО, ухваливши рішення про євроатлантичну інтеграцію, одразу не подала заявку на членство в НАТО.

Проблеми, пов'язані з появою у Празі Президента України, назвали «драматичними подіями», що вплинули на «тимчасово складні відносини», далекі від ідеалу — вступу до НАТО. І ЗМІ винні, що громадська думка налаштована проти вступу до альянсу. З оптимістичних висловлювань сподобалося і таке: «А може, і не треба членства в НАТО? Досить вступу до ЄС?»...

Песиміст, а скоріше, реаліст, директор Центру ім. О. Разумкова Анатолій Гриценко заявив, що Україна ще не створила цінностей, які захищають країни—члени НАТО. Звідси і «дистанція між заявами і практичним впровадженням планів у життя». Його підтримав і депутат В'ячеслав Кириленко від «Нашої України»: «Ми просто відбуваємо номер перед Брюсселем». А найточніше висловився голова Комітету з питань національної безпеки і оборони Георгій Крючков: «Треба зробити Україну такою, щоб її просили вступити до НАТО».

На семінарі намагалися також з'ясувати, навіщо владою створено кілька дублюючих структур для євроатлантичної інтеграції і чого не оприлюднено Цільовий план дій на нинішній рік.

Яна СТАДІЛЬНА.

Ставка — на своїх

Білоруський уряд має намір залучати до пивоварної промисловості вітчизняні інвестиції. Водночас керівництво Білорусі серйозно переймається захистом вітчизняного виробника й обмеженням імпорту. Не так давно в уряді навіть було розроблено нормативи наявності вітчизняних товарів на прилавках.

У результаті реформи сподіваються здійснити технічне переоснащення пивоварної промисловості і зробити білоруське пиво конкурентоспроможним — передусім на внутрішньому ринку. Річ у тім, що нині в Білорусі популярне українське і російське пиво: «Оболонь», «Балтика», «Очаково». Для підтримання вітчизняних виробників передбачено запровадити певні пільги. Зокрема, з ПДВ, на ввезення імпортного обладнання. До того ж цілком можливо, що буде запроваджено нульову ставку акцизів на безалкогольне пиво.

Білоруський прем'єр Геннадій Новицький цього тижня має намір відвідати підприємство «Лідське пиво», що також свідчить про особливу увагу уряду до цієї галузі. А сьогодні сам Олександр Лукашенко збирається поїхати на пивзавод «Криниця». Державний пакет акцій цього одного з найбільших підприємств планують передати в довірче управління білоруському «Пріорбанку». Гадають, що саме за участі президента Білорусі буде прийнято остаточне рішення про долю підприємства.

Утім, в уряді сподіваються, що «Пріорбанк» інвестуватиме не тільки в «Криницю», а й в інші великі пивоварні підприємства. Зокрема, йдеться про Слуцьку броварню, підприємства «Дедново», «Брестське пиво» та підприємство, яке входить до холдингу Могильовоблхарчопром. Сумарні інвестиції у названі броварні, за розрахунками уряду, мають становити близько 60 млн. доларів. Хоча у «Пріорбанку» стверджують: розмови про можливість спільної роботи з цими підприємствами поки що передчасні. На сьогодні банк підтверджує лише наявність спільного проекту з «Криницею».

Слід зазначити, що спроба участі зарубіжного інвестора в білоруській пивоварній промисловості скінчилася сумно. Років півтора тому російська компанія «Балтика» завезла на «Криницю» обладнання на суму понад 10 млн. доларів. Розрахунок робили на те, що буде проведено додаткову емісію акцій цього підприємства і їх отримає «Балтика». Однак акцій «Криниці» «Балтика» так і не отримала, а спроби повернути вкладені кошти поки що безуспішні.

А от акціонерне товариство «Білсолод», за задумом Мінська, має стати монополістом у забезпеченні пивної промисловості сировиною і вітчизняного, і імпортного виробництва. При цьому уряд має намір зробити ставку на вітчизняні ячмінь та солод. Зокрема, виробництво пивоварного ячменю до 2005 року має збільшитися з 70 тисяч до 176 тисяч тонн.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.
Мінськ.

Хроніка. Факти. Події

■ Київ

Під загальними фразами — про конкретні проблеми

У Києві з офіційним візитом перебуває міністр закордонних справ Республіки Польща Влодзімєж Цімошевич. Програмою перебування пана Цімошевича в Україні передбачено зустрічі з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином, Президентом Леонідом Кучмою і, звісно, з колегою Анатолієм Зленком. Мета візиту завуальована під загальною фразою — «обговорити широке коло питань міжнародної політики та актуальні питання двостороннього співробітництва». Проте не секрет, що однією з головних тем стала підготовка до підписання Угоди про умови взаємних поїздок громадян (нагадаємо, що візовий режим між Україною та Польщею стартує 1 липня). Були сподівання, що цей документ підпишуть за підсумками переговорів. Але коли верстався номер, з'явилася інформація, що угода ще потребує доопрацювання, тож цього разу її не буде підписано.

Навколо Іраку

■ Ер-Ріяд

Саудівська Аравія офіційно запропонувала Саддаму Хусейну залишити Ірак, щоб уникнути війни, і пообіцяла надати йому і його сім'ї політичний притулок.

■ Москва

Представники фракцій КПРФ, ЛДПР, Агропромислова депутатська група залишили вчора зал пленарного засідання Держдуми на знак протесту проти дій США стосовно Іраку. З пропозицією бойкотувати роботу Держдуми виступив депутат від фракції КПРФ Сергій Решульський.

■ Сеул

Південна Корея схвалила рішення США розпочати війну в Іраку. Про це повідомив радник південнокорейського президента Но Му Хена з питань безпеки. «Ми ще не ухвалили рішення щодо відправлення наших військових у район Перської затоки. Але ми з усією впевненістю можемо заявити, що підтримуємо те, що роблять США», — заявив він.

■ Токіо

Японія планує захистити свої поставки нафти після атаки США на Ірак, використовуючи кораблі берегової охорони для супроводження танкерів, що прямують на Близький Схід і повертаються звідти. Уряд побоюється, що з початком війни танкери зазнаватимуть частих атак. А кораблі берегової охорони зможуть легально застосовувати зброю для захисту танкерів.

■ Париж

Франція, котра виступає проти війни в Іраку, може переглянути своє ставлення до ситуації, якщо Саддам Хусейн застосує хімічну чи біологічну зброю проти військ коаліції. Про це заявив посол Франції в ООН Жан-Давід Левітт.

■ Мадрид

Іспанські війська не братимуть участі у бойових діях на території Іраку. Мадрид надасть технічну підтримку операції, а також свої літаки і направить до зони бойових дій персонал для їх обслуговування. З такою заявою виступив прем'єр-міністр Іспанії Хосе Марія Аснар.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

В університеті — бізнесмени США

Національний авіаційний університет відвідала делегація Центру бізнесу і державного управління імені Д. Кеннеді (раніше Гарвардський інститут міжнародного розвитку). Одним із напрямів діяльності цього центру є участь у роботі міжнародних і донорських організацій: Програми розвитку ООН, Всесвітнього банку реконструкції та розвитку, Міністерства фінансів Японії. Делегацію очолював пан Томас Ваам, директор програми «В'єтнам», яка діє в Центрі бізнесу і державного управління імені Д. Кеннеді.

Американські бізнесмени зустрілися з ректором університету Віталієм Бабаком, ознайомилися з науковою та матеріально-технічною базою, побували в навчальному ангарі, обговорили питання подальшого співробітництва. Члени делегації високо оцінили роботу колективу університету з підготовки висококваліфікованих спеціалістів для світової авіації.

СУСПІЛЬСТВО

Вузлова станція Євразії

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

У Києві відбулося чергове засідання Ради із залізничного транспорту держав—учасниць СНД. Ця інституція, організована 1992 року, покликана забезпечувати усталені міждержавні транспортно-економічні зв'язки та їх розвиток у рамках єдиного простору. Його залізницями здійснюються значні обсяги транзитних перевезень між країнами Європи та Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Індійського океану та Перської затоки.

Членами ради є керівники залізничних адміністрацій держав—учасниць Співдружності, а як асоційовані — Болгарії та Латвії. Представники Литви та Естонії беруть участь у роботі ради відповідно до договорів. Основні її завдання — координація роботи залізничного транспорту на міждержавному рівні, розробка узгоджених засад діяльності, умов перевезень пасажирів і вантажів, організація спільної експлуатації вантажних вагонів і контейнерів, гарантування безпеки руху потягів у міжнародному сполученні, системи обліку та взаєморозрахунків за виконану роботу і послуги, науково-технічне співробітництво. Рада залізничного транспорту держав—учасниць СНД відіграє важливу роль у взаємодії транспортних комплексів і дає змогу регулювати тарифну політику, прогнозувати обсяги перевезень.

У засіданні Ради із залізничного транспорту держав—учасниць СНД узяли участь її голова, Міністр шляхів сполучення Росії Геннадій Фадєєв, Міністр транспорту України, генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа, Міністр транспорту Російської Федерації Сергій Франк, керівники залізниць країн Співдружності.

Дружба дружбою, а гроші — нарізно...

Після розвалу колись великої держави з єдиною транспортною мережею глави урядів країн СНД підписали низку важливих документів про співробітництво в галузі залізничного транспорту, зокрема, угоди про взаємодію держав-учасниць у зближенні механізму оподаткування, про проведення узгодженої тарифної політики, а також про співпрацю в технічному переоснащенні та оновленні рухомого складу. Було прийнято рішення про збереження дії єдиних положень правил технічної експлуатації залізниць. Створено і функціонують автоматизовані банки даних парків вантажних вагонів і контейнерів. Щороку залізничні адміністрації за координації ради розробляють графік руху і план формування потягів у міжнародному сполученні, що є технологічною основою роботи залізниць. Дирекція ради сприяє залізничним адміністраціям в оперативному вирішенні питань перевезень, передавання потягів і вагонів через міждержавні стикувальні пункти, надання порожніх вагонів під завантаження за заявками. Щодоби в оперативному режимі розглядається положення з ходом перевезень, використанням рухомого складу в міжнародному сполученні з прийняттям відповідних рекомендацій і рішень.

Незважаючи на крах політичної системи колишнього Союзу, залізничний транспорт та його міжнародний координаційний орган стали стрижнем, який дав змогу країнам-учасницям і їхнім сусідам установити міцні економічні зв'язки.

Хоча залізничні підприємства держав—учасниць СНД і працюють в єдиній системі, але всі вони пройшли дуже різні шляхи завдовжки більш як у десять років. Кращий досвід використовують усі партнери. Але якщо в когось із них постають проблеми, то це позначається на роботі всіх, часом вони заважають вирішувати спільні завдання і досягати намічених цілей. Про те, як уникнути помилок і проблем та ефективніше використати досягнення, йшлося на черговому засіданні Ради залізничного транспорту держав—учасниць СНД.

Міністр транспорту України Георгій Кірпа і Міністр транспорту Російської Федерації Сергій Франк.

Завдяки діяльності ради забезпечено технологічну єдність залізниць, для чого ухвалено рішення про збереження дії єдиних положень правил технічної експлуатації залізниць, інструкцій щодо сигналізації, руху потягів та маневрової роботи. Прийнято також правила експлуатації, обліку за номерами та розрахунків за використання вантажних вагонів — власності інших держав, а також за користування універсальними контейнерами, які належать залізничним адміністраціям. Тепер діють єдині правила експлуатації вантажних вагонів у прямих залізнично-поромних сполученнях Іллічівськ—Варна, Іллічівськ—Батумі—Поті, Актау—Баку, Актау—Туркменбаші, Туркменбаші—Баку, низка інших документів з експлуатаційної діяльності залізниць. Під контролем Ради із залізничного транспорту перебуває технічний стан вантажних вагонів, а постійно діюча комісія повноважних спеціалістів систематично розглядає ці питання, готує пропозиції з ремонта утримання вагонів, оновлення парку, розробки прогресивних конструкцій рухомого складу.

■ ■ ■

Тільки 70,4 відсотка вагонів відповідають вимогам експлуатації. Значну кількість вагонів відчіплюють на міждержавних стикувальних пунктах через низьку якість їх підготовки, а також вантажів і документів у рейс.

■

За рішенням ради на залізницях держав—учасниць СНД, Латвії, Литви, Естонії запроваджується нова, ефективніша система організації ремонту і технічного обслуговування вантажних вагонів залежно від виконаного обсягу робіт.

Завдяки єдиній системі залізничні адміністрації країн—учасниць СНД зберігають темпи перевезень, що сприяє поліпшенню загальних показників роботи мережі. Порівняно з минулим роком зросли обсяги завантаження на залізницях Азербайджану, Вірменії, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Росії, Таджикистану, Туркменистану, Узбекистану, України, Латвії, Литви. Поліпшилося виконання графіку руху пасажирських потягів. Зберігається взаємодія залізничних адміністрацій з надання допомоги рухомого складу для завантаження імпортного зерна, цукру, руди, вугілля, нафтопродуктів.

Багато зроблено у сфері тарифної політики перевезення вантажів у міжнародному сполученні. Залізничні адміністрації проводять роботу з удосконалення тарифної системи держав СНД у міжнародному сполученні. Для нарощування вантажообороту встановлюються економічно обгрунтовані наскрізні ставки на перевезення вантажів на взаємовигідних умовах під конкретні договори, обсяги та маршрути перевезень на дво- і багатосторонніх умовах, здійснюється диференціація тарифів за видами вантажів з урахуванням платоспроможності попиту. Постійно вживають заходів для зменшення вантажних тарифів, надається державна підтримка залізницям, удосконалюються взаєморозрахунки залізничних адміністрацій за користування вагонами та контейнерами.

Але проблеми у всіх учасників процесу все-таки різні. І тут уже, як то кажуть, дружба дружбою, а гроші — нарізно. Тобто кожен має сам думати про своє фінансове благополуччя. І виходить це у всіх по-різному. Приміром, під час виконання заявок на перевезення не досягли рівня минулого року залізниці Казахстану, Молдови, Естонії. Технічний стан вагонного парку не задовольняє потреби в перевезенні вантажів, обсяги яких постійно зростають. Тільки 70,4 відсотка вагонів відповідають вимогам експлуатації. Значну кількість вагонів відчіплюють на міждержавних стикувальних пунктах через низьку якість їх підготовки, а також вантажів і документів у рейс. Особливо незадовільний їхній стан на залізницях Азербайджану, Вірменії, Грузії, Туркменістану, Молдови, Казахстану. А закупки нового рухомого складу залізничними адміністраціями та підприємствами—власниками вагонів не покривають потреби обсягів перевезення вантажів, що зростають.

Є й інші проблеми, коли використати спільні досягнення охочих багато, а платити за це хочуть або можуть аж ніяк не всі учасники процесу. Приміром, упродовж більш як двох років у мережі функціонує інформаційно-обчислювальний центр залізничних адміністрацій, створений на базі такого самого центру, але тільки з обліку вагонного і контейнерного парків та їх технічного стану. Залізничними адміністраціями Білорусі, Латвії, Литви, Росії та України введено в постійну експлуатацію експериментальний полігон мережі передавання даних «Інфомережа-2001». Але виконаний ними обсяг робіт недостатній для реалізації повної наміченої програми. Зокрема, на створення національних вузлів мережі передавання даних, організацію високошвидкісних каналів зв'язку, зокрема й резервних, коштів бракує, бо не всі партнери беруть участь у фінансуванні.

І ще одна спільна дуже важлива проблема — запровадження системи автоматичної ідентифікації рухомого складу на залізницях держав—учасниць СНД, Латвії, Литви, Естонії, мета якого — отримання точних даних про кількість та місце розміщення контейнерів за належністю, оцінка технічного стану їх парку, достовірність поточного балансового обліку, визначення дислокації та наявності приватних контейнерів підприємств, організацій і «третіх» країн. Адже під час розпаду Союзу кожній колишній республіці перепало по «сережці» — увесь рухомий склад, що був на їх територіях. Але багато вагонів і контейнерів існували тільки на папері. Тож тепер належить провести інвентаризацію парку, виявити неіснуючі вагони.

Важливу роль в організації всіх заходів з налагодження взаємодії транспортних комплексів держав—учасниць Співдружності відіграє «Укрзалізниця». Вона стояла біля витоків створення Ради із залізничного транспорту, була активною учасницею інтеграційних процесів на галузевому рівні. На засіданні ради зазначалося, що досвід України і з організації роботи залізничного транспорту, і зі співробітництва з партнерами використовується в інших державах Співдружності. Україна за географічним положенням і ступенем розвинутості транспортної інфраструктури стала природним полігоном для встановлення ефективних транспортних сполучень між Сходом і Заходом, Північчю та Півднем.

Україна — вузлова станція Євразії і готова зіграти активну роль у встановленні дійових зв'язків між ринками світу. В неї достатньо прогресивного досвіду в цій галузі. Розповідаємо про деякі його аспекти.

Працювати на майбутнє

В Україні шість залізниць. Вони перевозять 84 відсотки вантажів і 62 відсотки пасажирів від їх загальної кількості. В останні кілька років «Укрзалізниця» створила тисячі нових робочих місць, а зарплата за два роки зросла втричі. Продуктивність праці — також утричі. Щодня залізничники відправляють 895,7 тисячі тонн вантажів, щодня перевозять 1,52 млн. пасажирів. Стала прозорою фінансова діяльність, покладено край розрахункам через посередників, послуги оплачуються «живими» грошима, а не бартером. Тільки за останні 10 місяців минулого року чистий прибуток становив 250 млн. гривень.

■ ■ ■

Важливу роль в організації всіх заходів з налагодження взаємодії транспортних комплексів держав—учасниць Співдружності відіграє «Укрзалізниця».

■

Фахівці в галузі залізничного транспорту вважають, що таких успіхів удалося досягти завдяки новій стратегії, яку застосовують в «Укрзалізниці»: жорстка кадрова політика і фінансовий контроль. Отож, приміром, стала можливою реалізація програми розвитку швидкісного руху пасажирських потягів на ділянці Київ—Харків—Київ. Торік на 500-кілометровій трасі відреставровано 60 вокзалів, 190 пунктів зупинки, докорінної реконструкції зазнала верхня будова дороги. І «Столичний експрес» здолав відстань від Києва до Харкова за 5 годин 45 хвилин, розвиваючи на окремих ділянках швидкість 140 км/год. Вісім вагонів експресу на замовлення Південної дороги виготовили на Крюківському вагонобудівному заводі. Раніше це підприємство спеціалізувалося на виробництві вантажних вагонів. Чотири вагони першого класу мають по 45 місць, три вагони другого класу — по 68 місць, ще в одному — вагоні-барі — 38 місць. Підвищеної місткості досягнуто за рахунок подовження вагонів. У них тепер не 9 купе, а 10. Вагони обладнано сучасними кондиціонерами, вакуумними туалетами, холодильниками, мікрохвильовими печами, радіоточками з навушниками. У провідників є стільниковий і внутрішній телефонний зв'язок, яким можуть скористатися і пасажири. Функціонує система спостереження за коридорами. «Столичний експрес» став другим у СНД швидкісним потягом услід за ЕР-200, що курсує між Санкт-Петербургом і Москвою.

22 січня із Львівського приміського вокзалу до курортного містечка Моршин у перший рейс вирушив український електропотяг «Ювілейний», створений холдинговою компанією «Луганськтепловоз».

До 2005 року заплановано ввести швидкісний рух з Києва до Дніпропетровська, Одеси і Львова. Належить освоїти такі швидкості в напрямку Сімферополя, а також Київ—Москва. А фахівці галузі працюють над розроблянням наступного швидкісного маршруту з освоєнням руху зі швидкістю 200 км/год і більше. На 2004 рік намічено пуск потягу «Київ—Краків—Київ», оснащеного розсувними колісними парами. Розвиваються спільні українопольські проекти, спрямовані на освоєння європейського ринку контейнерних перевезень. Початок уже зроблено: в лютому відкрито маршрут Іллічівськ—Клайпеда—Іллічівськ для потягу комбінованого транспорту «Вікінг».

Ще більшого ефекту очікують від реалізації проектів співробітництва залізничників України та Росії. Ці галузі розробили стратегію розвитку транспортних комплексів, в якій велику увагу приділено розвиткові міжнародних транспортних коридорів, що проходять територією України та Росії. Програму схвалено на спільній колегії міністерств транспорту обох держав.

Намічено й реалізуються програми подальшого розвитку залізниць України, які передбачають створення сучасної телекомунікаційної мережі та впровадження новітніх технологій, реформування системи управління з чітким розмежуванням функцій господарської діяльності та державного управління, створення ефективних систем управління якістю на підприємствах залізничного транспорту.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Куди веде дорога, вистелена благими намірами

Нещодавно в Деснянській райдержадміністрації Києва відбулася нарада з ініціативи голови Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва Олександри Кужель. Журналісти назвали цей захід театром одного актора, в якому Олександра Володимирівна «запросила себе» на головну роль, а керівників Деснянської райдержадміністрації Києва, представників громадськості, адміністрації ТОВ «Ринок-1» задіяла як глядачів або як статистів.

Дехто із журналістів, ознайомившися з диктофонним записом, дійшов висновку, що нарада була, по суті, спробою знівелювати конфлікт між владою та групою приватних підприємців. Хоча уникнути його можна було набагато раніше. І, хоч як це парадоксально, з допомогою бездушного бюрократизму. Тоді ж, кілька років тому, дозволивши тимчасово встановити торгові намети на земельних ділянках у межах «червоної лінії», Київрада вочевидь забула, «чим вистелена дорога до пекла». Благі наміри та прагнення допомогти людям для депутатів Київради переважили навіть такі вагомі «проти», як заборона законом зведення та розташування будь-яких об'єктів у межах цих самих ліній. Не врахували народні обранці і психології громадян, навчених практикою минулого життя, що немає нічого довговічнішого, ніж тимчасове. Крім того, сьогодення збагатило їх ще однією «мудрістю» на зразок «закон як дишло...». От вони і пробують перти його в потрібному для себе напрямі, пікетуючи міську раду та залучаючи до цієї справи дедалі більше держчиновників різних рангів.

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Тому можна зрозуміти обурення голови держкомітету Олександри Кужель діями місцевої влади, коли було прочитано скарги підприємців з майданчика перед Троєщинським ринком. Адже люди просять захистити їх від несправедливості та вжити заходів стосовно недопущення скорочення робочих місць. З такою скаргою звернувся до Київського міського голови Олександра Омельченка, голови держкомітету Олександри Кужель та інших посадових осіб уповноважений з питань захисту прав підприємців у столиці — депутат Київради Микола Георгієвський. Свою точку зору з приводу конфлікту висловив і голова представництва держкомітету в Києві Ігор Добруцький у листі до голови Деснянської райдержадміністрації. Це й зрозуміло, оскільки й уповноважений, і голова представництва підпорядковані Держкомітету України з питань регуляторної політики та підприємництва. За логікою, саме вони й повинні були надати Олександрі Кужель об'єктивну і всебічну інформацію з цього питання.

Зокрема, про те, що Київрада своїм рішенням дозволила тимчасове розміщення торгових наметів на «червоній лінії». Підкреслюю, тимчасове. А в розпорядженні Деснянської райдержадміністрації від 27 березня 2002 року взагалі все розписано як по нотах: «До 01.01.2003 року дозволити тимчасове розташування наметів і ведення торгівлі на існуючому торговельному майданчику. З першого січня 2003 року виконати демонтаж і переміщення торговельних палаток на ринок ТОВ «Глорія». І хоча керівництво ринку чотири рази зверталося в міське управління земельних ресурсів з проханням дати дозвіл торгувати на цій ділянці і надалі, у відповідь одержувало відмову. І зрозуміло чому — адже під площею проходить газова труба і різні комунікації. Тому ніхто ризикувати і брати на себе відповідальність не хоче, бо добре усвідомлює: не дай, Боже, станеться нещасний випадок, відповідати доведеться тому, хто дав цей дозвіл. Тож доки вестиметься реконструкція у відповідності з вимогами Указу Президента України про перепрофілювання ринків на торговельно-сервісні комплекси, «Троєщинському» тимчасово дозволено розташувати там автостоянку. А потім, після реконструкції, за генпланом тут буде розширено проїжджу частину дороги і прокладено нові інженерні комунікації.

Отож за будь-яких умов цей шматок землі як торговельний майданчик був недовговічний. Про це знали працюючі на ньому підприємці задовго до початку конфлікту, оскільки адміністрація ринку багатьох попередила: укладати договори на 2003 рік з тими, хто працює на площі, вона не має права. Напевне, були в «курсі справ» і представники держкомітету в Києві М. Георгієвський та І. Добруцький. Не могли вони не знати також, що розв'язанням проблеми переймається не лише адміністрація ринку, а й районна держадміністрація та міська влада. Оскільки Олександр Омельченко дав чітку вказівку: під час реконструкції не допустити втрати жодного робочого місця. Тому підприємцям з площі запропонували конкретні торгові місця і на Троєщинському, і на інших ринках району й міста з гарантією, що після реконструкції вони й надалі працюватимуть в торговельно-сервісному комплексі. Проте ті тримаються руками й ногами за цей «шанхай», бо вважають його найкращим місцем для своєї роботи. Хоча працюючі безпосередньо на ринку та покупці, які потрапляли в «шанхайські лабіринти», дотримуються дещо іншої думки. Про всі ці нюанси представники держкомітету в Києві, очевидно, мали б розповісти Олександрі Кужель. Насправді склалося враження, що вони не зовсім володіли ситуацією. Про це переконливо свідчить і нарада, і результати її проведення.

Голова держкомітету припускалася неточностей, коли стверджувала, що опікується проблемами «Ринку-1» ще з 1994 року. Оскільки саме цю фразу бездумно розтиражувала напередодні наради одна поважна газета, то варто уточнити, що ринок почали будувати на пустирищі, звільняючи його від сміттєзвалищ, лише у 1995 році.

На думку Олександри Кужель, так багато людей відірвано від роботи задля розв'язання єдиної проблеми — дати ринку можливість заробити якомога швидше та якомога більше грошей. Мовляв, підприємців з площі вижили для того, щоб керівництво «Троєщинського» розташувало там автостоянку і, не докладаючи жодних зусиль, заробляло ще більше коштів. Проте на автостоянку за всього бажання не втиснеш стільки автомобілів, скільки там раніше розміщувалося підприємців зі своїми наметами чи столиками. Крім того, з автомобіля можна «здерти» три гривні, а кожен підприємець щоденно сплачував 17 гривень різних зборів. Отже, не треба бути знавцем вищої математики, щоб підрахувати: ринок одержить не більше, а набагато менше доходів.

Голова держкомітету чомусь звинуватила районну адміністрацію у протидії підприємництву. Раїса Сердюк, заступник голови Деснянської райдержадміністрації, не стерпіла такої несправедливості. Схопивши момент, вона повідомила, що в районі створено 20 тисяч нових робочих місць, а на території нормально функціонують 27 ринків. Обидва ці показники — одні з кращих у столиці.

Однак Олександра Володимирівна, закликавши до конструктивної роботи всіх ще на початку зустрічі, вочевидь мала власний, особливий, погляд на конструктивізм. Бо у результаті майже ніхто не зміг висловитися сповна чи відповісти на поставлені нею ж запитання. Зате пообіцяла навідатися до Президента України і доповісти про надприбутки, які одержує ринок, поклопотатися, щоб Антимонопольний комітет відкрив справу за фактом недобросовісної конкуренції. Щодо останнього, то принагідно зауважимо, що «антимонополісти», які намагалися звинуватити адміністрацію цього ринку в завищенні сум за оренду місць, уже програли кілька судів, оскільки орендна плата тут навіть нижча за середню по Києву.

Пообіцяла вона також «дати роботу» Президенту України своїм поданням про службову невідповідність займаним посадам керівників Деснянської райдержадміністрації. А міському голові Олександру Омельченку доведеться, напевно, відповідно до «генеральної лінії» Олександри Володимирівни, працювати над внесенням змін до рішення Київської міської ради, які стосуватимуться вже не раз згадуваної білятроєщинської проблеми. І на закінчення зустрічі голова державного комітету недвозначно попередила: мовляв, не пробуйте (очевидно, без її дозволу) робити щось на місці площі. Бо інакше, як заявила Олександра Володимирівна, нікому не буде спокійного життя.

Ось так «конструктивно» закінчилася нарада в райдержадміністрації. Як наслідок, приватні підприємці знову перетворили передринкову площу на «шанхай». Торгують вони на пільгових умовах, оскільки ні орендної плати, ні ринкового збору ніхто від них не вимагає. Адміністрація ринку просто не має права цього робити, оскільки договорів з ними не укладала. Для того, щоб мати повну картину чисельності торгуючих, вирішили перевірити наявність патентів та свідоцтв платників єдиного податку. Майже половина взагалі не мають жодних документів, чимало оформили свідоцтва платника єдиного податку або стали приватними підприємцями лише минулого або цього року. Це ще одне свідчення не на користь представників держкомітету, які стверджували, що люди на цій площі працюють по шість років. По суті, створено стихійний ринок, внаслідок чого мимо державної кишені вже пролетіло чимало тисяч гривень, а підприємці впевнилися, що закон у нас справді як дишло.

На початку наради голова Державного комітету України з регуляторної політики та підприємництва намагалася переконати всіх, що їй просто соромно задля розгляду цього конфлікту відривати від роботи так багато державних людей. А вам не стає соромно, коли бачите, як через втручання в місцеві справи високопоставлених посадовців законність перетворюється на ефемерні поняття?..

Василь ТУГЛУК.

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ: РЕЗОНАНС

Щоб не мати клопоту?

На мою статтю «Двоє в кріслі, не рахуючи печаток» («ГУ» від 5.09.2002 р.) відреагував заступник Державного секретаря Міністерства внутрішніх справ Валерій Варенко. Відреагував, щоправда, аж через два з лишком місяці і то після офіційного нагадування. Проте і за це спасибі, бо, скажімо, в Генпрокуратурі виступи парламентської газети, схоже, не читають. Принаймні, редакцію відповідями балують дуже рідко.

Листу пана Варенка ми щиро зраділи, бо вважали, в Чернігівському ВАТ «Торговий центр «Дружба» завершилося двовладдя. Нагадаємо, в статті йшлося про те, що до міськвідділу міліції «звернулася Набок О. І. із заявою про видачу дозволів на виготовлення дублікатів печаток» товариства. Тим часом оригінали ніхто не крав, не губив, а були вони в керівництва правління, обраного акціонерами. Склалася ситуація, коли ВАТ мало двох господарів, а кожен з них — по печатці і штампу.

«Водночас повідомляємо, — читаємо в листі з МВС України, — що оскільки оригінали печаток не викрадені і не втрачені... було прийнято рішення про анулювання дозволів, виданих на право виготовлення дублікатів печаток. Крім того, Чичикалу В. та Набок О. (переобране керівництво, яке не змирилося із зміщенням з посад. — **Ред.**) направлено офіційний припис про повернення... дублікатів печаток і штампів дозвільній системі Чернігівського міськвідділу...».

...Нещодавно побував у Чернігові й дізнався, що згадані Чичикало і Набок нікому тих дублікатів не здавали і користуються ними, як раніше. Бо є рішення Деснянського місцевого суду, який задовольнив заяву акціонерки (? — **Ред.**) Лях на рішення УМВС в Чернігівській області (про анулювання дозволів) та дії керівників дозвільної системи.

Не коментуватиму рішення суду (суддя С. Клопот) — у ньому не кожен юрист розбереться. Дивує інше: правоохоронці, як мені відомо від акціонерів, не оскаржили вердикт, а отже, погодилися, що їхні дії щодо анулювання дозволів були неправомірними. Тоді навіщо було город городити, панове міліціонери? Кому вирішили локшину на вуха вішати: акціонерам, які і так потерпають від свавілля колишнього керівництва? Чи редакції, яка виступила на захист людей? Ті, хто носить погони, як відомо, вельми активно і рішуче захищають честь мундира. А тут підняли руки догори перед акціонеркою Лях. Чим пояснити здавання позицій без бою? Будемо вважати, це виняток із правил. Міліція Чернігівщини може себе захищати, у чому я переконався, розслідуючи справу про зґвалтування. Та про це — іншим разом.

Іван ІЛЛЯШ.

Тяжкий рецидив

Із 615 убивств, скоєних у Донецькій області торік, кожне п'яте — на совісті раніше засуджених. Такі факти оприлюднено на координаційній нараді керівників правоохоронних органів, яка відбулася в прокуратурі області. Майже 70 відсотків убивств скоюють без очевидних причин, у половині випадків злочинці ховають знаряддя злочину і «замітають» сліди.

Досить високий рівень злочинності у підлітковому середовищі — майже чотири десятки навмисних убивств. У половині випадків такі підлітки не навчалися і не працювали, раніше вже притягалися до кримінальної відповідальності, а на момент скоєння злочину перебували в нетверезому стані.

Актуальною для області залишається проблема розшуку вбивць, які ховаються від слідства. Лише торік правоохоронці затримали 24 особи.

Ліна КУЩ.

ФОТОФАКТ

У Національній академії внутрішніх справ України в рамках військово-інтелектуальних змагань «Патріот-2003» відбувся турнір з гирьового спорту.

На знімку: Юрій Володимирович Щербина — президент федерації гирьового спорту.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

ОСВІТА: ПЕРЕРВА НА РЕФОРМИ

Дві сестри

ГІРКИЙ УРОК

На очах у голови сільради, вчителів, односельців батько перетворив життя донечок на пекло. Однієї з дівчаток уже нема серед живих: її життя жорстоко обірвалося у неповних 15 років...

Наснилася у весільній сукні

Іринка й Оленка росли без матері. А батько... Односельці із села Кублич Теплицького району на Вінниччині, де нині мешкає сім'я, кажуть, що він рідко буває тверезий. Його невелика глиняна хатина з обдертими стінами стала місцем, де час від часу збираються любителі почаркуватися. Коли звідти долинали п'яні пісні, сусіди скрушно хитали головами: «Бідні діти...» Мазанка тісна: маленькі сіни і дві кімнатки. Де сховатися сестричкам від захмелілих дядьків і тіток? А як уроки вчити?

... Торік 27 грудня пізно ввечері до них постукав сусід, 18-річний хлопчина, який навчається в одному з профтехучилищ. Попросив батька відпустити на вулицю восьмикласницю Іринку. «То нехай іде...» — йому, схоже, було однаково. Дівча більше додому не повернулося.

Тільки через п'ять днів батько повідомив про зникнення у міліцію. Тіло Іринки знайшли майже через місяць. Хтось із підприємців вирішив купити закинуте приміщення бази райспоживспілки. Працівники інвентарбюро приїхали обміряти будівлю і наткнулися на страшну знахідку.

Дівчинку, якій не виповнилося ще й п'ятнадцяти років, було згвалтовано. Її задушили, як підозрюють правоохоронці, мотузкою. Тінь підозри впала на згаданого вище сусіда.

Іра Хоменко, подруга й сусідка покійної, каже, що саме тієї страшної ночі бачила її уві сні одягнену в сліпучо білу весільну сукню. Такий сон снився і рідній сестрі покійної.

Смерть неповнолітньої дівчинки боляче вразила багатьох у селі. Схоже, тільки тепер у Степанівській сільраді, до якої входить село Кублич, й у школі, що у селі Степанівка, всерйоз занепокоїлися долею другої сестри — Оленки.

Чарка виявилася дорожчою, ніж діти

Шість років тому батько з двома доньками і сином повернувся у рідне село. Дружина на той час відбувала термін покарання у в'язниці. Мешкали то в однієї, то в іншої тітки. Шістнадцятирічному хлопцеві не сподобалося таке життя, і він вирішив повернутися до бабусі по матері. Відтоді сестрички про нього нічого не знали.

Керівники сільради й місцевого господарства, порадившись, поселили сім'ю у стареньку хатину, в якій раніше мешкала самотня бабуся. Наділили 20 соток землі під город. Влаштували чоловіка на роботу. Повірили йому. Оформили соціальну допомогу на дітей.

Але приїжджий не виправдав сподівань земляків. Чарка для нього виявилася дорожчою, ніж діти. Через пиятику його звільнили з однієї роботи, потім з другої. Город поріс бур'яном, тому половину ділянки передали в інші руки. Ось так і живе випадковими підробітками. Розраховуються з ним частенько тією самою оковитою. Буханець хліба діти приносили зі школи — директор розпорядився видавати його щодня — ото тільки й харчів. Дівчатка, щоправда, два рази на день безплатно харчувалися у шкільній їдальні.

«У дитбудинок не піду нізащо»

Що старші ставали сестрички, то більше змінювалася їхня поведінка. Могли кілька днів не з'являтися у школі. Якось улаштували собі канікули на місяць. Директор школи Олексій Калатинський, завуч Володимир Грошовий, класний керівник 8-Б, де навчається Олена, Ніна Берчук кажуть, що стомилися ходити до мазанки, господар ніколи двері не відчиняє, навіть коли вдома.

У день мого приїзду Олени теж не було в школі. На поріг нас — автора публікації, директора школи й секретаря сільради — також не пустили. Хоча батько в цей час був удома.

У своєму класі сестри особливо ні з ким не дружили, хоча й не ворогували. Вчителі кажуть, що дівчатка контактні. Подруг мали старших за себе. Восени пропустили найбільше уроків: допомагали людям копати картоплю. До навчання, на думку класного керівника, здібні, особливо Олена.

Після смерті Іринки тепер побоюються за неї. Але як уберегти? Позбавити тата батьківських прав і знайти опікуна? Родичі не погоджуються на таке. Влаштувати в дитячий будинок? Цю пропозицію категорично відхиляє сама Олена. Навіть попередила: щось із собою зробить...

Можливо, спробують прилаштувати Олену у профтехучилище в райцентрі, де готують кухарів і кондитерів. Така думка, принаймні, з'явилася у дирекції школи. Але чи не запізнілий вияв уваги? Можливо, й Іринка сьогодні не лежала б у сирій землі, якби її з сестричкою вчасно витягли з пекла?..

Коментар психолога

Олександр Пісний, викладач кафедри психології Вінницького державного педагогічного університету, вважає, що, перш ніж приймати рішення про подальшу долю Олени, варто порадитися з професійним психологом.

— Дітям завжди добре біля своїх батьків — це аксіома, — каже науковець. — Вони продовжують їх любити за будь-яких обставин. Однак у цій ситуації очевидно: діти не повинні були рости в таких умовах.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Шкільні медалі скасувати

Я ВАМ ПИШУ...

Цікаво, чи звертає Міністерство освіти увагу на «врожай» медалістів, який щорічно «жне» наша просвіта? Чи ведеться статистика кількості медалістів за роками і регіонами? В якій області й якому місті найбільше розумних дітей?

Вчителі скаржаться на зростання рівня неграмотності серед учнів, і водночас кількість медалістів зростає. Приміром, у Луганській області їх так багато, що у вузах перестали зважати на медалі під час вступу абітурієнтів.

Одного разу на площі ім. Молодої Гвардії у Краснодоні проводився останній дзвоник одної із центральних шкіл міста. Серед медалістів, яких було 13, першим назвали усім відомого ледаря. Площа вибухнула сміхом. Коли називали інших, люди, що зібралися навколо, перепитували одне одного: «А це чий?». Всі були впевнені, що медаль не дається просто так, а лише за «особливі заслуги» батьків. І вони праві. Пригадайте, чи багато хто двадцять років тому міг написати диктант без помилок? Але читали тоді набагато більше, ніж нині. Чи всі можуть освоїти предмети на найвищий бал? Лише одиниці. Тільки дуже талановиті та працелюбні. А в нас у школах нерідко директор вичитує вчителеві біології чи іншого предмета: «Адже дівчинка перше місце посіла з англійської мови. Хіба вона не гідна медалі?» Щоправда, так турбуються вони не про всіх. Для інших, навіть тих, хто посів перші місця на олімпіадах, не знаходиться копійчаної грамоти, не кажучи вже про путівку до табору чи медаль...

Одного разу, п'ять років тому, зайшовши випадково до класу після державного іспиту з мови, я побачила кілька випускників, які старанно переписували свої «медальні» роботи. Мене це обурило. Я припустила, що після кожного іспиту вчителька їде на «мерседесі». Але вона живе в старій квартирі з неоплаченими комунальними платежами...

Яка користь від медалі? Вирізнитися з натовпу випускників? Тому більшість медалістів їдуть туди, де іспитів не треба складати, чи одразу вступають на платні відділення. У Київ чи інші регіони України, де вчаться українською мовою, наші випускники навряд чи поїдуть.

Пропоную скасувати медаль. Законодавчо. Чи вручати її кожному. Щоб не було образливо...

Л. ЛАДКО.

Краснодон.

Від ведучого

На жаль, автор листа не повідомила, чи стосовна вона до школи. А що з приводу скасування шкільних медалей думаєте ви, школярі, вчителі, батьки? Сподіваємося, працівники Міносвіти теж не приховуватимуть своєї позиції. До цього ми не зуміли розбудити вас, панове. З жодної із порушених проблем за півроку існування освітянської сторінки ви не висловилися...

ЗАПИТАЙТЕ — ВІДПОВІМО

Навіщо «мучити» шестиліток?

Складається враження, що нова програма початкових класів не додає бажання гризти граніт науки. Адже те, що раніше проходили за три роки, тепер учням «розжовують» чотири. Навіщо їх «мучити» з шести років?

К. ХОМЕНКО.

Крим.

На запитання читача відповідає заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки, професор член-кореспондент АПН України *Надія БІБІК:*

— Донедавна батьки галасували: дитина перевантажена. Тепер додатковий рік сприяє засвоєнню програми. Дає можливість відвести більше навчальних годин фізичному, трудовому, естетичному вихованню.

До того ж експериментально встановлено: нині шести-, навіть чотирирічного малюка легше навчити мов, математики, аніж це було років двадцять тому. Є й інші переваги. Тож питається, чому ми маємо штучно стримувати потяг до знань?

Що повинні робити батьки, якщо відчувають, що їхня шестирічна дитина ще не готова до навчання у школі?

А. ХРИПКОВА.

Київська область.

— Згідно з законом про загальну середню освіту першокласників щороку набиратимуть не за віком, а залежно від готовності до навчання, — каже Н. Бібік. — Не кожна дитина спроможна залежно від стану здоров'я витримувати психологічні, емоційні навантаження. Цілком можливо, що до школи деякі підуть не в шість, а в сім років. Батькам треба порадитися з лікарем і педагогом і звернути увагу на оздоровлення, зміцнення сил чада.

До слова, під час набору шестиліток навчальні заклади не мають права організовувати будь-які екзамени, тести. Себто відбирати кращих. Можна заздалегідь приводити дитину до обраної школи, знайомити її з учителями.

Записала Людмила ОПАНАСЕНКО.

Майбутній президент зростає на станції?

ШИРШЕ КОЛО

У Щорсі торік на базі школи №3 створили гімназію. Що змінилося, крім вивіски? Стала іншою вивіска? Директор районної гімназії гуманітарного і природничо-математичного профілю Олександр Щербина на моє дещо задерикуватоіронічне запитання сказав:

— Фактично відбулася освітня революція місцевого масштабу...

— У чому?

— У нас тепер не 660 учнів, а 518 гімназистів, які вступили за конкурсом. Той, хто мав бал нижче 7, тепер ходить в інші школи міста.

— То ви додали іншим двом школам двієчників і трієчників. Я уявляю настрій педагогів від такого поповнення...

— Я б не сказав, що там трагічно все сприйняли. У них додалось навантаження. А це гроші. Гімназія — освітній заклад нового типу. У ньому діти мають змогу вивчати предмети поглиблено, їм не заважають ті, хто не хоче вчитися. Ми прийняли 37 дітей з сіл — їх підвозимо автобусом. Батьки задоволені, бо все-таки в нас досить добре викладається англійська, даємо ширші знання з математики, світової літератури, права, етики. На базі гімназії діють курси довузівської підготовки Київського політехнічного інституту.

— Знання залежать від педагогів. А вони, схоже, залишились усі ті, що були й раніше.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

— Це справді переважно педагоги колишньої школи №3. Проте вони працюють, витримавши конкурс на заміщення вакантних посад. Скажу відверто, не всі пройшли це випробування. Ми вибрали кількох здібних педагогів з сільських шкіл. Усіх взяли на роботу згідно з контрактом на рік. Претендентів працювати в гімназії було б значно більше, якби ми могли платити педагогам вищу заробітну плату. На жаль, надбавка в 16 гривень не надто стимулювала здібних вчителів переходити до нас. Та й умови праці маємо напруженіші. Контракт змушує освітянина працювати відповідально, шукати нові цікаві матеріали, турбуватися про самоосвіту.

... А переконався, що невеличка революція все-таки відбулася, коли поспілкувався з президентом... самоврядування гімназії Олександром Трохименком та його ровесниками. З'ясовується, хлопчина неабияк домагався, щоб за нього віддали голоси гімназисти.

— Що ти їм наобіцяв? Не важко тепер виконувати програму?

— Я намагаюся організувати цікаві заходи і уважно вивчаю всі пропозиції. Раджуся з друзями з усього нового, що нам треба для організації кращого дозвілля.

У гімназії є також свій конгрес з департаментами, конгресменами. Отож і педагогам, і їхнім підопічним нема коли нудьгувати: майже щотижня в освітньому закладі відбуваються різноманітні конкурси, вечори відпочинку, спортивні заходи. Схоже, усе це скінчиться тим, що колись Президентом України буде-таки хто-небудь з нинішніх гімназистів Щорса!

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімку: Олександр Трохименко з однодумцями.

Ведучий рубрики Іван ІЛЛЯШ. Тел. 454-88-52.

СПОРТ

Чемпіон, котрий співає

БІАТЛОН

*Наш співрозмовник 24-річний **Олексій КОРОБЕЙНИКОВ** — дуже симпатичний молодий чоловік, чемпіон Універсіади і переможець юніорського чемпіонату світу. Лише нещодавно Олекса став нашим громадянином. Та вже встиг прославити Україну своїм «золотим» виступом на чемпіонаті Європи нинішнього року в Італії. Отож запитав його: **«Що відчуваєте після цього успіху?»**.*

— Не приховую радості. Чого прагнув, те й завоював. А українська команда виступила на всі сто відсотків. Лише в естафеті у нас не вийшло. Золоті медалі в усіх трьох індивідуальних перегонах на чемпіонаті Європи, погодьтеся, — просто здорово.

— Завдяки чому вам вдалося здобути європейське «золото» у спринті?

— Насамперед сумлінно готувався. Упродовж двадцяти днів наша збірна працювала в горах на висоті. Це також сприяло переможному результатові.

— А який був рівень чемпіонату континенту? Адже лунали заяви, що, мовляв, і склад не той, бо без «зірок»...

— Говорити нікому не забороняється. Але, повірте, виграти було дуже важко, бо конкуренція була неабияка. Скажімо, в білоруса Володимира Драчова я виграв якихось 2,8 секунди. Слід зважити й на те, що змагалися спортсмени, які вже завтра сподіваються вийти на перші ролі у світовому біатлоні: і німці, і росіяни, і білоруси, і норвежці, і французи... Тому кожен прагнув заявити про себе, так би мовити, показати «зуби».

— Чия ідея вашого переїзду до України?

— Покликали, я і приїхав (сміється). А якщо конкретно, то запросив мене президент Федерації біатлону України Володимир Михайлович Бринзак. А ідею подав тренер збірної Микола Миколайович Зоц. Отже, минулого липня прибув на перші для себе навчально-тренувальні збори українських біатлоністів у Тисовці.

— Не жалкуєте?

— Навпаки, дуже радий, що так вчинив.

— А звідки ви родом?

— З Красноярського краю Російської Федерації. Була в нас там хороша команда: Павло Ростовцев, Ольга Пильова, про яких добре знають у спортивному світі.

— А чим відрізняється російський біатлон від українського?

— Гадаю, нічим.

— Але в росіян є дзвінкі результати...

— А що, в українців їх немає? Просто в Росії велика конкуренція. Там дуже складно кудись пробитися. Вистачає і таких, хто здатний ставити палиці в колеса.

— Розкажіть трохи про себе: чи одружені, де навчаєтесь...

— Поки що неодружений. Закінчив середнє училище олімпійського резерву в Росії. Вступив до вищого, але у зв'язку з переїздом заняття полишив. Сподіваюся здобути освіту в Україні. Захоплююсь музикою, граю на гітарі, навіть складати пісні намагаюсь. Співуни в команді в пошані, особливо перед стартами. Вони сприяють піднесенню настрою.

— А ваші батьки мають якийсь стосунок до спорту?

— Так. Тато Віталій Георгійович — мій особистий тренер. До речі, він, можливо, допомагатиме національній збірній України. Це під його впливом я ще в дитячому садку захопився біатлоном. А свідомо почав тренуватися у восьмому класі.

— Тепер ви — киянин. Чи подобається українська столиця?

— Знайомий з нею ще мало. Але можу з упевненістю сказати: це — одне з найкращих міст у світі.

— І традиційне запитання: яка ваша найзаповітніша мрія?

— Добре виступити на олімпійських іграх. Маю шанси, як і наша команда — молода, честолюбна, перспективна, котра вже відчула смак перемог на найвищому рівні. Тож готуватимемося, залишилося не так уже й багато — три роки.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: чемпіон Європи-2003 Олексій Коробейников.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

З кандидатами визначилися

ХОКЕЙ

Наставник національної збірної України з хокею Анатолій Богданов назвав попередній список кандидатів, котрі готуватимуться до чемпіонату світу. Нагадаємо, цей турнір відбудеться з 26 квітня по 12 травня у Фінляндії.

— Усіх кандидатів ми давно перевірили, — каже Анатолій Васильович. — Тепер важливо налагодити командну гру, а не займатися селекцією. Однак ми також тримаємо резервні місця для хокеїстів, які виступають у НХЛ: Федотенка, Понікаровського та Варламова.

Тренувальний збір команди розпочнеться 5 квітня у Києві. Готуючись до чемпіонату світу, українські хокеїсти планують провести шість товариських поєдинків: **8—9 квітня** у Москві з командою Росії, **12—13 квітня** у Мінську з білорусами, а **22—23 квітня** у Києві у Палаці спорту з національною збірною Австрії.

Отже, прізвища кандидатів: **воротарі** — Симчук («Салават Юлаєв», Уфа), Карпенко («Металург» Магнітогорськ), Селіверстов («Сокіл», Київ); **оборонці** — Ширяєв («Цуг», Швейцарія), Тимченко («Вайсвассер», Німеччина), Климентьєв («Металург», Магнітогорськ), Срюбко, Гунько, Благий, Побєдоносцев (усі — «Сокіл», Київ), Завальнюк, Остроушко (обидва — СКА, Санкт-Петербург), Полковников («Айс-Старз», Австрія); **нападники** — Христич («Металург», Магнітогорськ), Сальников, Цируль (обидва — «Крилья Совєтов», Москва), Проценко, Бобровников, Ніколаєв, Савенко, Шафаренко, Донїка, Млинченко (усі — «Сокіл», Київ), Шахрайчук («Спартак», Москва), Матвійчук (Швеція), Литвиненко («Торпедо», Нижній Новгород), Касянчук («Вітязь», Подольськ), Харченко, Олецький, Безщастний (усі — «Фюсен», Німеччина), Гніденко (ХК «Рига», Латвія).

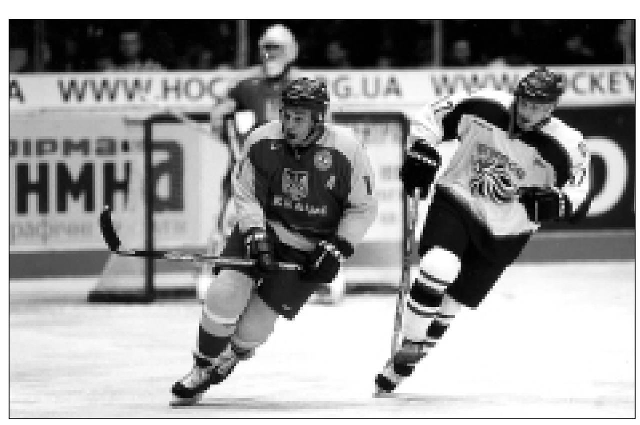

Фото Павла КУБАНІНА.

Запасні: воротар — Федоров («Металургс», Латвія); **оборонці** — Полоницький («Сокіл», Київ), Лупандін, Толкунов (обоє — Північна Америка); **нападники** — Федотенко («Тампа-Бей», НХЛ), Понікаровський («Торонто», НХЛ), Варламов («Сент-Луїс, НХЛ).

Тренер — Анатолій Богданов, **асистент** — Олександр Сеуканд, **генеральний менеджер** — Василь Фадєєв.

ФУТБОЛ

Чекаємо на жовто-червоних та їх «мачо»

Трохи більш як тиждень залишився до важкого іспиту, який треба скласти українському футболові. Мало того, бажано здобути ще й позитивні оцінки. Інакше в нас постануть дуже серйозні проблеми. Отже, мова про відбірковий поєдинок Євро-2004 між національними збірними України та Іспанії (29 березня, Київ, НСК «Олімпійський»).

Із табору суперників надійшла така інформація: наставник червоно-жовтих Іньякі Саес, щоб уникнути непередбачуваних обставин (насамперед погодних), збирається разом з підопічними прибути до нашої столиці 27 березня — аж за дві доби до зустрічі!

Разом з «дорослими» прилетить також молодіжна збірна Іспанії. Вона гратиме з нашими на стадіоні «Динамо» імені Валерія Лобановського 28 березня.

Давно вже відомі склади суддівських бригад, котрі обслуговуватимуть ті матчі. З «молодіжками» працюватиме шотландці: арбітр — Дуглас Макдональд, асистенти — Стюарт Ширет і Стюарт Маклей, резервний арбітр — Девід Сомерс. Національні команди судитиме арбітр Майкл Ріллі, йому допомагатимуть асистенти —Філіп Шарп та Глен Тернер, у резерві — Стів Беннет (усі — Англія).

Багато цікавого дізналися, коли поспілкувалися з генеральним директором спільного підприємства «Україна Футбол Інтернешнл» **Олегом Шкрьобою**. Ось що він розповів:

— Днями до ФФУ надійшла заявка з Іспанії на ще одне тренування головної збірної. На якому полі воно відбуватиметься, поки що сказати важко (добре відомі наші проблеми з полями, які «дбайливо» організувала затяжна холоднеча). Але точно, що не на газоні НСК «Олімпійський». Адже там іспанці за законом мають право потренуватися лише раз напередодні поєдинку.

Постає запитання: а в якому стані поле нашого головного стадіону? Його директор Сергій Демидов стверджує, що підготовка ведеться ретельно і за графіком. Захисна плівка тепер уже не потрібна. А от підігрів працюватиме до 29 березня.

Квитки в касах стадіону вже продають. Їх ціна — від 5 до 50 гривень. Тож поспішайте придбати квитки, не відкладайте цю справу на останній день. До речі, на НСК «Олімпійський» бажають потрапити не тільки вболівальники з усієї України, а й іспанські «мачо». Гості попрохали зарезервувати їм 150 місць. Це видається краплею в морі на такому гігантському стадіоні. Але побачите, що чинитиме цей нечисленний темпераментний загін з Піренеїв...

В. Б.

У НОМЕР

■ *Олімпізм*

«Шефи» для спортсменів

Більш як три з половиною мільйона гривень потрібно для підготовки миколаївських спортсменів до двох найближчих олімпіад. Поки що наявні лише півтора мільйона. Про те, де взяти решту, ішлося на нараді в облдержадміністрації з керівниками найбільших підприємств міста.

50 спортсменів області можуть потрапити до національної збірної. На літній олімпіаді миколаївці претендують на призові місця у п'яти видах спорту: стрибках на батуті, художній гімнастиці, стрибках у воду, академічному веслуванні та легкій атлетиці. На зимову олімпіаду мріють потрапити фристайлісти. Адже в Миколаєві розташований єдиний в Україні комплекс з підготовки спортсменів з цього виду спорту. Якщо прискорити його ремонт, то атлети реально підготуються до Олімпіади 2006 року.

Для тренувань у Миколаєві нині працюють чотири бази, що відповідають олімпійським вимогам. Та всі вони потребують нового обладнання та інвентаря. Так, веслувальники виступають на човнах, придбаних іще за часів Радянського Союзу. А байдарка чи каное нині коштує від 8 до 45 тисяч євро.

Через брак коштів для підготовки спортсменів вирішили звернутися до керівників великих підприємств і закріпити за ними окремі види спорту. Заступник голови облдержадміністрації Михайло Рихальський пропонує оглянути конкретну спортивну базу «підшефних» і визначити, які роботи треба виконати передусім, на які цілі виділити гроші.

Можливо, такий підхід до розв'язання спортивних проблем виправдає себе і додасть олімпійських медалей до скарбнички миколаївських спортсменів.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

■ *Спортивна гімнастика*

«Золота» крапля Береша

Кубок світу. Перший етап. Париж. Палац «Берсу». 143 учасники з 36 країн. Лідер української збірної Олександр Береш виграв золоту медаль у вправах на перекладині.

■ *Футбол*

Лише результати

Ліга чемпіонів УЄФА. Другий груповий турнір. 6-й тур.

Група С. «Локомотив» (Росія) — «Реал» (Іспанія, Мадрид). 0:1. Москва. Стадіон «Локомотив». 22 000 глядачів. Гол: Роналдо, 35.

«Мілан» (Італія) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 0:1. Мілан. «Джузеппе Меацца». 40 000. Коллер, 80.

«Мілан» — 12 очок, «Реал» — 11, «Боруссія» — 10, «Локомотив» — 1.

Група D. «Базель» (Швейцарія) — «Ювентус» (Італія). 2:1. Базель. «Сант-Якоб Парк». 30 501. Канталуппі, 38, Гімінес, 90+2 — Таккінарді, 10.

«Депортиво» (Іспанія) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 2:0. Ла-Корунья. «Різор». 10 000. Віктор, 32, Лінч, 47, у власні ворота.

«Манчестер Юнайтед» — 13, «Ювентус» — 7, «Базель» —7, «Депортиво» — 7.

ФОТОФАКТ

Міністра транспорту України Георгія Кірпу обрано президентом столичного футбольного клубу «МСМ-Локомотив», який до останнього часу мав назву «АТЕК». У планах першої команди — пробитися до вищої ліги і скласти конкуренцію таким грандам вітчизняного футболу, як київське «Динамо» і донецький «Шахтар».

На знімку: майбутні «зірки» вітають нового президента клубу.

Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Полтавської області (39600, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу № 7/37 від 03.02.2003 року про банкрутство ТОВ «Агропідприємство «Промінь» (Полтавська область, Шишацький район, с. Сагайдак) код ЄДРПОУ 03770419, р/р 26002100195425 в ТОВ АППБ «Аваль», м. Полтава, МФО 331605. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Пічугіна І. В. (ліцензія міністерства економіки України АА № 047935 від 19.10.2001 року). Його адреса: 03151, м. Київ, вул. Молодогвардійська, 12, кв. 65.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу про банкрутство № 10/1966 Кіровського державного комунального підприємства «Виробниче управління житлово-комунального господарства», код 02132295, адреса: 93800, Луганська обл., м. Кіровськ, вул. Партизанська, 9, р/р 26001622853, 2600762285302, 26045622853 у Кіровському відділенні Укркомунбанку, МФО 304998. Справу порушено і введено мораторій 20.12.2002 року. Розпорядник майна Жежеря Сергій Олександрович, ліцензія АА № 047878. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

КУПИТЬ АБО ВІЗЬМЕ В АРЕНДУ

!ПРИМІЩЕННЯ!

під гуртожиток, під навчальний корпус, під перукарні для навчальної лабораторії факультету «Перукарської майстерності», під кафе для факультету «Готельно-ресторанного» бізнесу.

Тел: 269-98-33, 269-93-37, fax. 269-98-46.

Господарським судом Миколаївської області (54001 м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) прийнято Постанову про визнання банкрутом СТОВ «Новоіванівське» (Миколаївська область, Баштанський район, с. Новоіванівка, р/р 260014721 у НОД АППБ «АВАЛЬ», МФО 326182, код 03765128).

Ліквідатором майна призначено Компанійця О. М. ліцензія № 250115 від 26.11.01 р. тел. (80512) 50-01-58, 50-01-51.

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) постановою від 23 грудня 2002 р. по справі № 7/136-39/207 визнав банкрутом мале приватне підприємство «Клелан» (юридична адреса: Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Війтівська гора, 87/2; р/р. № 26001100112001 в Укрінбанку м. Дрогобича, МФО 325785, ЗКПО 22408753) і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Папуру Я. М. (ліцензія АА № 140459 від 04.07.2002 р. адреса: 79053, м. Львів, вул. В. Великого, 63/254). Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Хозяйственным судом Днепропетровской области (г. Днепропетровск-27, ул. Куйбишева, 1а, возбуждено дело № Б15/8/03 о признании банкротом Общества с ограниченной ответственностью «София», ОКПО — 24999818, 49030, г. Днепропетровск, ул. Рогалева, 10, т/с № 26004054540100 в Днепропетровской областной дирекции АППБ «Аваль», МФО 305653).

Распорядителем имущества назначен Рева Максим Александрович, лицензия АА № 419497.

Заявления кредиторов и предложения санаторов принимаются Хозяйственным судом Днепропетровской области на протяжении месяца со дня опубликования данного объявления.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3А) порушив провадження у справі № 12/23Б про банкрутство Луганського державного торговельно-виробничого підприємства робітничого постачання, код ЄДРПОУ 01101832, 91019, м. Луганськ, вул. Кірова, 12А, р/р 2600530150092 в АК ПІБ України м. Луганська, МФО 304148.

Розпорядником майна призначено Сиротіна Володимира Геннадійовича (ліцензія серії АА № 047886 від 19.10.01 р.), м. Луганськ, вул. Оборони, буд. 1, кв. 80.

КБ «Експобанк» повідомляє про зміну назви Товариства з обмеженою відповідальністю Комерційний банк «Кредитно-фінансова спілка «Експобанк» на ***Товариство з обмеженою відповідальністю Комерційний банк «Експобанк».***

Постановою господарського суду Харківської обл. від 03.03.2003 р. по справі № Б19/161-02 відкрите акціонерне товариство «Восток» (вул. Островського, 10, смт. Новопокровка, Чугуївський, Харківська обл., 63523, т. 2-44-07, ЄДРПОУ 05514815, р/р 26004019517203, філія ВАТ «Укрексімбанк», м. Харків, МФО 351618) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор — арбітражний керуючий Лапко Віктор Петрович (ліц. АА № 047789 від 10.10.2001 р.).

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) постановою від 05.03.2003 р. по справі № 5563/2-30 визнав банкрутом відкрите акціонерне товариство «Лихачівське ХПП» (ЄДРПОУ 00956299, вул. Миру, 43, м. Первомайський, Харківська обл., р/р 26007339 в Лозівської філ. АППБ «Аваль», МФО 350396) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Чекшуріна Т. М. (ліц. № 29728 від 19.10.2001 р.).

ЗАО ПКП «Энергопромкомплект» код 24228653, адрес: Днепропетровск, ул. Новокрымская, 54, зарег. Днепропетровским исполкомом рег. № 11398 АТ объявляет о своей ликвидации. Претензии принимаются ликвидационной комиссией в теч. 2 мес. по адресу: Днепропетровск, ул. Новокрымская, 54. **Тел. 34-36-87.**

ТзОВ «МАНУС» ліквідовується. Свідоцтво № 23882764. Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації.

ТОВ «СЕАЛ» (код ЄДРПОУ 31837428, юридична адреса: м. Київ, 02068, вул. Драгоманова, 40-А, к. 99) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 30 діб з дати публікації.

ТОВ фірми «Янтар» код за ЄДРПОУ 24803330, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації за адресою: м. Миколаїв, вул. Янтарна, 320.

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушено справу № 4/41-Б від 04.03. 2003 р. за заявою Державного підприємства «ТВЕЛ» про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Дельта-Україна» (29000, м. Хмельницький, вул. Соборна, 11, кв. 213 (юридична адреса: Хмельницька обл., Хмельницький район, с. Маличичі), п/р 26001010416 в ХФАТ «ЗУКБ» м. Хмельницький, МФО 315654, код 31472156). Введено процедуру розпорядження майном боржника.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ковальчук Ірину Іванівну, м. Хмельницький, вул. Пушкіна, 9, кв. 25, ліцензія № 047982 від 19.10.01.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) від 17 лютого 2003 р. у справі № 5/4/662 приватне підприємство «Науково-виробнича фірма «Солбар» (72316, Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Гагаріна, б. 3, кв. 277, п/р 468782 у філії Відділення «Промінвестбанку» у м. Мелітополь, код ЄДРПОУ 221162003) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Моісєєва Юрія Володимировича (ліцензія АА № 419459 від 18.11.2002 р., 72316, м. Мелітополь, 3-й пров. Малюги, 13, тел. (0619) 42-42-99).

Постановлениями Хозяйственного суда Запорожской области (69001 г. Запорожье, ул. Тюленина, 21) признал банкротами и открыл ликвидационную процедуру в отношении:

1. № 19/14 постановление от 24.02.2003 г. ООО «Эллада», г. Запорожье, ул. Ленина, 117а, код ОКПО 13634539; р/с 26000301246279 в БАНК, г. Запорожье, МФО 313322.
2. № 19/8/03 постановление от 03.02.2003 г. ООО «Техкомплект», г. Запорожье, ул. Ленина,109, код ОКПО 25474590; р/с 2600238403270 в БАНК, г. Запорожье, МФО 313010.
3. № 20/16/03 постановление от 10.02.2003 г. ООО «Рекламное агентство «Наш город», г. Запорожье, ул. Гоголя, 124/38, код ОКПО 23790750; р/с 26003202691002 в БАНК г. Запорожье, МФО 313399.
4. № 18/12/03 постановление от 10.02.2003 г. ЧП «Нефтяная компания «Запорожнефть», г. Запорожье, ул. Ленина 105, код ОКПО 31094654; р/с 26006940 в БАНК, г. Запорожье, МФО 313827.
5. № 19/10/03 постановление от 10.02.2003 г. ЧП «Фиеста», г. Запорожье, ул. Орджоникидзе, код ОКПО 19280226; р/с 26005203377099 в БАНК г. Запорожье, МФО 313399.

Ликвидатором назначен арбитражный управляющий Кириченко Виктор Петрович лицензия АА № 047730 от 12.09.2001 г. (69000, г. Запорожье, а/я 1311).

Доповнення до порядку денного чергових Загальних зборів акціонерів ВАТ «Універсам № 20»

у газеті «ГУ» від 12.02.03 р. за № 27 у такій редакції:

6. Про відкликання та обрання членів Спостережної Ради товариства.
7. Про відкликання та обрання членів Ревізійної комісії товариства.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТНТ РЕЙСІНГ ГРУП» код 31502117 оголошує про свою ліквідацію, претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації в газеті по тел.: 25-70-91.

ТОВ «Видавничий дім «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Рейтарська, 35а, код ЄДРПОУ 31753118, зареєстроване Шевченківською районною в м. Києві державною адміністрацією 28.11.2001 р., реєстраційний № 12822, повідомляє про своє перейменування в ТОВ «Українська видавничо-промислова група».

Контактний телефон: 254-44-59.

Постановлением хозяйственного суда Донецкой области по делу № 15/273Б от 17.02.2003 г. признано банкротом ООО «Макеевский завод монтажных сантехзаготовок» (Донецкая область, г. Макеевка, ул. Чукотская, 1, код ОКПО 03078936). Назначен ликвидатор Кондратьева М. В. (лицензия № 249779).

Претензии принимаются в течение 30 дней с момента публикации объявления. Корреспонденцию направлять по адресу: 83086, г. Донецк, ул. Горького, 34.

ТОВ «Океан»код за ЄДРПОУ 30570909, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації за адресою: м. Херсон, вул. Суворова, 11/15.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Укрфондресурси»**, м. Вінниця, вул. Сергеева Ценського, 14, т/ф 439-108; 273-908 подав до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності по Україні.

ТОВ «Янтар-Херсон» код за ЄДРПОУ 24957889, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації за адресою: м. Херсон, вул. К. Хетагурова, 68.

Господарським судом Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) ухвалою від 17.01.2003 р. порушено справу № Б-19/26-03 про визнання банкрутом сільськогосподарського закритого акціонерного товариства «Олександрівське» (код ЄДРПОУ 00387105, с. Новоолександрівка, Вовчанський р-н, Харківська обл., р/р 260020000229 у ХОД АППБ «Аваль», МФО 350589).

Розпорядник майна Сорокін М. І. (ліц. АА № 047711 від 02.10.2001 р.).

Претензії кредиторів приймаються в 30-денний термін з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Львівської області (73010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) Постановою від 18.02.2003 р. визнав ПАФ «Шевченка» банкрутом, за адресою: 80014, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Варяж. Р/р 26001242914001 в Червоноградській ФКБ «ПриватБанк», МФО 325882, код 03762756 і відкриває ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Ковалко Галину Іванівну (м. Червоноград, вул. Шевченка, 16а).

Постановою Господарського суду Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 03.02.2003 р. у справі № 12/13б приватне підприємство «Верітас» (91055, вул. Октябрська, 75) Код ЄДРПОУ 13373174 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Лежньова Валерія Веніаминовича (91022, м. Луганськ, вул. Сент-Етьєнівська, 21/9, тел. (0642) 52-32-73). Претензії кредиторів приймаються протягом 1 місяця від дня опублікування оголошення.

ТОВ «Роял Трейд», код 31565376, зареєстроване Голосіївською райдержадміністрацією м. Києва 20 липня 2001 року за адресою: м. Київ, вул. Амурська, 6, повідомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/219-б від 11 березня 2003 р. ТОВ «Роял Трейд» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Тищенко Н. П. Претензії кредиторів приймаються протягом 1-го місяця.

Постановою господарського суду Миколаївської області від 05.03.2003 року по справі № 4/126 визнано банкрутом та введено ліквідаційну процедуру Відкритого акціонерного товариства «Гідроспецбуд» (55000, м. Южноукраїнськ, Гідрокомплекс) код ЄДРПОУ 04805717, р/р 26006301 в Южноукраїнській філії ВОБ, МФО банку 386360. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Городецького Миколу Івановича (ліцензія № 250304 від 19.02.2002 р., 54050, м. Миколаїв, вул. Станіславського, 80-а, кв.91).

Звіт про фінансові результати та баланс за станом на 01 січня 2003 року по ВАТ «Миколаївгаз»

Доповнення до інформації про чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Миколаївгаз», надрукованої в газеті «ГУ» № 52 (3052) від 18.03.2003 року

Форма № 1
Баланс за 2002 рік

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи			
залишкова вартість	010	58	62
первісна вартість	011	62	95
знос	012	4	33
Незавершене будівництво	020	496	29
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030	75 369	77 401
первісна вартість	031	109 667	116 081
знос	032	34 298	38 680
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	0	100
інші фінансові інвестиції	045	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	179 713	176 882
Відстрочені податкові активи	060	1 968	4 734
Інші необоротні активи	070	0	0
УСЬОГО за розділом I	080	257 604	259 208
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	3 571	3 292
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	0	0
незавершене виробництво	120	44	16
готова продукція	130	0	0
товари	140	14	224
Векселі одержані	150	4 320	1 212
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізована вартість	160	41 727	46 916
первісна вартість	161	45 145	47 932
резерв сумнівних боргів	162	3 418	1 016
Дебіторська заборгованість *за розрахунками:*			
з бюджетом	170	152	32
за виданими авансами	180	0	332
з нарахованих доходів	190	1 303	0
із внутрішніх розрахунків	200	5 379	4 172
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	19 799	25 595
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	690	822
в іноземній валюті	240	0	0
Інші оборотні активи	250	0	0
УСЬОГО за розділом II	260	76 999	82 613
III. Витрати майбутніх періодів	270	88	18
БАЛАНС	280	334 691	341 839

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2 019	2 019
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320		0
Інший додатковий капітал	330	74 330	76 339
Резервний капітал	340	283	283
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	-14 308	-14 392
Неоплачений капітал	360	0	0
Вилучений капітал	370	0	0
УСЬОГО за розділом I	380	62 324	64 249
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інше забезпечення	410	0	0
Цільове фінансування	420	387	0
УСЬОГО за розділом II	430	387	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
УСЬОГО за розділом III	480	0	0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	63	60
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0
Векселі видані	520	30 896	20 674
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	24 565	25 590
Поточні зобов'язання за розрахунками			
з одержаних авансів	540	261	216
з бюджетом	550	8 384	11 372
з позабюджетних платежів	560	1 116	1 112
зі страхування	570	455	450
з оплати праці	580	1 066	1 106
з учасниками	590	0	0
із внутрішніх розрахунків	600	201 490	215 839
Інші поточні зобов'язання	610	3 407	1 006
УСЬОГО за розділом IV	620	271 703	377 425
V. Доходи майбутніх періодів	630	277	165
БАЛАНС	640	334 691	341 839

Керівник **Головний бухгалтер**

Форма № 2
Звіт про фінансові результати за 2002 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).	010	123 827	164 637
в т. ч. вартість природного газу		83 313	126 427
Податок на додану вартість	015	20 638	27 461
в т. ч. вартість природного газу		13 885	21 071
Акцизний збір	020	0	0
	025	0	0
Інші вирахування з доходу	030	0	0
Чистий доход (виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	103 189	137 176
в т. ч. на вартість природного газу		69 428	105 356
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	96 233	129 448
в т. ч. вартість природного газу		69 428	105 356
валовий			
прибуток	050	6 956	7 728
збиток	055	0	0
Інші операційні доходи	060	504	3 215
Адміністративні витрати	070	3 873	3 685
Витрати на збут	080	0	0
Інші операційні витрати	090	3 813	7 152
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	0	106
збиток	105	226	0
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	0	1
Інші доходи	130	267	72
Фінансові витрати	140	27	0
Втрати від участі в капіталі	150	0	0
Інші витрати	160	98	243
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	0	0
збиток	175	84	73
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	0	0
збиток	195	84	73
Надзвичайні:			
доход	200	0	0
витрати	205	0	0
Податок з надзвичайного прибутку	210	0	0
Чистий			
прибуток	220	0	0
збиток	225	84	73
II ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	230	11 815	11 475
Витрати на оплату праці	240	10 447	8 860
Відрахування на соціальні заходи	250	3 902	3 260
Амортизація	260	2 154	2 105
Інші операційні витрати	270	6 173	9 223
РАЗОМ	280	34 491	34 929
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	300	8 077 600	8 077 600
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	8 077 600	8 077 600
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320	-84	-73
Скоригований чистий прибуток , що припадає на одну просту акцію	330	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	340	0	0

Керівник **Головний бухгалтер**

Плановий розподіл прибутку

2002 рік

По результатам роботи за 2002 рік товариство отримало збитки у сумі 84 тис. грн.

2003 рік

Товариство від основної діяльності очікує отримати прибуток. Плануємо прибуток від операційної діяльності, при діючих тарифах на надання послуг з транспортування та постачання природного газу, на 2003 рік, до оподаткування 2482 тис. грн.

Для забезпечення соціальних потреб колективу, витрат на утримання бази відпочинку, на розвиток виробництва, заохочення працівників, утримання легкового автотранспорту відповідно до колдоговору, передбачаємо на ці цілі направити 30 % від прибутку, який буде отриманий від операційної діяльності за 2003 рік. (745 тис. грн.)

Податок на прибуток планується у сумі — 745,0 тис.грн.
Чистий прибуток, визначений, як прибуток від операційної діяльності з вирахуванням інших витрат, та податку на прибуток планується у сумі — 992 тис. грн.
(2482 -745-745) направити на утворення фондів, в тому числі:

- ■ 30 % планується направити до резервного фонду —298 тис. грн.;
- ■ 50 % до фонду дивідендів — 496 тис. грн.;
- ■ 20 % на інші цілі — 198 тис. грн.

Головний економіст **Н. В. Спіцина**

Фінансовий звіт про доходи, видатки та майно Політичної партії «ЯБЛУКО» за 2002 рік

Дохід Політичної партії «ЯБЛУКО», отриманий за 2002 рік
Добровільні пожертвування:
— грошові кошти партії «ЯБЛУКО», отримані
на р/р та внесені в касу партії — 5902,22 тис. грн.
в т. ч. грошові кошти, перераховані у виборчий фонд
з розрахункового рахунка партії «ЯБЛУКО» — 2102,34 тис. грн.
— добровільні пожертвування фізичних осіб,
отримані на рахунок виборчого фонду — 315,56 тис. грн.
Всього дохід: — 6217,78 тис. грн.
в т. ч. грошові кошти, перераховані
до виборчого фонду партії «ЯБЛУКО» — 2417,9 тис. грн.
Витрати Політичної партії «ЯБЛУКО»:
— витрати на рекламу, — 2424,02 тис. грн.
в т. ч. витрати з виборчого фонду
Політичної партії «ЯБЛУКО» — 2234,3 тис. грн.
— витрати на поліграфічні послуги і матеріали, — 3355,69 тис. грн.
в т. ч. витрати на поліграфічні послуги
з виборчого фонду партії «ЯБЛУКО» — 179,1 тис. грн.
— придбання основних засобів — 19,20 тис. грн.
— грошовий залог для ЦВК — 255,0 тис. грн.
— інші витрати.
(послуги зв'язку, оренда, заробітна плата,
податки з зарплати, господарські витрати) — 163,87 тис. грн.
в т. ч. інші витрати з виборчого фонду партії — 4,5 тис. грн.
Всього витрат — 6217,78 тис. грн.
в т. ч. з виборчого фонду парії — 2417,9 тис. грн.
Майно партії «ЯБЛУКО» станом на 01.01.2003 р.
(меблі, оргтехніка) складає — 127,6 тис. грн.

Головний бухгалтер ПП «ЯБЛУКО» Павловська Т. А.
Голова Політичної Парії «ЯБЛУКО» Бродський М. Ю.

Господарський суд Львівської області (79000, вул. Личаківська, 81, м. Львів) порушив справу № 6/5-4/3 про банкрутство закритого акціонерного товариства «Автопорт «Краковець — Глонік» (юридична адреса: 81000, вул. Шухевича, 4, смт Краковець, Яворівський р-н, Львівська обл.; розрахунковий рахунок 260010060793 у Львівській філії «Укрексімбанку», МФО 325718, ЗКПО 30123374).

Розпорядник майна — Гула Ярослав Омелянович (ліцензія серія АА № 419202 від 16.01.02 р.; юридична адреса: 79005, вул. Ів. Франка, 9, м. Львів, а/с 6615; тел./факс 8 (0322) 96-54-96).

Претензії кредиторів приймаються у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Общество с ограниченной ответственностью «Научные технологии», идентификационный код № 31172680, зарегистрировано в Днепровской РГА г. Киева под № 04954 от 28.09.2000 г., сообщает о своей ликвидации. Все претензии принимаются в течение месяца по телефону: (067) 466-23-57.

Підприємство з іноземними інвестиціями «ЛУКОЙЛ-Україна»

(м. Київ, вул. Комінтерна, 14-А, код за ЄДПРОУ 30603572) повідомляє про ліквідацію філії в м. Біла Церква (Київська обл., м. Біла Церква, вул. Б. Хмельницького 35, код за ЄДПРОУ 25898166).

Постановлением хозяйственного суда Днепропетровской области (49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1а) от 14.02.2003 г. по делу № Б 24/132/02 признано банкротом Криворожское городское предприятие «Медтехника» (юридический адрес: 50007, г. Кривой Рог, ул. В. Пика, 24, р/с 26000010971980 в Криворожском филиале КБ «Финансы и кредит») и открыта ликвидационная процедура.

Ликвидатором назначена арбитражный управляющий Ракина Алла Анатольевна лицензия № 047783, 50007, г. Кривой Рог, ул. В. Пика, 24, т. 26-39-87; для писем: 50002, г. Кривой Рог, а/я 83.

Заявление кредиторов с соответствующими документами направляется ликвидатору и хозяйственному суду Днепропетровской области в течение месяца со дня опубликования объявления.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) постановою від 24.02.2003 року по справі № 19/15 визнав банкрутом кооператив «Славутич» (71600, Запорізька область, Василівський район, с. Приморське, вул. Кірова, 61, код ОКПО 20505601, п/р 26005430124001, МФО 313366 та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором підприємства-банкрута призначено Василівську МДПІ в Запорізькій області (71600, Запорізька область, м. Василівка, вул. Чекістів, 9, тел. 4-72-13).

Постановами господарського суду Сумської області (40030, м. Суми, вул. Рибалко,2) визнано банкрутами наступні підприємства та відкрито ліквідаційні процедури:

1. Постанова № 6/5 від 30.01.2003 р. спільне підприємство Ямпільської райспоживспілки Ямпільський хлібзавод, Сумська область, смт. Ямпіль, пров. Боженка, 2.
2. Постанова № 12/2 від 30.01.2003 р. Колективне сільськогосподарське підприємство «Рассвет», с. Мефедівка, Середино-Будський район, Сумська область.
3. Постанова № 12/12 від 24.02.2003 р. Липоводолинський Райкоопзаготпром Райспоживспілки, смт. Липова Долина, вул. Чапаєва, 2, Сумська область.

Заяви з вимогами до банкрутів приймаються ліквідатором протягом одного місяця з дня опублікування оголошення. Адреса: 41800, м. Білопілля Сумської області, вул. К. Лібкнехта, 43, ліцензія Міністерства Економіки та з питань Європейської інтеграції України серії АА № 249716 від 19 жовтня 2001 року.

Господарський суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) порушив справу № 13/24-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Залужжя» (адреса: с. Залужжя, Білогірського району, Хмельницької області) розрахунковий рахунок № 26003030471 в АКБ «Укоопспілка» смт. Білогір'я, Хмельницької області, МФО 315572, код ЗКПО 30051604.

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Грищал Леоніда Миколайовича (м. Старокостянтинів, Хмельницької обл., вул. Коцюбинського, 12, ліцензія № 249692 від 8.11.01 р.).

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються до господарського суду протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення. Копії заяв та даних до них документів направляються боржнику та розпоряднику майна за адресами: боржник — с. Залужжя Білогородського району, Хмельницької області. Розпорядника — м. Старокостянтинів, вул. Коцюбинського, 12).

ДАЛІ БУДЕ

Богородиця в подільській вишиванці

ВИСТАВКИ

Не один рік збирав свою колекцію ікон, писаних подільськими майстрами хмельниччанин, історик за фахом Олександр Чернов. Сьогодні вона налічує мало не сотню експонатів, і частину з них вже вдруге виставлено в обласному художньому музеї сучасного українського мистецтва.

До зібрання увійшли не канонічні ікони, а, як то кажуть, домашні, писані живописцями-самоуками. Саме тому в них стільки теплого, щирого, нашого українського. Навряд чи ще десь можна побачити Богородицю, одягнену у вишиванку. Якщо придивитися, то навіть стібок видно. Такою низзю вишивали тільки на Поділлі. Ікону цю було написано в 1937 році — як крик української душі, котру катували і принижували.

Своєрідною візиткою колекції стала «Свята Параскева», написана у кінці XVIII століття.

Замість суворого лику — молода подоляночка із рум'янцем на щічках. Наче на вечорниці зібралась — одягла вінок, намисто, навіть про сережки не забула.

За церковними правилами жодна із представлених на виставці ікон не могла бути в церкві. Адже є суворі канони для цього жанру. В них точно визначено не тільки лики святих, а й одяг, предмети, найдрібніші деталі, які можуть бути зображені разом із ними. Навіть кольори для кожного визначають свої.

Про всі ці тонкощі навряд чи знали сільські майстри, що виписували не тільки на дошках, а здебільшого на полотні православні образи. Малювали найближчих і найдорожчих. Отож і поставив маляр в один ряд — що просто неможливо за класичними канонами — Святителя Миколая, праведну Анну, великомученицю Варвару та Ісуса Христа. Ще й прикрасив свою роботу святковими півниками та мальвами. І хоч вийшло не за правилами, але віками до цієї та й усіх інших ікон пристрасно молились у простих подільських хатах, і не одне покоління виросло під їх захистом та благословенням.

Чернов — один з небагатьох ентузіастів, хто вирішив зібрати і зберегти цей пласт національної культури, що вже почав зникати. Багато робіт мають непрезентабельний вигляд, потребують реставрації, адже не роки — десятиліття пролежали вони на горищах у закинутих хатах. Лише деякі вдалося відновити. Робота ця дуже копітка, до того ж ще й недешева. Якщо врахувати, що вся колекція має не так матеріальну, як духовну цінність, то зрозуміло, що її власникові надзвичайно важко повернути іконам початковий вигляд. Але навіть крізь тінь віків теплом і добром світяться чисті лики.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ЦЬОГО ДНЯ

20 березня

■ 1833 р. Вийшло з друку перше повне видання «Євгенія Онєгіна» О. Пушкіна. ■ 1851 р. Народився Ісмаїл-бей Гаспринський, кримськотатарський письменник і вчений. ■ 1895 р. У Львові почала виходити газета «Громадський голос» під редакцією Івана Франка. ■ 1917 р. Обрано керівництво Центральної Ради: голова М. Грушевський, заступники Д. Антонович, Д. Дорошенко, Ф. Крижанівський. ■ 1918 р. У Херсоні спалахнуло збройне повстання проти австро-німецьких окупантів.

ЗНАЙ НАШИХ!

Так ніхто не танцював

Хореограф Андрій Кожушко з Дніпропетровська вигадав нові екстремальні спортивні танці під назвою «спейсхук». Вони щойно здобули світове визнання і тепер будуть демонструватися на міжнародній презентації спортивних інновацій у США.

Виникнення колективу, який професіонально займається спейсхуком, стало можливе за підтримки місцевого фонду «Духовне відродження». А самобутність полягає в тому, що танцюристи взувають незвичайні черевики з титановими гачками. Носок одного черевика кріпиться до задника другого — і зі зчепленими ногами спортсмени виконують справді ні на що досі не схожі вправи. Це водночас і мистецтво, від якого дістаєш насолоду.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ОТАКОЇ!

Жеглова «обеззброїли»

Не встиг ущухнути ажіотаж навколо відкриття в Маріуполі пам'ятника Володимиру Висоцькому, як історія отримала несподіване продовження. Невідомі зухвальці серед ночі поцупили в капітана Жеглова — а саме в образі героя телесеріалу постав улюблений артист — наган. Гроза бандитів залишився на постаменті без зброї і без частини руки. Тепер пошук вандалів для міліції є справою честі.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Жінкам даруйте любов, а проліски лишіть онукам!

НА ЧАСІ

Під таким гаслом у Криму проходить операція «Первоцвіт». Фахівці стверджують, що на півострові майже не лишилося непопсованих плантацій підсніжників. Мисливці за пролісками розривають галявини, а щоб довше зберегти рослини — викопують разом з цибулинками.

Цей весняний бізнес стає дедалі масовішим. На торгівлі червонокнижними букетиками вже давно заробляють цілі організовані угруповання. Навіть за умови, що операція «Первоцвіт» вкотре проводиться кримськими екологами разом з працівниками правоохоронних органів, досі не вдається зруйнувати ланки кримінального ланцюга. Є факти, коли до транспортування і реалізації квітів причетні навіть керівники рекреаційних закладів та співробітники міліції. За один рейс зазвичай перевозять у великі міста України і Росії до 10 тисяч букетів.

Цьогорічний розпал цвітіння пролісків відбудеться вже без біловкиту літнього. На півострові він тепер не зустрічається. Невже черга за підсніжником складчастим, який на європейських теренах росте тільки в Криму?

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

НАМІРИ

Депутати проти «металістів»: хто кого?

Львівська обласна рада призупинила на три місяці видачу ліцензій на право збирати металобрухт чорних і кольорових металів.

Це рішення спрямоване на виявлення фірм та осіб, які потай скуповують викрадені пам'ятники, кабелі й навіть фрагменти надгробків. Нині на Львівщині 59 підприємств здійснюють операції з металобрухтом. Торік десять фірм було позбавлено ліцензій за приховування статистичних даних. Влада має намір з'ясувати, як і під чиїм «дахом» металістам вдалося 2002 року вивезти за територію області 63 відсотки металобрухту. Під час сесійного обговорення цього питання деякі депутати стверджували, що нелегали мають підтримку правоохоронних органів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Кров та попіл

ПАМ'ЯТЬ

Березень 1943 року на Чернігівщині залишився в її історії чорною сторінкою. Окупаційна влада, відчуваючи близький кінець свого панування, намагалася зірвати лють на мирному населенні. 1—3 березня фашисти спалили Корюківку. 11 березня карателі оточили щільним кільцем Козари Носівського району. У цьому селі, розташованому поблизу лісу, жило багато партизанських зв'язкових, розвідників, а також тих, хто постачав до лісу продукти. Ще восени 1941-го партизанський загін під командуванням Михайла Стратилата розгромив у Козарах поліцейську дільницю. Багато козарців пішли в партизани. Такого гітлерівці не могли пробачити.

Селян розстрілювали в їх власних хатах, а потім підпалювали все господарство. У смертельну пастку потрапили 3908 жителів! 420 із них зігнали в одне приміщення і палили живими! Лише небагатьом козарцям удалося вирватися з моторошного пекла. Вони донесли людям правду про звірства гітлерівців.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімку: одна із жертв «березневих» розправ 1943 року Ганна Кузуб з Корюківки: «Оцю руку прострелив гітлерівець...».

Фото автора.

Буханець... на музейній полиці

УСЬОМУ ГОЛОВА

В одному з найбільших сіл Волині — Смідині відкрито унікальний Музей хліборобства. Тут по зернині зібрано багатовікову історію та традиції вирощування і випікання духмяного буханця.

Серед експонатів незвичного музею — прадідівський ціп, совки для посіву, борошняні жорна. Відвідувачам наганяють апетит різноманітні хлібини, паляниці й караваї, які споконвіку випікали й донині рум'янять у хатніх печах тутешні мешканці. Заодно можна довідатися про традиційні та нововиведені сорти зерна, їхні смакові і поживні якості. Музей розмістився в місцевій школі, а екскурсоводами стали учні. Вони сподіваються, що їх експозицію відвідають і міські діти, аби пізнати справжню ціну важкої хліборобської праці.

Роман ЖИЖАРА.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311051. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos